

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:
celo leto K 24—
pol leta 12—
četrt leta 6—
na mesec 2—

v upravnistvu prejemati:
celo leto K 22—
pol leta 11—
četrt leta 5:50
na mesec 1:90

Izplača vsak dan svezor izvezor in prazniko.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:
celo leto K 25—
pol leta 13—
četrt leta 6:50
na mesec 2:30

za Nemčijo:

celo leto K 30—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto K 35—

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakna.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo). Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Postenje v upravi.

Ali je dr. Lampe na katoliškem shodu norce bril in opice gugal, ali je resno govoril? Na to vprašanje ne ne vemo odgovora.

Dr. Lampe ni na glavo padel. Ko bi ne bil tako do skrajnosti zaslepljen fanatik, ko bi imel le nekoliko zmisla za pravico, bi morda bil celo jako dober deželni odbornik in bi si morda pridobil trajnih zaslug za to ubogo paro, ki gara po slovenski zemlji. V svojem govoru na katoliškem shodu pa ni pokazal svojega talenta. Njegovi tekmeči za prvenstvo sicer niso bili nevarni — nastopila je samo četrta kadrilja klerikalnega govorniškega baleta — ali dr. Lampe je tudi za njimi nekoliko zaostal. Morda je s čitanjem Konfucija pripravil svojega duha za ta nastop.

Lampetov govor je kulminiral v krepki deklaraciji najprostejšega, a najvažnejšega načela vsake javne uprave.

Strme smo čitali to izjavo, kajti na kaj takega pač nismo bili pripravljeni.

Pred duha so nam stopili različni slučaj, ki smo jih doživeli v zadnjih letih. Spomnili smo se, kako so dr. Šusteršič, dr. Krek, dr. Lampe, dr. Zajec in drugi proglasili bojkot naprednjakov in kako dosledno in brezobzirno ga izvajala deželni odbor. Spomnili smo se nešteti skandaloznih slučajev pristranosti pri nameščenju uradnikov in učiteljev in pri razdeljevanju podpor in učiteljskih draginskih doklad in še vse polno takih stvari.

Na misel nam je tudi prišlo, kako je bil ugrabljen vseučiliški tond, da je mogla z njim „Gospodarska zveza“ plačati svojo, skoro pol milijona znašajočo izgubo v Trstu. Na misel nam je prišlo, pod kakimi pretežami se razsiplje javen denar med agitatorje in vplivne pristaše klerikalne stranke, kako se javen denar nalaga v zavode, pri katerih zobjejo širokovestni špekulantje in povrh še vse to, kar sta pl. Šuklje v svoji brošuri in dr. Triller v svojih znanih člankih pisala.

A še drugih stvari smo se domislili. Na primer, kako je deželni glavar dr. Šusteršič, torej mož, ki je vendar

izšel iz najskromnejših razmer, potratil ogromno svoto deželnega denarja, da si je svoje zasebno stanovanje po knežje opremil, in kako se deželnega odbora večina brez dovoljenja deželnega zbora in celo proti njegovim sklepom, spušča v nevarna špekulacijska podjetja, za katera nima niti oblastvene koncesije in s katerimi lahko spravi vso deželo v največjo nesrečo. In domislili smo se vsega, kar je pisala Kamila Theimerjeva in zlasti tega, kar sedaj razkriva Tomo Pavšlar.

Cloveku postane kar črno pred očmi, če začne pregledovati in naštevati vse te slučaje. Oj, kako nedolžna bitja so v primeri s kranjskimi klerikalci celo razupiti dunajski krščanski socialisti.

Kmalu bo šel let, kar ima klerikalna stranka javno upravo na Kranjskem v rokah. Prebivalstvo občuti to čedalje bridkeje in občutila bo to dežela še dolga leta. Zdaj pa pride dr. Lampe in proglasi za vodilno načelo to, na kar on in njegova stranka že šest let pljujejo.

Ali je to sad spoznanja, glas vesti, napoved novih razmer, ali je dr. Lampe norce bril in opice gugal? Odgovora ne vemo!

Polomi!

Načrti so bili izprašani, moj projekt Zbilje od dežele že prevzet, med tem je pa postajalo moje finančno stanje vedno bolj opasno. Težko sem že čakal, da bi mi dežela izplačala v kar je bila vezana. Šel sem k dr. Lampetu in sem ga ponovno na to opomnil. Nisem bil malo iznenaden, ko je on v svoji iznajdljivosti našel zopet nov izgovor. Rekel je: »Mi ne moremo plačati, dokler vaša zadeva z Vinkom Majdičem ni v redu.« Ni si pustil dopovedati, da tukaj Majdič ne more nič ovirati, ker mi je že podeljena pravomočna koncesija. Šlo se je namreč za mlin na Bregu, ki spada k mojemu projektu Jama. Za ta mlin sem se jaz že v letu 1900, pogodil z Majdičem, da mu plačujem vsak mesec po 400 kron do časa, da bo zgradba gotova, potem pa plačilo odpade, on pa dobi za mlin 90 konjskih sil od zgradbe na Jami.

Ko je bila ta pogodba sklenjena in sva šla proti domu, mi je rekel,

predno sva se poslovila: »Sedaj pa ne boste imeli z menoj nič več opraviti.« Z njim res nisem imel opraviti, pač pa z njegovim bratom gosp. Petrom Majdičem iz Celja in z njegovim svakom gosp. Josipom Lenarčičem na Vrhniki, ki sta vložila konkurenčni projekt mojemu projektu na Jami in se na podlagi tega več let z menoj pravdala, končno pa pravdo proti meni izgubila.

Spričo tega ni čudo, da so moje finance slabele. Da je deželni odbor šele sedaj izigral gosp. Majdiča, je razvidno iz dopisov, medtem ko ga poprej, predno niso prevzeli zbiljskih mlinov, nobeden ni omenil, akoravno so natanko vedeli za našo pogodbo. Šele sedaj mi je bilo jasno, v kako tesni zvezi so deželni odbor in gosp. Vinko Majdič, posebno ko sem bil na to opozorjen od neke verodostojne osebe. Zastopnik gosp. Vinka Majdiča, dr. Krisper, je bil obenem tudi pravni konzulent deželnega odbora, kar se tiče sodnih projektov, in se je posebno dr. Lampe rad ravnal po njegovih navodilih. Čisto naravno je torej, da je deželni odbor z menoj vedno tako postal, kakor je svetoval dr. Krisper in ta je seveda dajal svete v prid g. Majdiča, meni pa v škodo.

Eno leto pozneje dr. Lampe ni imel nobenih takih pomislekov za zgradbo na Završnici, kakor jih je imel za zgradbo na Jami, in je pričel tam delo brez koncesije, ne da bi imel urejene zadeve z vsemi mejaši, in brez dovoljenja deželnega zbora, katerega si je šele pozneje izposloval, posebno pa načrti niso bili tako natanko izprašani kakor moji.

Ker je »Glavna« hudo pritiskala na mene za plačilo mojega dolga, obrnil sem se 24. decembra 1910 osebno na dr. Šusteršiča. Prosil sem ga, naj on, ki me je prvi nagovoril, da prodam svoje koncesije deželi, pospeši, da bo dežela meni plačala. Povedal sem mu vse, kar sem vedel o »Glavni«. Ne malo začuden sem poslušal njega, ko mi je natančno, tako, kakor je pozneje res bilo, povedal, kaj bo z »Glavno«. Rekel mi je, da prav obžaluje, da sem jaz tako prizadet, da mi pa sedaj ne more pomagati. Na tak odgovor svojega prijatelja nisem bil pripravljen. Ko je videl, kako sem jaz razburjen in užaljen, začel je navidezno premišlje-

vati, kmalu na to pa izpregovoril: »Veš kaj, ali ti ti povem, da molčiš...« — V tem mu je zastala beseda. — Ni pa tega več nadaljeval, ampak hitro premenil pogovor, rekoč: »Premisli vso stvar in pomiri se, saj bo morebiti boljše kakor vsa stvar sedaj kaže.« Drugi dan sem mu pisal in ga rotil, naj mi pomaga, ker sta me on in deželni odbor spravila v to situacijo. Odgovoril mi je iz Pešte, kakor sledi: »V vsej naglici, kakor sem ti že opetovano osebno rekel, je tvoja situacija taka, da moraš pred vsem misliti nase in na svojo rodbino.«

Kako naj v takem položaju mislim nase in na svojo rodbino, tega mi ni povedal. Povedal mi je to dober mesec pozneje dr. Lampe, ko me je nagovarjal v — konkurs. Med tem je odbor »Glavne«, ki je bila takrat v likvidaciji, na vse načine pritiskal name radi plačila. Povedal sem jim, kako je dežela nasproti meni vezana in jih prosil, naj počakajo do konca januarja, da mi bo do tega časa dežela že izplačala. Dne 3. februarja sem bil od odbora »Glavne« brzojavno pozvan na pogovor. Šel sem še isti dan popoldne v Ljubljano k likvidacijskemu odboru, ki je bil zbran skoraj polnoštevilno. Vprašali so me: Kaj je z vami? Ko sem jim odgovoril, da dežela itak mora sedaj urediti, ko vidi kakšna je vsa zadeva, so mi ugovarjali in rekli: To ni res. Povedal nam je tukaj nadsvetnik Klinar, da dežela ne bo zidala. — Zaradi teh besed sem bil jaz tako ogorčen, da sem rekel: »Se jutri grem v deželni dvorec in bom zahteval, da dr. Lampe pokliče nadsvetnika Klinarja na odgovor.«

Dne 4. februarja 1911 prišel sem kmalo po 9. uri v deželni dvorec najprej k deželnemu glavarju pl. Sukljeju. Rekel sem mu, naj dežela že vendar enkrat kupčijo z menoj uredi in izpolni. Preti mi največja nevarnost, da bi vsled poloma »Glavne« ne izgubil tudi jaz svoje premoženje. Povedal sem mu, da sem sedaj, ko je zadeva taka, pripravljen še nekaj popustiti, oziroma svoje različne zahteve tako ublažiti, da financiranju teh projektov ne bo nobena težkoča nasproti stala, samo če se to takoj izvrši.

Pustil je takoj poklicati dr. Lampeta, ki je tudi prišel. Ponovil sem v

pričo njega še enkrat vse prejšnje. Hitro nato sta se odločila oba, da se hočeta še enkrat v tej stvari posvetovati ter mi rekla, naj grem na sprehod in se vrnem ob 11. uri k dr. Lampetu samemu. Po teh besedah sem dobil vtisk, da se bo vsa zadeva za mene ugodno rešila in se podal z najlepšim upanjem na sprehod. Prišel sem nazaj ob določeni uri in šel direktno v pisarno dr. Lampeta. Pred menoj je pa prišel še grot Barbo k dr. Lampetu na neki pogovor. Po odhodu grofa Barbota mi je prišel dr. Lampe naproti, me peljal v svojo sobo in tako-le pričel: »Sedaj smo se mi v vsi zadevi natančno pogovorili in prišli do zaključka, da vam toliko ne moremo dati za vaše projekte, tudi bi vam nič ne hasnilo, kar bi vam mi dali, ker bi to vrgli v žrelo »Glavne«, česar bi pa ne mogli zagovarjati pred našo stranko. Po mojem mnenju storite najbolje, če greste v konkurs.« Ko sem zaslislal te besede, sem ga zavrnil: »Tega pa ne, rajši na beraško palico!« Pomislite vendar, kakšne posledice bi to imelo. Izgubil bi svoje premoženje, moja žena in mladoletni Florianovi — ne imel bi več mirne vesti na zemlji.

Na to mi je odgovoril: »Saj to ni nič takega, saj ne boste vi prvi in tudi zadnji ne, ki bi napovedal konkurso. Saj vas ne bomo zapustili, mi vam potem lahko damo denar in zraven še veliko službo za gotovino, tako, da se vam ne bo nič hudega zgodilo.«

Odgovoril sem: »Če mi sedaj ne morete pomagati, mi boste potem še toliko manj mogli, ker se boste s tem še toliko manj mogli zagovarjati deželi nasproti, kot bi se mogli sedaj, če bi mi celo svoto takoj izplačali, kar bi bilo popolnoma opravičeno. Vi pravite, da bi vrgli v žrelo »Glavne« posojilnice.« Ali pri »Glavni« niso nedolžne žrtve, katerim bo že s tem, da bi jaz svoj dolg poravnal, razmeroma veliko pomagano?«

Par minut je molčal — na to pa dejal: »Si bodo že vedeli kako pomagati!«

»Kakšno ime bom pa zapustil svoji družini? Ali mislite, da sem jaz kakšen denarje poskril in si jih za tak slučaj na stran dejal? Jaz nimam nič in moja žena tudi ne, še manj pa mladoletni.« Odgovoril je: »Otroci si pa lahko zaslužijo.«

LISTEK.

„Ljubljanska srajca“.

Luigi Calco.

Kdo se z veseljem ne spominja onih lepih časov, ko so vsakemu pristnemu Ljubljancu rekali »ljubljska srajca«. Ta častni pridevek se je mogel prislužiti samo z izpričanim rojstvom v obzidju naše bele Ljubljane; komur so bile rojenice toli mile, da mu je tekla zibelka ob desnem ali levem bregu naše, sedaj za nekaj časa iz osrčja našega mesta pregnane Ljubljane, ta se je s ponosom v srcu nazival »ljubljsko srajco«. Posebno ponosni na častni naslov »ljubljske srajce« so bili pa naši kremen-možaki iz predmestij Krakovega in Trnovega, ki so od nekdanj in na veliko žalost številnih, iz raznih krajev naše širše slovenske domovine v Ljubljano nanešeni profesorskih slovničarjev in pismo-ukov tudi najčisteje izgovarjali svoj »a« tedaj, kadar so ostali Slovenci tam stivali »o«. Krilatih besed »sej mama« tudi nihče ni znal izgovoriti s takim ponosom, kakor samo oni, ki so se upravičeno nazivali »ljubljske srajce«. Res so možje, ki so za-

služili ta častni priimek, govorili od govornice drugih Slovencev nekoliko razlikujoči se dialekt, toda v obrambo njihovega poštenega spomina moramo tu kar javno pribiti, da take spakedrane mešanice, takega jezikovnega nestvara, takih vnebovpijo-čih slovničnih poglavitnih grehov, kakršne se nam žalibog vsiljujejo vsako soboto v podlistku ljubljanskega dnevnika, nisi slišal nikdar in nikoli iz njihovih ust. Ti možje, njihove boljše polovice in njihov nadebudni naraščaj so bili pač preveč poštenu in preveč usmiljenega srca, da bi mogli našemu milemu in lepemu slovenskemu jeziku delati toliko nasilja, krivice in sramote, kolikor se mu jih dela v imenovanih podlistkih. Toda to le mimogrede, da ne bi enkrat kak površen zgodovinar, če bi mu čez stoletja slučajno ali bolje rečeno po nesreči prišli v roke ti podlistki, zavijtel svoj kritični bič in neusmiljeno, toda po krivici udaril po dobrem in poštenem imenu onih dobrih ljudi, ki so ob bregovih počasne naše Ljubljane zagledali luč sveta.

Nazivanje »ljubljska srajca« je bilo pred desetletji splošno in ni imelo nikdar kake zaničljive ali zasmejujoče primese; danes pa slišimo to nazivanje le še redkokrat in človek se nehotе vprašuje, kaj je temu vzrok. Ali je strašni potres, ki je

leta 1895, zrušil v prah našo belo Ljubljano, uničil tudi to lepo naziva-nje? Ali je procvit, katerega je bila naša prestolnica deležna po potresu, morda zadal srčno rano temu častnemu priimku? Ali je vseobči napredek, ki stopa brezobzirno čez vse, kar smemo nazivati staro in častiljivo, brezsrčno poteptal tudi le-ta častni naslov starejših Ljubljancov? Naj bo vzrok ta ali oni, nepo-bitno dejstvo je pač, da priimek »ljubljska srajca« vedno bolj izgi-neva iz govornice in da imamo že danes mnogo pristnih Ljubljancov, ki tega nekdanjega častnega pridevka več ne poznajo.

Take in enake misli so mi rojile po glavi, ko sem pred nedavnim časom spremljal k večnemu počitku svojega dobrega prijatelja Blaža Žitnika. Blaž Žitnik je bil rojen med Čitovim grabnom in Gradaščico in po svojem značaju in drugih lastnostih prava pravcata »ljubljska srajca«, kakršnih je dandanes žalibog tudi vedno manj — menda tudi znamenje časa!

Poznala sva se dolgo in dolgo let in čim dalje sva občevala, tembolj se mi je blagi pokojnik priljubil, tembolj sem moral spoštovati njegove vrline. Zato se mu hočem na tem mestu po svojih skromnih močeh nekoliko oddolžiti in sedanjemu mlajšemu svetu, kakor tudi zanam-

cem ohraniti spomin na moža, ki je bil najplemenitejši predstavitelj nekdanjih »ljubljskih srajc« in pristno »ljubljsko srajco« se je ravno poklonil vedno s ponosom sam nazival.

Sin poštenih staršev, ki so se bavili z zelenjavo in zeljem in si pošteno, če tudi trdo služili svoj vsakdanji kruh, je pohajal ljubljansko ljudsko šolo in potem srednjo šolo ter po dovršenem zrelostnem izpitu, ker mu starši, ki so imeli poleg našega Blaža skrbeti še za več drugih otrok, niso mogli dajati potrebne podpore, da bi šel na cesarski Dunaj ali v nemški Gradec na visoko šolo, vstopil kot praktikant k cesarskemu uradu, kjer je imel upanje, da skoro doseže stalno nameščenje in kruh, kar se mu je tudi uresničilo.

V svojem uradu je bil pokojnik svojim soursadnikom najboljši tovariš, vedno pripravljen na usluge, nikdar zahrbtnen, vedno pošten in odkrit. Ko je po klinih birokratične lestve splezal na odličnejše mesto, je bil svojim podložnim mlajšim tovarišem pravi očetovski prijatelj, ki ni nikdar videl v njih le nesrečnih žrtev, nad katerimi smejo predstojniki nekažnjeno stresati svojo jezo in slabo voljo, temveč mlajše prijatelje, ki imajo ravnotako rahločutno srce in občutno dušo, kakor jo je imel sam. Ni čuda, da so ga vsi ljubili kot

očeta, vsaj je to ljubezen tudi v polni meri zaslužil.

V občevanju s strankami je bil vedno priazen in nad vse postrze-ljiv ter se ni nikdar, kakor se žalibog še zmiraj dogaja, nad njimi zadiral, ali jih morda celo z malenkostmi šikaniral. Zato proti njegovemu uradnemu poslovanju ni bilo nikdar pritožbe.

Še nekaj moram omeniti o pokojnem Blažu Žitniku kot uradniku. Pokojnik ni poznal nikdar onega odurnega servilizma proti predstojnikom, s katerim se tako pogosto omadežujejo oni »gorečniki« hlapčevske narave, ki bi zgolj na ta neuradniški način radi čez noč in čez hrbe svojih poštenih tovarišev splezali na najvišje kline birokratič-ne lestve.

Take vrste mož je bil naš Blaž Žitnik v svojem uradu, niti za las slabši pa ni bil v svojem zasebnem življenju.

Kot sin poštenih slovenskih staršev oklepal se je od zibelki do groba z najbolj iskreno, a tudi dosledno nesebično in poštreno ljubeznijo svojega milega slovenskega naroda. V onih časih, ko se je iz višjih urad-niških krogov naravnost sovražilo in celo tudi preganjalo one mož-e značaje, ki niso hoteli zatajiti svojega slovenskega pokolenja in mišljenja, je stal pokojni Blaž trden kakor ska-la na slovenski strani, čeprav je mo-

»Sedaj vidim, da ne opravi pri vas ničesar, a konkurza na vaš predlog vseeno ne bom napovedal.« — Nato sem se poslovil in rekel: »Mi je prav žal, ker je po tako dolgem času do kaj takega prišlo. Ponavljam pa še enkrat, rajši na beraško palico, kot pa v konkurz. Z Bogom!« Med vrati sem rekel, da grem to še gospodu dež. glavarju pl. Sukljeju povedat, da ne bo pozneje mogel kdo reči, da nisem zadosti povedal. To sem tudi storil. Povedal sem mu v glavnih potezih svoj pogovor z dr. Lampetom in ga še enkrat vprašal, če mu v tej stvari v resnici ni mogoče nič storiti, naka rekel — da ne.

Čez dva dni sem prišel k svojemu zastopniku dr. Vallentschagu in sem mu ves ogorčen pravil, kar sem zvedel v deželnem dvorcu. Rekel mi je, da za njega to ni nič novega. Ker je bil med tem časom neki gospod iz deželnih uradov poslan od deželnega odbora pri njem in ga vprašal za nasvet, kako bi se naredilo, da jaz napovem konkurz. Ko ga je moj zastopnik zavrnil, da to ne gre, mu je rekel: **Zakaj bi ne šlo, če se mu da toliko, da bo lahko živel?** Moj zastopnik mu je odgovoril, da kolikor on mene pozna, me za tako kupčijo ne bo dobil. Nato je odšel.

Med tem časom, ko se je vršila moja kupčija z deželo, je stopila ista v neko zvezo z železniškim ministrom glede skup. projektov. In med drugimi izgovori, da so me zavlačevali s plačilom, je bil tudi ta, da železniško ministristvo ne pusti, da bi mi dali toliko za moje koncesije. Zaraditega sem se peljal čez nekaj dni po tem dogovoru na Dunaj. Šel sem v železniško ministristvo k g. dvorne mu svetniku Krasnemu, mu razložil, v kakih stiskah da sem, in ga prosil, naj železniško ministristvo nikakor ne dela ovir pri plačilu mojih koncesij. On mi je rekel, naj se deželni odbor pisмено ali pa brzojavno obrne na železniško ministristvo. To sem sporočil dr. Lampetu.

Ko sem bil na Dunaju, se zgleda pri moji ženi v pisarni neki tuj gospod, ki se ji je predstavil ter se je razvil med njima sledeči pogovor:

Prišel sem do Vašega gospoda, da mi da njegove projekte za tri mesece v opcijo, zagotovim Vas, da bom povzročil v tem času financiranje istih.

Obžalujem, ker mojega moza ni doma, v opcijo vam pa načrte ne more dati ker je vse oddal deželi in bo ista gradila električno centralo.

Gospa, Vi se motite, saj dežela ne bo gradila.

Seveda bo, saj imamo mi odloke deželnega odbora in deželnega zbora v rokah in se je mož že pogoditi za ceno.

Ne, ne, verjemite mi, dežela ne bo gradila, jaz sem se o tem v deželnem tehničnem uradu natanko informiral in se mi je reklo, da dežela ne bo gradila električnih central.

Moja žena vsa iznenadena: Moj mož pa vedno na deželo drži.

Ja, tukaj je ravno obsedel!

»Glavna« je šla med tem časom v konkurz. Da bi prej prišel do denarja, odločil sem se, ponuditi moje koncesije železniškemu ministristvu, deželo Kranjsko pa za razliko tožiti, kar bi eventualno za koncesijo manj dobil, obenem pa poljedelskemu ministristvu poročati, kaj da počne deželni odbor z mojimi koncesijami na Savi.

Predno sem pa to storil, je šla moja žena k dr. Lampetu v deželni

dvorec. Sprejel jo je prijazno in ko mu je razložila, zakaj da je prišla in ga prosila, naj nam pomaga, ker smo po krivdi deželnega odbora prišli v denarne stiske, ji je rekel: »Gospa, kar vdaite se v božjo voljo. Vidite, to je kakor vihar, pa vihar se poleže, nebo se razjasni in zasije zopet zlato solnce. Tudi pri vas bo tako; zasijalo vam bo še solnce sreče; ker mi smo že sklenili, da bomo dali vsakemu posebej eksistencimum. Vaš mož je zaradi jamstva pri »Glavni« tako obremenjen, da mu ni nič pomagane, če mu prav izplačamo vso vso to.« Rekla je: »Gospod doktor, tu se ne gre za jamstvo, ampak za to, kar je moj mož dolžen pri »Glavni«; on ne bo imel mirne vesti, ako ne plača svojega dolga.« Nato dr. Lampe: »Glavna« je sedaj tako v konkurzu in je vseeno, če je dolg vašega moža pri njej večji ali manjši. Moja žena: »Zakaj bi ne splačali tega, kar ste se pogodili, saj so projekti vendar toliko vredni.« »Kaj pa mislite, kako bom pa mogel to vsoto proti svoji stranki zagovarjati?« Nadsvetnik Klinar je cenil projekt vašega moža na 300.000 kron.

»Zakaj ste pa mline prevzeli?«
»Zato, ker nas je vaš mož na to opozoril.«

Nadalje ga je vprašala: Kakšen odgovor ste dobili od železniškega ministristva?

Obrnil se je proti oknu in rekel: Nam železniško ministristvo ni nič mar, mi imamo svoje projekte.

Katere pa, če smem vprašati? Završnico!

Ne bom vas več nadlegovala, je rekla moja žena, povem vam pa, da predno bom dopustila, da mi bo prodano moje posestvo, bomo deželo zaradi take kupčije tožili. Se priporočam!

Drugi dan je prinesel »Slovenec« poročilo, kako se bodo prodajala moja posestva. Videl sem, kako sem proskribiran od lastne stranke, zato sem se odločil za naslednji korak:

Hohes k. k. Ackerbauministerium Wien.

Bezugnehmend auf meine Eingabe vom 24. Februar, diene ich dem hohen k. k. Ackerbauministerium noch mit folgender Erklärung:

Im Jahre 1908 haben sich meine Unterhandlungen mit dem hohen k. k. Eisenbahnministerium für meine Projekte Otoče und Jama zerschlagen. Bald darauf haben mich die slovenischen Abgeordneten, an der Spitze Dr. Šusteršič überredet, ich soll meine Projekte dem Lande verkaufen, wozu ich mich entschlossen habe, jedoch keine Ahnung hatte, in was für eine Falle ich gelockt worden bin. Erst die Katastrophe bei der »Glavna posojilnica« und meine letzte Unterredung mit Dr. Lampe, haben mir darüber die Augen geöffnet.

Der Vorgang des Landesauschusses durch die zwei Jahre war mir gegenüber unredlich.

Zuerst haben sie mich aufgefordert, ihnen alle meine Projekte Otoče, Jama und Svilje und Behelfe vorzulegen und den äussersten Preis dafür anzugeben. Wie ich ihnen den Preis per 1.600.000 K und die Direktorstelle angegeben habe, war es ihnen nicht zu hoch.

Ich habe sie öfters gebeten, das Geschäft einem Ende zuzuführen, sie haben jedoch immer Ausflüchte gefunden, um mich hinzuhalten.

Ende Juni 1910 wäre meine Option für die 6 Mühlen in Svilje erlo-

schen. Am 13. und am 18. Juni ist mich der Landesauschuss holen gekommen und wir haben dann zusammen alle diese Mühlen auf meine Option angekauft.

Um noch mehr den Verkauf an den Landesauschuss zu betreiben, bin ich mit der Gesellschaft Leykam-Josefstaal teilweise in Verbindung getreten und habe gleichzeitig beim Ministerium angesucht, man möge die Übertragung der Konzession an die genannte Gesellschaft bewilligen, was aber auch ohne Resultat geblieben ist. Ende Oktober 1910 hat der Landtag den Ankauf der Mühlen in Svilje bestätigt und wer war mehr überzeugt als ich, dass auch unser Handel bald perfekt sein wird.

Gleich Anfangs Dezember ist die »Glavna posojilnica« in Zahlungsstockung geraten. Damals ist der Landesauschuss von mehreren Herren gebeten worden, er soll doch schon einmal meine Projekte abkaufen und dadurch die Bank vor dem Konkurs zu retten, wofür aber der Landesauschuss taube Ohren hatte und sich ausredete, ich hätte ihm noch nicht alle Behelfe erbracht, meine Konzession sei noch nicht vollständig, auch war ihm der Preis zu hoch u. s. w.

Die Herren haben immer gesagt, ich soll noch vom Preise nachlassen und als ich am 4. Februar 1911 zum Dr. Lampe gekommen bin und ihm bereit war, vom verlangten Preise nachzulassen, sagte mir derselbe, dass sie jetzt nicht das Geld in den Rachen der »Glavna posojilnica« werfen wollen, ich soll lieber Konkurs ansagen, sie werden mir dann schon geben.

Jetzt erst bin ich zur Überzeugung gekommen, dass es doch wahr ist, was mir manchmal zugetüftelt wurde, dass sie zwei Jahre lang nur auf meinen Konkurs spekulierten, um in erster Reihe meine Mühle Lajh meinem Nachbar K. Poliak, Lederfabrikanten, der Freund u. Cousin des Dr. Šusteršič ist, billig in die Hände zu spielen. Zunächst aber, dass die klerikale Partei meine Projekte billig in die Hand bekommt und sie selbst ausführt, worauf sie von allem Anfang an gerechnet haben, das Land Krain haben sie aber vorge-schoben, um bei ihren Manipulationen leichteres Feld zu haben.

Es war ihnen nichts daran gelegen, wenn so viele unschuldige Opfer dabei zu Grunde gehen. Meine verzweifelte Lage lässt sich nicht schildern; wenn mir nicht schnelle Hilfe kommt, werden ich, meine Familie und meine vier Mühlen ganz zu Grunde gerichtet und heimatlos.

Deshalb stelle ich die untertänigste Bitte, dass hohe k. k. Ackerbauministerium wolle veranlassen, dass mir das hohe k. k. Eisenbahnministerium meine Projekte um die genannte Summe abkauft, die kaum für alle meine Schulden ausreicht, die ich für diese Projekte gemacht habe.

Krainburg, 9. März 1911.

1. Pavšlar.

Ko so izvedeli pri deželnem odboru za mojo vlogo na poljedelsko ministristvo, se niso spočetka nič izdali. Delali so se, kakor da bi sedaj vendar hoteli urediti kupčijo z menoj. Nato sem se vnovič pogel na Dunaj in šel v finančno ministristvo prosit gosp. barona Engelna za podporo deželi, da bo ista laglje izplačala moje projekte. Prosil sem tudi v poljedelskem ministristvu, tam so mi pa

rekli, naj deželni odbor vloži tozadevno prošnjo, kateri se bo ugodilo. Mislim sem, da sem jim s tem naredil veliko uslugo, pa kako sem naletel. Konec aprila me sreča dr. Šusteršič ravno pred »Ljudsko posojilnico« in me nahrull: »Kaj pa si ti poročal v ministristvu? Če je to res, se za vse tvoje koncesije nič več ne zmenimo.« In je odšel.

Jaz sem mu takoj pisal pismo, v katerem sem mu navedel razloge, ki so me dovedli do tega prepričanja; posebno pisavo »Slovenca« o prodaji mojih posestev.

Sredi maja sem šel zopet na Dunaj, med tem časom je šla moja žena, brez moje vednosti k dr. Šusteršiču, če bi bilo mogoče spor med nama poravnati.

Sprejela jo je najprvo njegova gospa, rekla ji je, da je njen mož tako zaposlen, da ne ve, če bo mogla z njim govoriti. Nato stopi dr. Šusteršič in jo prijazno pozdravi.

Začeli so se razgovarjati. Prvo, čemur se je začudila moja žena, je bilo, da je dr. Šusteršič že vedel, da sem odpotoval na Dunaj. Pravil ji je zopet o mojem jamstvu, in kako težko je za njega kaj storiti, ker če bi bil on tudi zato, da dežela meni vse izplača, so štirje zoper to v deželnem odboru, »katerim nima on ničesar zapovedovati.«

Ona je odgovorila, da je on vodja stranke in da to velja, kar on reče.

Nato je nadaljeval: Tomaž je dal neko vlogo na poljedelsko ministristvo, ki ni resnična, vendar pa mojemu ugledu na Dunaju zelo škoduje. Jaz bi tožil, pa se mi ne zdi vredno; Tomaž naj to vlogo prekliče.

Žena je odgovorila, da njemu ta vloga, če ni resnična, ne more prav nič škodovati, nasprotno, blamiran bom le jaz. Je pa pripravljena, to meni sporočiti, in če bo le v njeni moči, me pripraviti do tega, da bom jaz to vlogo prekal. Samo da se spor med nama poravna, ker ve, koliko držim jaz na njega in kako sem mu, odkar sva prijatelja, odkritosrčno vdan. Pravil ji je, da tisti, ki je predlagal, da se prodajo moja posestva, ni bil pristaš S. L. S., marveč narodno - napredne stranke, naka je ona pripomnila: Pa bi potem pač moral »Slovenski Narod« to poročati, ne pa »Slovenec«, česar bi »Narodu« niti zameriti ne bi mogli, pri »Slovencu« je pa to vse graje vredno, če zoper lastnega pristaša tako piše. Opravičeval se je, da on za to ni vedel.

Gospa njegova je bila nekaj časa pri pogovoru prisotna, potem pa je odšla.

Ko je bila moja žena namenjena se posloviti, ji pa dr. Šusteršič brez vsakega povoda reče: »Ali se vam ne zdi, da je Tomaž tako zabit in omejen? On je tako trmaš, da vedno eno reč trdi, ki je ni. Ko je moja žena po teh besedah sedela kakor okamenela in ni mogla nič izpregovoriti, ji je še rekel: Saj ste vi vendar inteligentna, duhovita gospa, morali ste to vendar že zapaziti. Ona je bila tako iznenadena, da ni mogla najti besede, da bi ga primerno zavrnila. — Rekla je samo, da tega na meni še ni nikdar zapazila. Takoj nato se je poslovila. Pri vratih ji je pa dr. Šusteršič še enkrat rekel: **Tomaž naj hitro prekliče vlogo na poljedelsko ministristvo, potem bomo naprej govorili.** — Žena mi je rekla, da je od začrtih premišljevala, če naj mi pove to, kako sodbo ima o meni dr. Šusteršič; ker je vedela, kako v živo

bodo mene te besede zadele. Prišla je pa do zaključka, da je njena dolžnost, svariti me pred takim prijateljem. Ko mi je vse povedala, je dostavila: **Bodi previden, za lumpa te niso mogli narediti; sedaj te hočejo za norca.**

Predno te žalostne dogodke naprej pripovedujem, dovolim si eno vprašanje: Gospod deželni glavar! Vi ste odvetnik in poznate kazenski zakon, koliko mesecev je če bi dobil tisti, ki bi zabitost in omejenost svojega prijatelja izrazil v namene, da z njegovim premoženjem okoristi sebe in druge?

Nekaj časa pred tem pogovorom sta se zglasila pri meni dva inženirja deželne vlade gosp. stavbni nadsvetnik Böhl in gosp. stavbni svetnik Orel. Rekla sta, da imata nalogo, izprašati in ceniti moje projekte. Rekel sem jima, da so moji projekti pri deželnem odboru in da naj se tja obrneta. Nisem bil malo začuden, da se moji projekti že zopet izprašujejo in cenijo, ko so vendar moje projekte izprašale in cenile prve strokovne tyrdke. Še v zadnjem času tvrdka Redlich & Berger.

Medtem je prišla »Glavna« pred poroto. Ne vem, kako sem prišel do tega, da se je zoper mene vzdignila obtožnica, ko vendar ves čas nisem drugega delal, kakor se pošteno trudil, da bi plačal svoj dolg. Pri tem so me pa ovirali moji stari nasprotniki, ki so si znali pridobiti vpliv tudi pri »Glavni«. Kako se je vršila porota in kaj sem tam pod prisego povedal, tukaj ne bom ponavljal, ker je vsem, ki so se za to zanimali, že znano iz listov.

Samo to naj omenim, da sem šele sedaj izvedel, zakaj in kako sta cenila omenjena dva inženirja moje projekte. Ta dva strokovnjaka sta našla, da je moj projekt Otoče predaleč od Ljubljane, v bližini je pa premalo odjemalcev. Oh! Zakaj deželni odbor ni vprašal teh dveh strokovnjakov, ko je dva meseca po porotni obravnavi zaradi »Glavne« začel z gradbo na »Završnici«! Povedala bi mi bila, da je moj projekt Otoče oddaljen 36 kilometrov od Ljubljane, Završnica pa 60 kilometrov, za Jamo pa da imam samo predkoncesijo. Če imata ta dva gospoda tako tanko vest, da imata mojo pravomočno, od poljedelskega ministristva podeljeno koncesijo šele za predkoncesijo, kako sta vendar mogla dopustiti in mirno gledati, da gradi deželni odbor v daljavi 60 kilometrov od Ljubljane na Završnici brez koncesije?

Na podlagi te ocene je potem dr. Lampe kot strokovnjak podal izjavo o mojih projektih, katero je prebral dr. Oblak pri porotni obravnavi zaradi »Glavne«. V tej izjavi imenuje dr. Lampe mene psihopata in priirknjenca — samo zato, ker so moji projekti boljši, kakor pa njegova »Završnica«.

Gospod Lampe je doktor svetega pisma, od njega se ne more zahtevati, da bi poznal kazenski zakon, pač pa, da pozna deset božjih zapovedi, posebno osmo in deseto in pa krščansko moralno. (Tako govoriti zoper svojega bližnjega se ne spodobi namestniku Kristusa in doktorju svetega pisma.) Takrat ko sva kupovala zbiljske mline, ni tako o meni govoril.

Nadalje v prihodnjem članku.

Kranj, 29. avgusta 1913.

Tomo Pavšlar.

ral radi svojega odkritega slovenskega mišljenja marsikatero bridko besedo požreti in pretrpeti tudi marsikatero nezasluženo krivico. Ob volitvah se pokojnega Blaža ni nikdar pogrešilo med onimi slovenskimi volilci, ki so reševali našo belo Ljubljano iz nenaravnega in krivičnega tujčevega jarma in jo končno tudi rešili. S kako srčnim veseljem in zadoščenjem je večkrat pripovedoval, da je bil najlepši dan njegovega življenja oni, ko so v ljubljanski mestni hiši pometli s tujimi vsiljivci in naši beli Ljubljanjani izprali ta grdi madež raz njen lepi obraz. Kako je bilo pa rosno njegovo oko, kako je stiskal v divji in onemogli jezi krčevito svoje pesti tedaj, ko so se zopet odprla vrata našega mestnega zastopa tujerodcem in to vsled strastne zaslepljenosti in iz naravnost besnega sovraštva proti lastnemu bratu izvirajoče politične kratkovidnosti neke stranke, ki vidi v tem svojo življensko nalogo, da pljuje brezstidno na vse, kar je slovenskemu narodu ljubo in sveto.

Pokojnik se je od početka do svoje smrti udeleževal javno in neustrašeno slovenskega narodnega gibanja. Odprto srce, toda tudi odprte roke je imel za vse pojave na našem lepem slovenskem in znanstvenem polju; naročeval in kupoval je vse kolikaj vredne slovenske knjige in revije ter skoro čez svoje moči in dohodke podpiral slovensko znan-

stvo in leposlovje. V zadnjih letih mi je večkrat bridko tožil, da sedanji svet nima več zaslužene smisla za slovensko knjigo, ker so mladi ljudje postali sploh tako brezbržni in nemarni, da slovenskih duševnih proizvodov sploh ne kupujejo, žaliobg še celo ne čitajo, če jim slučajno ne postreže z njimi marker.

Sploh pokojnik o sedanji mladini, prihajajoči z visokih šol, ni imel najboljšega mnenja in tega tudi ni nikdar prikrival. Dočim je pokojni Blaž vedno z odprtimi rokami podpiral društveno življenje in sam tudi aktivno sodeloval pri raznih društvih, je pikro pogršel, da se mladina nekako dosledno izogiba društvu in — zastojnega, neplačanega dela. »Sedanja mladina«, mi je nekoč tožil, »nima nikakega idealnega navdušenja več in še manj idealne požrtvovalnosti. Za idealno narodno delo je ni dobili, ker idealno deo za narod in njegove svetinje ne donaja samo prav nobenih gmotnih koristi, temveč je po navadi združeno še z veliko izgubo časa, z napornim trudom in z izdatnimi gmotnimi žrtvami. Ko sem bil jaz mlad, tedaj je v mladini vse vrelo; najplemenitejša in najnesebičnejša ljubezen do domače grude in slovenskega jezika, žarka navdušenost za slovanstvo in nevteljivo hrepenenje po delu za naše ideale je razgorevalo naša mlada srca! In čim smo stopili v življenje, začeli smo tudi neumorno in nesebično

delovati za naše ideale in taki smo ostali do resne moške dobe in s tem idealizmom v srcu nas bodete drugega za drugim ponesli tudi k večjemu počitku. In današnja mladina? Del iste se zastrupljen po nekakem nihilističnem naziranjju odteguje cinično vsakemu delu za narod — njemu je vsako tako idealno stremljenje in delovanje neumnost, blaziran do kosti se seveda ne more povzdigniti do razumevanja idealov. Drugi del je pa vseskozi praktičen; on je tudi pripravljen delovati za narod, toda ne — brezplačno! On hoče imeti za svoje delo v prid našega malega naroda pošteno plačilo, posebno so se mu pa priljubila takozvana »korita«. Če mu pokažeš in objubiš »korito«, tedaj vplamti njegovo dušo, v njegova usta položijo gorečo besedo najčiščeje rodoljubne navdušenosti, v njegove praktične, toda sicer brezdelne roke vdihnijo veselje do narodnega dela! Hvala bogu in dobremu geniju našega milega naroda, da uiso vsi taki in da se najde tudi še med sedanjo mladino nekaj belih vran, nekaj častnih izjem, katerim srce še ni okužilo blaziranost, katerih še ni okužilo koritarstvo in ki imajo svoje srce še polno najsvetejšega, nesebičnega idealizma! O onih uskokih med mladino in mlajšimi možmi, ki so znali pravočasno izslediti svoje katoliško prepričanje in ki so z viharjočimi zastavami prešli v tabor one stranke, ki hoče raz stališča svojega

brezdomovinstva z azijsko krvoločnostjo ubiti slovensko narodnost in uničiti vse naše kulturne pridobitve in ustanove zadnjih desetletij, ne govorim, ker se mi zdi škoda poštene slovenske besede za take značaje! Tu čaka resnih mož mnogo in mnogo težkega dela. Našo zapeljano mladino moramo priveriti zopet nazaj v svetišče idealov in jo zopet podžgati in navdušiti za nesebično in požrtvovalno narodno delo. Tega se moramo oprijeti in čim se naša mladina vrne zopet k idealizmu, potem se nam več ne bode treba bati za bodočnost našega naroda.

Take in enake misli mi je pokojni Blaž potem še večkrat razvijal in bralo se mu je na obrazu, kako ga v dno njegove poštene in nesebične duše bole brezbržnost, mlačnost in sebičnost današnjega mladega sveta med Slovenci.

Kot človek je bil pokojnik tudi skozi in skozi zlata duša. Ostal je samec; ko je bil še mlad, se ni ženil, ker je moral iz svojih dotedanjih pičilih dohodkov podpirati še svoje domače. Ko se je bližal svojemu 34. letu, se je seznanil z ženskim bitjem, do katere mu je vznikla v njegovem poštenem srcu resna možka ljubezen in katero si je hotel izbrati tudi za svojo življensko družico. Prišlo pa je drugače. V omo izvoljenko, kateri je zgradil v svojem srcu krasen oltar, doživel je najbridkejšo razočaranje svojega življenja — od tedaj na-

prej je pa v svoji duši mizol ženski svet, ne da bi se ga ravno izogibal.

Ker sam ni imel domačega ognjišča in rodbine, bil je pa najbolje zatočišče onim pravim in resničnim revežem, ki so po nesrečnih slučajih zabredli v siromaštvo in katerih beda je tem večja, ker jo svet navadno niti ne pozna ali pa celo noče poznati. Ti so našli pri njem vedno odprto srce, a tudi odprte roke in večkrat ni vedela njegova levica, koliko je dala njegova desnica. O teh svojih delih pravega krščanskega usmiljenja ni meni nasproti nikdar nič omenil, temveč mi je svoje samaritanstvo še tako skrbno prikrival, da sem še le po ovinkih od njegovih podpirancev zvedel, kakega očeta imajo siromaki v mojem prijatelju Blažu Žitniku.

Sedaj nisi več med nami, dragi pokojnik! Prepričan pa sem, da Tvoja zlata duša iz nebeskih višav zasleduje s srčno iskrenostjo usodo Tvojega ljubljanskega slovenskega naroda in da dan na dan pošilja vroče molitve k bogu očetu, da bi s svojo vsemogočnostjo spravil na pravo pot one naše zaslepljene brate, ki prodajajo danes še brezstidno naše najsvetejše svetinje sovražnim tujcem ter da bi potem nastopil v naši domovini zopet zlati čas skupnega, požrtvovalnega in nesebičnega dela za blagor in srečo našega milega slovenskega naroda.

Have anima pia.

Nemški Nationalverband.

Nemški »Nationalverband« je imel včeraj ob 10. dopoldne plenarno sejo, pri kateri pa je manjkala skoraj polovica članov. Debate so bilo zelo razburjene, dasiravno oficijozni komunikate tega ne priznava ter pravi, da se je dosegla med alpskimi in češkimi Nemci popolna solidarnost. Sprejeta je bila resolucija v bombastičnih besedah, ki naglašajo solidarnost alpskih in čeških Nemcev pod vsakim pogojem, ker bi v slučaju, da se češkim Nemcem ne izpolnijo vse želje, ne mogli delovati državni zbor. Zato zahteva nemški »Nationalverband«, da ustvari še pred sklicanjem državnega zbora, na Češkem take razmere, ki bodo odgovarjale nemškim zahtevam. — Zlasti se obrača resolucija proti sestavi deželne upravne komisije in proti osebi cesarjevega namestnika kneza Thuna, ki ga smatrajo Nemci na Češkem naravnost za oviro vsakega sporazuma. Nemški »Nationalverband« smatra pravno komisijo za odgovorno za vse odredbe te komisije, kakor tudi za vso politično upravo. Resolucija zahteva »enakopravnost« Nemcev pri sestavi deželne proračuna in pri nameščanju uradnikov, zavzema se za učiteljsko vprašanje in pravi končno, da se bo »Nationalverband« do skrajnosti boril za zahteve čeških Nemcev.

Popoldne ob 3. so se posvetovanja nemškega »Nationalverbanda« nadaljevala.

Iz govora načelnika nove mladonemške zveze poslanca Erlerja si ne moremo odreči navesti značilnih njegovih besed, ki jasno označujejo šovinistično stališče nemških strank brez ozira na interese, ki jih imajo posamezni poslanci zastopati. Dr. Erljer je naglašal v svojem govoru, da se morajo Nemci vseh dežela identificirati z Nemci na Češkem; treba je vlado prepričati o tem, da zastopa »Nationalverband« vsako politiko svojih članov z vso svojo močjo. Zato se zavaruje proti domnevanju, da bi chomutovski sklepi kdaj bili naperjeni proti »Nationalverbandu«.

Govorili so poslanci dr. Gross, baron d. Elvert, dr. Sommer, dr. Damm, Wolf, Pacher, dr. pl. Lodgman, Bachmann, Knirsch, Erb, Marckhl in Einspinner.

V popoldanski seji se je pod pritiskom poštinih uradnikov, o čemer smo poročali že včeraj, razpravljalo o potrebi ureditve službene pragmatike. Simpatičen je sklep, da je treba z vsemi silami zavzeti se za zahteve državnih uradnikov in uslužbencev, nesimpatičen in naravnost krivičen pa je sklep, da so odvisne te reforme od rešitve takozvanega malega finančnega načrta, ko sta vlada in parlament tako dolgo vodila državne uslužbenke za nos. Tudi simpatičen je sklep, da naj se skliče državni zbor čim prej in da naj službena pragmatika velja že od 1. septembra, če tudi bi državni zbor o tem sklepal pozneje. Nesimpatično pa je, da vlada po nasvetu finančnega ministrstva ni upoštevala ravno najpotrebnejših in najbolj zapostavljenih slojev.

Naglašalo se je tudi, da skuša ministrski predsednik Stürgkh potisniti poslansko zbornico, kolikor mogoče v ozadje, nemški poslanci pa so napeljali v tem oziru vodo na svoj mlin, češ, da se je to zgodilo, ker se boji vlada dati račun za dogodke na Češkem. Vlada še nikdar ni bila v zadregi, kadar je storila kaj proti Slovanom, v zadregi pa je sedaj, ko bi morala dati obračun za svoje popolnoma neutemeljeno postopanje v balkanskih vprašanjih.

Skora igotovo je tedaj, in to je izjavil tudi poslanec Wolf, da bo stopil nemški »Nationalverband« v opozicijo proti vladi.

Dogodki na Balkanu.

Bolgari in Turki.

Stara pesem je, kar ponavljamo. Velesile doživljajo največji fiasko, ki je bil mogoč v teh vojnah. Dasiravno pa so vse velesile udeležene pri tej blamaži, zadene največja blamaža vendar Rusijo.

Proglasil se je pred kratkim finančni bojkot

Turčije. Že takrat pa smo izrekli dvom, če bo ta bojkot sploh izvedljiv. Od tedaj pa do danes so rabile velesile, da so spoznale, da s tem ne bodo ničesar dosegle. Svoj fiasko hočejo sicer še danes sramežljivo zakriti, to pa se jim ne posreči. Tozadevna brzojavka z Dunaja pravi: Velesile so se po dolgih pogajanjih o predlogu finančnega bojkota proti Turčiji, ki ga je nasvetovala Rusija, v principu zedinile. Finančni bojkot naj se tiče, kakor so velesile sedaj sklenile, samo navadnih poso-

jil, t. j. takih, ki se kotirajo na borzahu. S tem so potegnile velesile mejo za učinkovitost tega sredstva, ker nimajo vlade moči, da bi zadržale privatne banke, da bi ne dajale Turčiji predujmov.

Dasiravno je bolgarska vlada vedno in vedno naglašala, da smatra odrinsko vprašanje za tako vprašanje, ki se zadeva edino velesil, je bila vendar Bolgarska prisiljena, da je začela s posredovanjem svojega odposlanca Načoviča s pogajanjimi s Turčijo. Pri teh pogajanjih, ki so bila opetovano prekinjena, pa se je pokazalo, da so velesile izgubile prav vsak vpliv v Turčiji, vsled česar je rasel Turčiji greben od dne do dne. Dočim je zahtevala Turčija še v svoji noti dne 19. julija za mejo reko Marico, se danes s temi pokrajlinami ne zadovolji več in sega celo po desnem bregu Marice.

Londonske »Times« poročajo o stališču, ki je zavzema bolgarska vlada v odrinskem in sploh v mejnem vprašanju, sledeče:

Bolgarska vlada ne misli več na zasedenje Dedeagača in pokrajnin zahodno od Marice, to pa iz bojazni pred spopadi, ki bi mogli prisiliti Turčijo, da napove Bolgarski vojno.

Kje so sedaj one velesile, ki so še pred tedni vpile na vse grlo, da ne puste prevelikega ponizanja Bolgarske? Diplomati, ki so še pred dnevi tolkli s pestjo na zelene mize in se pridušali, da ne puste Srbom v Sofijo, se danes smejejo v letoviščih svoji lastni brezglavosti.

»Kölnische Zeitung« konstatira, da se položaj vedno bolj boljša, zlasti kar se tiče razmerja med Bolgarsko in Turčijo ter pravi, da je opaziti na obeh straneh popustljivost, zlasti glede določitve meje. Pri tem je za Turčijo važno, da ji ostane zagotovljeno obvladanje železniške proge Carigrad - Odrin tudi tam, kjer teče ta proga onstran Marice.

Diplomati so seveda trudni in kopalniške seziže se bodo kmalu nehale, škoda bi bilo, če bi jih ščipalo pozimi po črevesih.

Zaradi dogodkov v Serviji.

Iz Soluna poročajo, da je tamšnje vojno sodišče po daljši obravnavi zaključilo proces proti 29 obtoženim mužljanom zaradi masakrov v Serviji. Obravnave se je udeležila velikanska množica (?). Med obtoženimi je bilo pet begov iz Servije, uglednih članov mladoturškega komiteja. Obtoženi so bili, da so organizirali masakra med kristjani na predvečer prihoda grških čet. Osemnajst obtoženih, med njimi štirje begi, so bili obsojeni na smrt, ostali so dobili težke ječe. Samo en obtoženec je bil oproščen.

Srbska ministrska kriza.

Iz Belgrada poročajo, da se je bavil odbor staroradikalne stranke v svoji včerajšnji seji z vprašanjem rešitve ministrske krize. Zatrjuje se, da bo kriza najkasneje jutri rešena na ta način, da ostane kabinet v službi, dokler se novi kabinet ne sestane. Potem se bo kabinet preustrojil, najbrže brez Pašića, ki smatra svojo historično poslanstvo za končano. Morda se bo poskusila tudi koalicija z mladoradikalci.

Štajersko.

Shod deželnega poslanca dr. Vekoslava Kukovca na Vranskem preklifican.

Celje, 30. avgusta. Ker se udeležijo deželni poslanec dr. Vekoslav Kukovec jutri, v nedeljo 31. t. m. popoldne pogreba deželnega odbornika Frana Robiča v Mariboru, se njegov shod na Vranskem preloži na poznejši čas.

Deželni odbornik prof. Robič umrl. Iz Celja nam pišejo: V dopoldanskih urah se je raznesla po Celju vest, da je umrl danes, v petek, ob pol 4. uri zjutraj v mariborski bolnišnici vpokojeni profesor in deželni odbornik Franc Robič. Šele pred par dnevi ga je spravil lipniški zdravnik dr. Ambrožič z avtomobilom ondote podružnice Rdečega križa v mariborsko bolnišnico, kjer ga je imel lečiti zdravnik dr. Hartmann. Poročilo se nam je, da se je obrnilo Robiču, ki ga je zadela začetkom meseca v Varaždinskih toplicah trikrat/kap, na bolje, da je mogel že nekaj govoriti in da je pojenjavala otrplost desne roke, ki je nastala vsled kapi. Ponoči od včeraj četrta do danes pa se mu je obrnilo na slabše in zadela ga je, kakor nam sporočajo Mariborčani, možganska kap, vsled katere je umrl. Dosegel je lepo starost 73 let. Franc Robič je bil državni in deželni poslanec kmečkih občin mariborskega okraja od začetka 90. let do leta 1907.; takrat ni bil več izvo-

ljen v državni zbor, pač pa je ostal v deželnem zboru in odboru do konca svojega življenja. V deželni odbor je bil izvoljen l. 1896. na mestu umrlega starokonservativnega prelata Karlona. V deželnem zboru je bil zadnji čas član naučnega, vinorejskega, kmetijskega in odseka za spremembo volilne reforme. Tudi je bil član nekega odseka za reformo srednjega šolstva na Sp. Štajerskem. V deželnem odboru so mu odkazali bolj postranske referate, kakor o bolnišnicah, prisilnih delavnicah, oskrbovalnih vsprejetiščih, o odgoju, policiji, vojaškem nastanjanju itd. Glede Robiča kot politika pravimo naprednjaki to-le: Bil je pošten mož in staval je do konca svojega življenja Slovenstvo nad strankarstvo. Bil je miren in koncilijanten in baš to je bil deloma povod, da volilstvo ni bilo z njim kot državnim poslancem zadovoljno, temveč si je želelo krepkejšega in bolj energično nastopajočega poslanca. Bil je iz stare naše politične šole, bil vedno slogaš in če se je zadnja leta bolj uklanjal dr. Koroščevi smeri, je bilo to bolj z jezikom kot s srcem. Spomladi l. 1907. je pisal »Slovencu« skrajno brezobzirno proti njegovi državnozborni kandidaturi, a kandidiral je potem vendarle in v ožji volitvi proti umrlemu Vinku Ježovniku iz Velenja propadel. Ob času zadnje deželnozbornske volilne reforme je nastopal za slovenski trški mandat, dasi to ni bilo dr. Korošču po volji. Glede obstrukcijske politike se tudi ni strinjal z dr. Korošcem, temveč je odločno nasprotoval vsakim političnim kupčijam; bil je mnenja, ali nič obstrukcije, ali pa odločno obstrukcijo do zadnjih konsekvenc. V tem mnenju so ga nekateri klerikalni poslanci napram dr. Benkoviču, dr. Korošču in dr. Verstovškemu podpirali. Pri zadnjih deželnozbornih volitvah l. 1909. (izvoljen je bil v kmečkih občinah okrajev Maribor, Sv. Lenart, Zg. Radgona, Ljutomer skupno z Rožarkarjem) mu napredna opozicija ni postavila protikandidata. V Celju je nastopil zadnjič ob priliki dr. Dečkovega pogreba novembra l. 1908. Namesto Robiča pride sedaj v deželni odbor njegov namestnik dr. Verstovšek, za njegov deželnozbornski mandat bodo pa razpisane nadomestne volitve, če ne bo preje že splošnih novih volitev. Kandidata ima dr. Korošec že pripravljenega, namreč mariborskega odvetnika dr. Leskovarja. Tugujoči Robičevi rodbini pa naše iskreno sožalje!

Iz Maribora. Mnogoletni državni poslanec in deželni odbornik štajerski Franc Robič, c. kr. vadniški profesor v pokoju je danes ob pol 4. v mariborski bolnišnici ugasnil. Pred 3 tedni podal se je čvrst v Varaždinske toplice, kjer je hotel nekaj malo revmatizma, ki ga je včasih nadlegoval ozdraviti. Pa že prvi dan zadela ga je kap in poznejši napadi bili so tako hudi, da je izgubil govor. Da bi imel redno zdravniško postrežbo, prepeljali so ga z rešilnim avtomobilom rdečega križa v mariborsko bolnišnico. Tu se mu je zdravje vidno boljšalo. Razpolagal je že s prej otrpnelimi udi in upati je bilo popolno ozdravljenje. Nenadoma pa ga je ponoči danes obšla huda slabost in po par minut trajajočem smrtnem boju je izdihnil. Robič je bil dež. odb. od spomladi l. 1897. do sedaj nepretrgano. V politiki je zastopal konservativna načela, a bil posebej kot deželni odbornik v vseh krogih priljubljen, ker je bil znan po svoji dobrotljivosti proti vsem ne glede na politično naziranje. Pogreb je v nedeljo ob 4. popoldne v Mariboru.

K otvoritvi novega dravskega mostu v Mariboru. »Straža« pravi, da je »Slov. Narod« v svojem poročilu »grdo in pusto zabavljak«, ko je suho konstatiral sledeča dejstva: 1. Da so klerikalni listi po nepotrebnem zvalili mnogo več kmečkega ljudstva v Maribor, kakor bi ga bilo že itak prišlo, da je tam delalo nemškemu meščanstvu štafažo. 2. Da je bilo pisanje klerikalnih listov, češ, da bo višja politična oblast na ugovor razveljavila magistratovo prepoved glede razobešanja slovenskih zastav in da se je dalo to zagotovilo klerikalcem, groba mistifikacija občinstva. 3. Da je hodil v tej stvari »intervenirati« na mariborsko glavarstvo neki klerikalni pisar, klerikalna državna poslanca dr. Korošec in dr. Verstovšek, ki stanujeta v Mariboru, sta pa očividno ostala doma. 4. Da ni bilo pri manifestaciji niti teh dveh, niti drugih državnih poslancev in duhovnikov, da bi ljudstvo podžigali oziroma posameznike ščitili pred policijo. 5. Da duhovski zavodi in hiše, ki so v prvi vrsti namenjeni slovenski lavantinski škofiji, niti poskusili niso razobesiti slovenskih zastav. 6. Da je slovenski škof in vodja spodnjaštajerske slovenske politike škof

dr. Napotnik pri otvoritvi govoril le nemški. 7. Da je s krepkimi živilkami nastopilo le nekaj mariborskih neklerikalnih Slovencev, katerih pa klerikalni aranžerji niso k slovenski manifestaciji niti povabili, niti ji n o njej obvestili. Kmečko ljudstvo je pa molčalo! In tako naprej o tem žalostnem poglavju... Iz vsega izhaja le to: v časih, ko imajo pri nas vso politično moč klerikalci, je vsaka narodna manifestacija slovenskih množic izključena ali zelo otežkočena. Če klerikalci kaj store, delajo to le zategadelj, da nasujejo javnosti peska v oči, duhovniki pa ne gredo nikoli javno proti nemškim nacionalcem po mestih, kjer je to v prvi vrsti potrebno. Tu se ali poskrijejo ali pa — govore nemški kakor škof dr. Napotnik. Narodnjaki imamo dobro voljo, a premalo moči in če nastopimo, so prvi, ki rujejo proti nam, klerikalci. Da bude boljše, bo treba napeti vse moči!

K otvoritvi novega dravskega mostu v Mariboru. »Slov. Gosp.« pravi: »Glede razobešanja zastav in zastopstva Slovencev se je od naše strani storilo vse (?), kar se je dalo. Zagrizenost in trmoglavost Nemcev pa ni pripustila, da bi prišlo Slovenstvo do večje veljave.« »Slov. Gosp.« je torej z nami vred mnenja, da smo prišli zalibože pri otvoritvi do male veljave. Da pa ne bude napadel lastnih ljudi, osobito poslancev in duhovnikov, zaradi pomanjkanja energije, nemarnosti in prijateljstva z vlado, je razumljivo. Zanimiv je razloček, kako opisujeta dogodke ob otvoritvi »Slov. Gosp.« in »Straža«. »Slov. Gosp.« je bolj skromen in se drži prilično resnice, ker se boji zamere pri kmetih, ki so dogodke videli; »Straža« pa debelo laže, ker še misli, da ji katoliška inteligenca tega itak ne zameri!

Poštna razmere na progi Sisek-Zidani most so nastale v zadnjem času zopet nekako neredne ali pa nerodne. Gospodje pri poštni ambulanci so menda že pozabili, kako se jih je pred nekolicimi leti malo okrtalo, vsled česar so zabredli opetno v svoj stari šlendrija. Čudno se nam namreč zdi, da popolnoma slovensko naslovljena pisma priromajo srečno iz daljne Amerike v slovenske kraje, med tem ko slovensko naslovljene pošiljke ne najdejo našega glavnega mesta, temveč marširajo v Gradac na Kranjskem. Recimo n. pr. v Karlau - Gradec odposlana jestvina mora romati prej v Gradac tako, da pride ob koncu vseh koncev le na svoje pravo mesto seveda kot popolnoma — nerabna in se mora vreči na — smetišče. Druga pošiljke, naslovljena na c. kr. namestnijo v Gradcu, tudi ne najde svojega zaželenega cilja, temveč se potika bog ve kje okoli. Takim in drugim nerodnostim priti bi se moralo v okom, da se raznim madžarskim in drugim šovinistom stopi pošteno na prste, ter se jim po potrebi preskrbi tudi dobre naočnike. Poštna uprava je v svojih zahtevah do pičice natančna, vsled česar se tudi z upravičenjem pričakuje, da se strankam z isto niero povračuje in se jim v nobenem oziru ne prizadeva nepotrebna škoda, oziroma zakasnenje raznih pošiljav.

Iz Zidanega mosta. Nisem namenjen pisati o vednih prepirih med Nemci in Slovenci, — ne; čisto nekaj drugega, in namreč o izvanredni slavnosti, katera je bila v nedeljo 17. t. m. pri g. Ivanu Sulčiču. Vse je bilo praznično oblečeno — vse okrašeno in vse to na čast našemu jubilanu Franc Lipovšku. Služil je namreč 50 let neprenehoma, zvesto in pošteno v tukajšnji oljarnici. 50 let pri enem gospodarju! Med svojimi sodelavci je bil vedno zelo priljubljen, in marsikateri se bode še čez leto spominjal te slavnosti. Na predvečer je bila bakljada, na čelu ji slavna tukajšnja železniška godba. V nedeljo po sv. maši je bilo skupno kosilo v gostilni Ivana Sulčiča. Sodelavci jubilaranta so mu za spomin kupili dragocen srebrn bokal. Ko je odhajal s slavnostnega prostora so mu zapeli še par pesmic in ravnatelj g. Fischer ga je objel in poljubil. Niti eno oko ni ostalo suho. Predvsem gre zahvala g. Wertheimerju, imetniku tovarne, gospodu ravnatelju, gospodu delovodju Gradu in vsem, kateri so na katerikoli način pripomogli k tej slavnosti. Našemu jubilanu pa ključemo še enkrat, Bog te ohrani še mnogo, mnogo let!

Iz Celja, dne 28. avgusta 1913. Gospod Valentin Kopitar, odgovorni urednik lista »Slovenski Narod«, Ljubljana. V smislu § 19. tiskovnega zakona blagovolite priobčiti sledeči popravek notice: »Veiki očetje in mali sinovi«, objavljene v štev. 194. vašega lista od 25. t. m.: Ni res, da je g. dr. Ipavica pri občinskih volitvah v trgu St. Juri na južni železnici volil klerikalno listo, ker sem se jaz v zadnjem hipu nanj vrgl

zaradi neke gmotne zadeve. Res pa je, da jaz nikdar in v nobeni obliki nisem vplival na g. dr. Ipavica, kako naj izvršuje svojo volilno pravico, ker pred volitvami nisem bil v nikakem stiku z njim, tudi ne posredno. — Velespoštovanjem dr. Ivan Benkovič.

Iz Celja. »Sokol« priredi v nedeljo, dne 7. septembra na vrtu »Sokol-skega doma« v Gaberju pri Celju javno telovadbo, združeno z veliko ljudsko veselico. Priprave za veselico so zelo velike.

Iz Studenice pri Poljčanah nam poročajo dne 28. avgusta: Pri današnji volitvi v trški občinski odbor smo zmagali na celi črti Slovenci. Naše idilične Studenice so dobile popolnoma naroden občinski zastop. Raznim nemškutarjem, ki so se s trebuhom za kruhom pritepli v naš slovenski trg, je za vselej odklenkalo.

Iz Belgrada je poslal našemu uredništvu pozdrave nek Slovenec in naročnik »Slov. Naroda« v slovenjgraškem okraju. Potoval je po Hrvaški in Slavoniji v srbsko prestolico. Na svojem potovanju je našel po vseh večjih hotelih in kavarnah priljubljeni svoj »Slov. Narod« kot edini slovenski list. Ugled prvega našega dnevnika »Slov. Naroda« po slovenskem jugu ga je nemalo razveselil. 25. avgusta je videl pohod zmagovalne srbske vojske po Belgradu, dne 26. avgusta pa je imel priliko udeležiti se slavnostnega banketa častnikov v hotelu »Bristol«. Opazil je, da se ni poznalo med najvišjimi in najnižjimi častniki ter med častniki in civilnimi osebam nikake razlike, vse je vezalo veliko narodno navdušenje, prijateljstvo in edinstvo...

Ali je res tako daleč z nekaterimi našimi orožniki? »Slov. Gosp.« poroča iz Ptuja: »Bilo je 18. avgusta 1913, torej na cesarjev rojstni dan, ko se povsod slavi cesarja in se mu izreka udanost in zvestoba. Zlasti je pa še to dolžnost tistih, ki jedo cesarski kruh in nosijo vojaško suknjo. Tudi na neki orožniški postaji so priredili ta dan slavnostni obed. Pa kako so osupnili sosedje, ko se je slišal od tamkaj zbranih (bil je vmes tudi neki nadporočnik) namesto navdušenega »Živio cesar!« veleizdajalski vzklik: »Heil Bismarck!« — Ne želeli bi kot pravični ljudje, da bi se komu delala krivica, želimo pa tudi, da se vsako stvar imenuje po pravem imenu: zato pozivamo »Slov. Gosp.«, naj imenuje kraj, in če mogoče, osebe. S pavšalnim sumničenjem se nam nič ne pomaga!

Iz Konjic. V nedeljo, dne 24. avgusta t. l. bila je tukajšnja nemčur-ska občinska strahovlada v svojem elementu. Naša čitalnica je namreč priredila v prostorih »Narodnega doma« običajno letošnjo veselico in pri tej priliki okrasila »Narodni dom« s slovenskimi zastavami, ki so naše občinske vladarje tako razburile, da so v svoji nemčurski pobesnelosti pozabili na najenostavnejše pojme pravičnosti in dostojnosti in nastopali proti Slovincem tako nasilno in brezobzirno, da so jih tudi pošteti Nemci odkrito obsojali. Vsak pravi avstrijski državljan bodisi slovenske bodisi nemške narodnosti, ki se zaveda svojih ustavnih in državljanskih pravic in ne ve, da smejo različni gospodje župani in stražniki imeti o raznih zadevah svoje osebno prepričanje in svoje posebne želje, da pa mora biti dejansko povsod merodajen le zakon, se je moral zgražati nad našimi tirani, ki kršijo, prezirajo in teptajo zakone samo zato, da utolžijo svoje podivjane nemčurske strasti. Ker so se gospodje pri našem slavnem c. kr. okrajnem glavarstvu poskrili že v obkroju v svoje brloge, nismo mogli pri politični oblasti iskati pravice in zadoščenja. Nemškutarska zagrizenost naših občinskih paš pa je vsled tega rasla in prikipela celo tako daleč, da so prišli po naročilo našega župana stražniki v »Narodni dom« privedli s seboj ključavničarja, vdrli oziroma vlomili v zaklenjeno podstrešje in sneli našo trobojnico, ki je vihrala v pozdrav od blizu in daleč prihajajočih gostov nad »Narodnim domom«. Z vso odločnostjo zahtevamo, da se s tem eklatantnim slučajem javnega nasilstva pobavijo pristojne oblasti. Kakor čujemo, so nemškutarski obč. odbor v naših trgih in mestih v zadnjem času povodom narodnih prireditvev dosledno otežkočevali razobešanje naše trobojnice celo na zasebnih hišah s privoljenjem hišnega lastnika. Merodajni faktorji, pozor! Ne omalovažujmo te eminentno važne narodne zadeve!

Iz Slov. Bistrice. V torek, dne 26. avgusta 1913 je bila prva telovadna vaja našega »Sokola«. Oinljivo je bilo videti, kako so si ugledni obrtniki, njihovi učenci in mladi sokolskemu praporu dosmrtno zvesto-

bo. Brat načelnik je zbrano vrsto pozdravil s krepkim nagovorom! Bratje! Na krepko delo! Zahajamo marljivo v sokolsko telovadnico, kjer bomo pridobili polagoma lastnosti, ki premagajo največje težave in izvršijo najtežje naloge. Na zdar!

Prajskova inspekcija. Kakor smo sivočasno poročali, je priredilo berlinsko »Društvo za podpiranje Nemštva v inozemstvu« te dni potovanje po avstrijskem jugu. Koncem tega tedna pridejo Praji v Maribor, Celje in Ljubljano. Naši Nemci upajo, da bodo ti Praji delali v Nemčiji veliko reklamo za »Südmärk« in »Schulverein«. Morda pridejo tudi večji slovanski narodi do tega, da bodo nas manjše in slabše v boju proti Nemštvu podpirali ne le s simpatijami, temveč tudi z denarjem.

Drobne novice. Iz Frama. V ponedeljek, dne 25. avgusta ob pol 5. popoldne se je nad našo vasio in njeno okolico pretrgal oblak. Vihar in voda sta napravila veliko škodo. — Iz Gradca poročajo, da je aretirani občinski tajnik Karner iz Rottemanna poneveril okoli 2100 K občinskega in okrajnega denarja.

Koroško.

Rezervisti. Včeraj ob 11. uri in 42 minut popoldne se je peljalo skozi Celovec nad 600 vojakov v svojo domovino. Vlak se je ustavil na kolodvoru četrte ure.

Konec manevrov. V okolišču Malborjeta se končajo danes med 7. in 8. jutraj manevri 11. in 12. pehotne brigade.

Nezgodna na manevrih. Kakor smo že poročali, se je ponesrečil na manevrih neki računski podčastnik pešpolka št. 17. Prišel je v Spodnji Dravograd ter je hotel oprt ob palico naprej v vojaško bolnišnico. Spetoma je dobil bolečine, tako da ni mogel naprej. To je videl polkovnik pl. Stillfried, ki je slučajno jahal mimo ter je poslal računskega podčastnika na lastne stroške v vojaško bolnišnico.

Nesreča pri lovu. Pred nekako tremi tedni je ustrelil posestnik Kristjan Knaller, vulgo Kralj v okolišču Beljaka divjo kozo. Ko je hotel oediti kozo, mu je nož spodrsnil ter ga ranil na nogi. Kralj se za rano ni zmenil ter je še nadalje hodil v službo. Razvilo se je zastrupljenje krvi tako, da je moral v neki sanatorij v Beljaku, kjer se je posrečilo z operacijo, da mu morda ohranijo življenje.

Primorsko.

Tržaški občinski svet in namestniške odredbe. V seji občinskega sveta tržaškega, ki se je vršila sredi, so izjavili socialdemokratski občinski svetniki, da ne sprejemajo svoje izvolitve v razne odseke in komisije in da se teza dnevnih odsekov in komisij se ne bodo udeleževali. Nato so bili prebrani odloki namestništva, ki zahtevajo odločitev inozemcev iz javnih služb. K tem odlokom je predlagal referent juridičnega odseka, da se občinskemu svetu nalaga, da vloži proti odlokom tržaškega namestništva rekurs na ministrstvo za notranje zadeve. Glede tega predloga se je razvila živahna debata, ki je postala večkrat zelo viharna in v kateri so Italijani pošteno udrili ne oziraje se na parlamentarni postopanje po avstrijski vladi. Predlog juridičnega odseka je bil izvzemši slovenske glasove soglasno sprejet.

Tržaško namestništvo za avstrijske državljane. Čuden je ta boj, ki ga bje tržaško namestništvo v avstrijskim iredentisti in z delom Nemcev, ki se pehajo za Italijani. Kaj pa je namestništvo pravzaprav hotelo? Tržaški namestnik je uvidel, da se krši od strani avtonomne oblasti enega največjih in najvažnejših obmejnih mest v Avstriji temeljni zakon avstrijske države. Uvidel je nevarno naraščanje laškega elementa in drugih inozemcev in to na najvažnejših in najvišjih javnih mestih. Opominjal je večkrat mestno upravo, da naj preneha s takim postopanjem. Če bi bila mestna uprava ubogala, in bi ne jemala v javne službe več inozemcev marveč domačine, bi se bila cela stvar lepo poravnala. Inozemci bi bili odslužili svoj čas, umaknili bi se bili v pokoj, na njihova mesta, pa bi bili prišli polagoma domačini. Ker se pa ti laški zagriženci niso prav nič brigali za blagohotne in opravičene opomine namestnika in so namestniku, zanašajoč se na svojo moč, na podporo Italije in na podporo gotove stranke Nemcev v Avstriji, naravnost kljubovali, je bil namestnik primoran porabiti svojo moč, in to bi bil moral storiti ne samo princ Hohenlohe marveč tudi vsak drugi, ki bi bil na njegovem mestu. To je zahtevala njegova dolžnost, to je zahtevala pravica, to je zahteval zakon. Krivično je torej, če se od izvestnih strani očitajo in podkajajo namestniku razni zahrbiti nameni in edino pravilno je, da se centralna vlada z vso vneto zavzame za pravico in obvaruje čast namestniškega urada. Ni prav, da se vrtajo Italijani v notranjo upravo Avstrije — ta odredba je namreč izključno notranje upravnega značaja in nima s pristranskimi odnosi avstrijsko — laške zunanje politike prav nobenega stika. Smešno je, da zahtevajo nekateri krogi in to še celo politiki in državni uravniki, da se mora zaradi teh pristranskih zunanje političnih odnosov metati na cesto avstrijski državljani in dajati najvišja in najvažnejša javna mesta inozemcem. Namen je prozoren. — Posebno veliko opraviti imajo laški listi, katere podpira v tem boju proti tržaškemu namestništvu laška vlada sama. Tako poroča »Messaggero« iz Rima, da je laška vlada javno objavila, da ta kriza s tem, da obljublja avstrijska vlada nekoliko popustljivosti v izvršitvi namestniške odredbe, s tem še ne bo rešena. To je že neke vrste grožnja in če Italijani tako vpoštevajo pristranske odnose med Avstrijo in Italijo, bi bilo smešno, da bi se avstrijska vlada v oglede temu uklonila tujemu vplivu v njenih notranjeupravnih razmerah in razveljavila odredbe ter blamirala na ljubo peščici iredentistov in Nemcev svoje namestništvo, ki bo postopalo v ti zadevi povsem zakonito in postavno.

Povratak rezervistov. Včeraj je pripeljal v Trst Lloydov parnik »Nippon« 1194 rezervistov, ki se odpeljejo s posebnimi vlaki z južno železnico na svoje domove. Isti parnik je pripeljal na Reko 1500 rezervistov.

Tatvina. Ko je prišel včeraj lastnik tolerančne hiše Miroslav Candozzi na Reki v svojo vilo, je zapazil, da je zmanjkala železna ročna blagajna, v kateri je bilo 8000 K. Iskal je svojega kočijaža, ki bi moral čuvati vilo. Toda ta je izginil. V hlevu pa je našel gospodar razbito blagajno. Policija zasleduje kot tatu kočijaža.

Tovariški sestanek članov društva avstrijskih poštinskih uradnikov bo v nedeljo 7. septembra ob 11. popoldne v hotelu »Stefanija« v Opatici.

Žrtve vojaške straže. Predsnočnem je umrla v deželni bolnišnici v Pulju prva kuharica bolnišnice Virginia Petronio. Petronio je dne 9. t. m. ko je šla iz bolnišnice, vojak pri trdnjavi St. Michael ustrelil misleč, da se plazi kdo k trdnjavi. Kroglja jo je zadela v desno stegno. S početka so mislili, da bodo ranjenko rešili, toda njeno stanje se je vedno bolj slabšalo in je kljub vsi pazljivosti rani podlegla.

Ustanovitev Sokola v Divači. Želja divaške mladine, ustanoviti v domačem kraju »Sokola«, se bliža uresničenju. Ko se je pred nekaj meseci ta misel sprožila, sestavili se je pripravljalni odbor in prevzel nalogo pripraviti za obstoj tega velepomembnega društva, kolikor mogoče ugodna tla. Stvar ni bila lahka, ker je bilo premagati več težkoč, ki bi mogle ovirati trajni obstoj »Sokola«. Marljivemu delu pripravljalnega odbora se je zahvaliti, da bo v kratkem mogoče ustanoviti društvo, katero naj vzgaja mladino v pravem sokolskem duhu, v korist vsakega člena in v korist celokupnega slovenskega naroda. Od pripravljalnega odbora sestavljena pravila je potrdilo c. kr. namestništvo v Trstu z odlokom 28. julija t. l. Ustanovni zbor je nameraval v sredi prihodnjega meseca. Podrobnosti k ustanovitvi slede prihodnjič. Že pred ustanovitvijo se bodo nabirale prijave za članstvo k ustanovljujočemu se društvu. Tem potom apeliramo na rodoljubno občinstvo, naj se mnogobrojno odzove našemu pozivu. Vsakdo, ki iz katerekoli vzroka ne bode mogel aktivno delovati v društvu, naj se zaveže kot podporni član prispevati določeno mesečnino, za delazmožno mladino pa velja geslo: »Vsi pod prapor sokolski in na delo za našo boljšo bodočnost!« Na zdar!

Ponesrečen parnik. Parnik »Croatia«, ki je nasedel pri otoku Morter na pečine, so potegnili zopet v morje. Parnik je dobil samo malenkostne poškodbe.

Velika tatvina na Brionskih otokih. Soprogi letovčarja Ignaca Ziferja, ki stanuje v hotelu Neptun III. je ukradel neznan tat veliko dragocenosti. Žena je imela svoje dragocenosti, ki so vredne približno 10.000 kron, v usnjati torbici, katero je spravljala v posebni omari, od katere ključ je bil skrit vsak dan na drugem mestu. Tat, ki je moral dobro vedeti, da je dama vsak dan ob 11. do 1. ure v kopališču, je vlomil v tem

času v stanovanje. Ko se je namreč vrnila iz kopališča, je našla popolnoma vse v redu in tudi torbico na pravem mestu, toda bila je prazna. Tat je moral vse razmere izvrstno poznati. Mož okradene soproge je razpisal 1000 K nagrade onemu, ki izslediti tat.

Vabilo

XXVIII. redno veliko skupščino

Društve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani

v ponedeljek, dne 8. septembra 1913 l.

ob 11. uri popoldne

v Domžalah, v Sokolskem domu.

SPORED:

1. Nagovor prvomestnika.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Poročilo nadzorništv.
5. Volitev članov v družb. vodstvo.¹⁾
6. Volitev nadzorništv. (5 članov).²⁾
7. Volitev razsodništv. (5 članov).³⁾
8. Slučajnosti.⁴⁾

Vodstvo »Društve sv. Cirila in Metoda v Ljubljani«, dne 4. avgusta 1913.

¹⁾ Iz vodstva izstopijo leos gg: Andr. Senekovič, dr. Ivan Merhar, dr. Iv. Tavčar, Ivan Kejžar, dr. Karol Koderman.

V odboru ostanje se gg: Fr. Crnagoj, dr. Ern. Dereani, Aleksander Hudovernik, Matija Prosekar, Luka Svetec, dr. Janko Slesinger, Ivan Vrhovnik.

²⁾ V nadzorništvu so bili gg: dr. Fr. Nešič, dr. Alojzij Lavš, dr. Vladimir Ravnihar, Matija Rode, Miloš Stibler.

³⁾ V razsodništvu so bili gg: dr. Vinko Hudelist, Jakob Kogej, Fr. Pahernik, dr. Fr. Tekavčič, dr. Karol Triller.

⁴⁾ Samostalne predloge, o katerih naj se obravnava na veliki skupščini, je v smislu § 12. družb. pravil predložiti vodstvu vsaj 10 dni pred glavno skupščino.

DOSKAVER: Dne 7. septembra ob 7. uri zvečer bo zaupno zborovanje po § 2. družb. zak. v mali dvorani »Narodnega doma« v Ljubljani, h kateremu je dostop dovoljen samo proti osebnemu povabilu. Za pokrovitelje in podružnične delegate veljajo »glasnice«, ki so jih dobili za veliko skupščino, obenem tudi kot legitimacije k zaupnemu zborovanju.

Dnevne vesti.

+ **Vtisk govora deželnega predsednika barona Schwarza.** Izvenkranjski listi, med temi tudi »Riečki Novi List« se bavijo z govorom, ki ga je imel deželni predsednik baron Schwarz na katoliškem shodu, in sicer predvsem z ostavkom: »Z vero se pa najtesneje družim in v nji temelji dinastično in patrijotično čuvstvo. Zato je sedanjí katoliški shod obenem sijajno dokumentiranje vaše najgloblje vdanosti in vaše iskrene ljubezni do našega najmilostljivejšega vladarja ter impozantna manifestacija nespremenljive pokornosti do cesarja in neomejene zvestobe do skupne domovine.« »Riečki Novi List« pripominja: »V zgornjih vrstah je identificirana udanost veri — kar znači udanost duhovnikom, fratrom in škofom in vsem njihovim naukom in ukazom — z udanostjo dinastiji in monarhiji. Logičen je torej zaključek iz tega: Kdor je proti duhovnikom in škofom, ta je obenem proti kralju in državi.« — Ni nam jasno, ali je baron Schwarz s svojim govorom precizno izrazil svoje misli in torej s predudarkom proglasil za dinastične in patrijotične edinole pristaše klerikalne stranke, vse druge Slovence, ki se niso udeležili katoliškega shoda, pa indirektno za protidinastične in nepatrijotične, ali pa je svoj govor le nesrečno stiliziral. Vsekako niso neprimerne besede »Riečkega Novega Lista«, ki pravi: »Zelo nas pa zanima, kako stališče bodo zavzeli napram tem elukubracijam kranjskega predsednika barona Schwarza mnogoštevilni liberalni zastopniki v državnem zboru, kadar bo zboroval. Zorda se bo pa pokazalo, da vsa monarhija še ni kranjska in da vse vlade še ne potrebujejo take podpore šusteršice, kakor jo skoraj gotovo potrebuje baron Schwarz.«

+ **Zdaj neče nihče kriv biti.** Že pred katoliškim shodom se je slišalo, da med duhovščino ni pravega soglasja glede značaja in sporeda te priredbe. Čuli smo, da so zavzemali stališče, naj bo katoliški shod prirejen v tistem okviru, kakor so bili vsi prejšnji, naj ohrani značaj, če ne ravno popolnoma cerkvene in verske, pa napol cerkvene, napol verske priredbe, posebno še z ozirom na udeležbo cerkvenih in posvetnih dostojanstev. Ti duhovniki so videli v priredbi poulične manifestacije neprimerno cestno demonstracijo, nenekako profanacijo, a njihovi nazori niso zmagali. Marsikateri teh duhovnikov se tudi čele prireditvi ne udeležijo. Škof g. Stariha n. pr. ni razobesil zastave, tudi jezuitje niso razobe-

sili zastav na svoji cerkvi in iz ust jako odličnega duhovnika je prišla beseda »cirkus«... Danes seveda je vsem razumnejšim ljudem v duhovski stranki žal, da so priredili katoliški shod v taki obliki in s takim značajem. Ni ga še bilo takega pohujšaja, kakor ga je dal ta katoliški shod in brez pretiravanja lahko rečemo, da je duhovščina sama sebe tako kompromitirala, kakor še nikdar. Kakor da bi bil vrag spustil z verige vse zle instinkte, tako so divjali. Če bi mi hoteli biti hudobni, lahko bi z imeni navedli vsakovrstne dogodilje nad katerimi bi se ljudje zgržali. Pa nečemo iti tako daleč, nečemo izkoristiti trenutke spozabljenja v taki meri, da bi komu osebno škodovali in ga pripravili ob dobro ime. Lahko pa rečemo: Duhovščini je lahko žal, da je s katoliškim shodom šla na cesto in v gostilno. Na zborovanjih so govorili o krščanskem življenju — na cesti in v gostilni pa so na načela krščanskega življenja pljuvali. Zdaj seveda neče biti rihče kriv in vsak vali krivdo na drugega; sodeč po Jarčevih besedah postane naposled Štefe Prügelnabe. Nam zadostuje ta splošni kes, ki je zavladal v prizadetih krogih. Ali bo imel trajne posledice, tega ne bomo danes vpraševali. To pa stoji, da mora škof najpoprej med svojimi ljudmi uveljaviti načela krščanskega življenja, potem šele bo čas posvetiti pozornost drugim krogom, kajti njegovi ljudje so tega najbolj potrebni, kakor so to dokazali dogodki na katoliškem shodu.

+ **Duhovniška sodba o klerikalni moči in o katoliškem shodu.** S katoliškega shoda sta se vozila v nedeljo zvečer z vlakom proti domu dva duhovnika. Bila sta zelo resna. Pomenkovala sta se o tem, kako je uspel katoliški shod. Eden je rekel: »Hvala bogu, da smo le danes imeli lepo vreme, jutri naj bo kakor hoče. Danes je bila glavna stvar. Če bi bilo pa danes deževalo, bi bila polomija še večja. Res, bilo je lepo, toda jaz sem pričakoval najmanjše še enkrat tako udeležbo. Vendar lepše ne bo nikoli; kar smo dosegli, smo dosegli, zdaj smo na vrhuncu: večje moči ne dobimo nikdar.« Drugi je resno in zamišljeno ponovil: »Večje moči ne dobimo nikdar.« Oba duhovnika sta bila videti resna moža in ne kaka bojna petelina. No, duhovniki poznajo svojo moč pač najbolje.

+ **Koliko ljudi je bilo pri sprevodu.** Somišljenik nam piše: Stal sem pred šolo na Grabnu in sem pogledal na uro, ko je prišel sprevod do mene, da bi vedel, koliko časa bo trajal. Bilo je natančno 52 minut čez 10, ko so prihajali Ziljanci, doma z Viča pri Ljubljani. Sprevod je trajal 44 minut čez 11. Tega menda ne bo nikdo drlil, da ni res. Šel sem potem za sprevodom in sem bil že na Mostnem trgu, ko je bila 12. Pogledal sem tudi na uro, koliko časa bodo Čuki šli mimo mene. Čukovski sprevod je trajal ravno 12 minut. Ker imate natančno število Čukov, si sorazmerno tudi lahko izračuna vsak natančno število vseh udeležencev. Pri tej priliki moram tudi omeniti, da so zastopniki občin v sprevodu kadili smotke in cigarete. Bil sem tudi opozorjen od neke osebe poleg sebe, da je eden predelovadcev Čukov čikal. Sploh je pa napravil sprevod name vtisk, da je bilo nad polovico Čukov preoblečenih samo za ta dan in da je bila polovica v narodnih nošah ne iz dotičnih krajev, ampak — preoblečene delavke iz tobačne tovarne.

+ **Civilni pogreb v Senožečah.** Piše se nam: Doba preobrata je pri nas resno nastopila in je na mah prebila klerikalni terorizem. Slučaj je nanesel, da je ravno na dan patrona farne cerkve sv. Jerneja umrl tukajšnji 73letni užitkar Janez Frlila, po domače Lončar, na hitrem, ne da bi bil previden. Glavna napaka tega starčka je bila, da je bil — siromak, da je bil brez cvenka. Ko je revež izdihnil, je bila kakor navadno, prva skrb žene, da prijavi smrt v župnišču v svrhu opoldanskega zvonenja in pogreba. A žena je bila v župnišču sprejeta in odslovljena z vso krutostjo. Reklo se ji je: Mož je crknil kakor živina — zvonenja in cerkvenega pogreba ne bo. Lepe besede za Kristusovega namestnika. Obupana žena je pripovedovala sosedom, kako brutalno je bila v župnišču ošeta in je pri županstvu mlo prosila opore, ker ni pokojnik nikomur nič hudega storil. Ogorčeno prebivalstvo našega trga je družino potolažilo — roko v roki so nastopili ljudje ne glede na stan, naziranje in stranke, ter priredili pod vodstvom našega naprednega gospoda župana premstvo k grobu, tako spremstvo, kakor bi si ga morda želel marsikateri bogatin. Točno ob uri se je brez poziva zbralo polno ljudstva iz trga in okolice pri hiši žalosti. Medtem, ko so domači pevci peli »Blagor mu, ki se spočije...«, so nosači vzdignili krsto in se je razvrstil sprevod.

Za križem, ovitim s črnino, je koralna godba, svirajoč žalostinko, potem je prišel oddelek gasilnega društva, nato so nesli krsto, tej pa so sledili sorodniki in nepregledna množica, na čelu ji gospod župan. Na občinskem pokopališču se je kondukt ustavil in ljudje so obstopili grob. Krsto so pijetno položili v jamo in na znak gospoda župana je velika množica molila za pokojnika. Po molitvi so pevci zapeli »Jamica tiha«. Plemeniti čin, ki ga je storil naš občepriljubljeni gospod župan, ostane ne le ubogi družini, temveč tudi vsem občanom in faranom v trajnem spominu in vsem je v zadoščenje, da dobe pri svojem županu v takih služajih teroriziranja in brutalnosti tolažbo in zaščito. — Več občanov.

+ **Bojkotirane maše.** Bojkotiranje nasprotnikov je prišlo klerikalcem že tako v kri in meso, da so se začeli že med seboj podajati s tem orožjem. Kaplanu Kopitarju v Leskovcu očitajo, da je svojim župljanom prepovedal hoditi k maši v Krško. Če je to res, potem je to pravi bojkot krških maš. Kaj more biti vzrok temu bojkotu. O tem ni nobenega dvoma, da leskovske maše nimajo nič več in nič manj pomena za duše, kakor krške maše in je s cerkvenega in verskega stališča popolnoma vse eno, če je bil kdo pri maši v Krškem, ali v Leskovcu. Zakaj bi torej leskovski župljani ne smeli hoditi k maši v Krško? Naj nam to g. Kopitar pojasni, že da ne bo treba verjeti, da gre pri tem bojkotu krških maš samo za — krajcarje.

+ **Poslanec Jarč čuti v svojem srcu posebno veliko nagajanje do obrtnikov.** Na svojo zastavo je zapisal reševanje obrtnikov in bo ta vzvišeni namen poskusil najpoprej doseči s tem, da bo pod imenom Kozina in Komp. ter v družbi z dr. Lampetom prodajal čevlje iz tržiske tovarne. Čevljarskemu stanu se je najpoprej posvetil, ker misli, da je čevljarje najlažje rešiti. Če namreč čevljar nimajo več dela in je prisiljen opustiti svojo obrt, potem je vendar rešen. Ne dvomimo, da bodo obrtniki z najtoplejšimi čustvi spremljali delovanje poslanca Jarca pri reševanju čevljarjev s posredovanjem firme Kozina in Komp.

+ **Kakšne spomine so prinesli moravski Orli domov.** Moravski listi poročajo, da so prišli moravski Orli zelo razočarani domov. En spomin pa so prinesli s seboj, namreč naziv »Čuki«. Tudi nekaj!

+ **Iz finančne službe.** Od finančnega ravateljstva za Kranjsko so bili imenovani: davčna oficijala Josip Bek š in Fran Starin za davčna upravitelja v X. činovnem razredu, davčni praktikanti Oton Stoček, Matija Habe, Ivan Mešek, Andrej Hutter, Ivan Jereb, Alfred Biber, Josip Stare in Oswald Žičkovsky za provizorične davčne asistente, računski praktikant Fran Papež za računskega asistenta in carinski praktikant Ivan Verbič za provizoričnega carinskega asistenta. Finančni svetnik dr. Viljem Kreft je bil premeščen iz Kočevja k c. kr. davčni administraciji v Ljubljani in davčni praktikant Egon Gregorič iz Mokronoga v Kranjsko goro. Davčni asistent Fran Kadunc v Kočevju je bil začasno umirovljen.

+ **Izpremembe pri finančni straži.** Premeščen so pazniki Jakob Cokan iz Ljubljane I. v Kočevje, Ivan Torkar iz Mengša v Ljubljano II., Alfonz Pagon iz Ljubljane II. v Mengeš, Fran Rožanc iz Idrije v Črnomelj in Leopold Erjavec iz Črnomlja v Idrijo. Na novo sprejeti paznik Ivan Pangerc je bil oddeljen oddelku Ljubljana II.

+ **Imenovanje.** Mornariški oddelek vojnega ministrstva je imenoval provizoričnega učitelja v Spodnji Šiški, Ivana Kovčiča, za provizoričnega mornariškega učitelja.

+ **Rudarji iz Nemčije,** ki so prišli v lični knapovskih oblekah na katoliški shod so napravili prav dober vtisk. Ti možje tudi niso nikaki zagriženi klerikalci, nego prav mirni in rodoljubni ljudje. V Ljubljano tudi niso prišli demonstrirati za klerikalno stranko, ampak prišli so sem, ker so jih domači ljudje povabili in jim plačali potovanje. Povedali so sami, da je vsako slovensko društvo v tistih krajih na Nemškem, koder žive, dobilo 500 K za udeležbo pri katoliškem shodu, udeležencem pa se je obljubilo za štiritredno bivanje v Ljubljani prosto stanovanje in hrano. Može bi bili pač radi zopet enkrat videli domovino in prebili nekaj veselih ur med domačini in zato so sprejeli ponudbo ter prišli. Le to konstatujemo, da jih ni pripeljala »katoliška« zavest, ampak da so porabili ugodno priliko. In rekli so sami, da bi se pod takimi pogoji radi večkrat udeleževali domačih slavnosti, naj so katoliške, ali ne.

— **Župnikova zahvala in dober odgovor nanjo.** V neki hiši na Mestnem trgu se je med drugim nastanil tudi neki župnik in dobil čedno, če tudi ne veliko sobo. Gospodinja je vse moči napela, da postreže duhovnemu gospodu za časa njegovega bivanja t. j. od 24.—27. t. m. kar najboljše. Pri odhodu pa se je ta gospod v znak hvaležnosti proti njej sledeče izrazil: »To je škandal za Ljubljano, da nam duhovnikom preskrbi za stanovanje take »luknje«, med tem ko oficirji dobijo najlepše sobe. Ali smo mi morda manj vredni ljudje kot oficirji?« Dobro pa mu je odgovorila gospodinja rekoč: »Obžalujem in hudo mi je, da moja čedna sobica imenujete »luknjo«, saj sem morala zaradi vas v kuhinji na tleh spati. — Vsekako pa se morate s svojo pritožbo obrniti na one gospode, kateri so vas v Ljubljano klicali. Kolikor mi je znano, nima mesto Ljubljano z vašim prihodom nič opraviti in mislim, da ni bilo dolžno vam stanovanja preskrbovati — kot je to dolžno oficirjem, ki imajo tu službeno opravilo.«

— **Organizacija svob. narodno-naprednega dijaštva** vabi gg. starešine, delegate in člane včlenjenih in prijateljskih društev na svojo tretjo glavno skupščino, ki se vrši dne 6. septembra t. l. v prostorih Narodne čitalnice (Narodni dom) v Ljubljani ob 9. uri dopoldne. — Dnevni red: 1. Čitanje zapisnika II. skupščine. 2. Poročilo odbora. 3. Poročilo včlenjenih društev: a) Narodno-napredno dijaštvo in druge dijaške struje (preciziranje stališča narodno-naprednega dijaštva); b) Jugoslovansko vprašanje; c) Gmotno stanje slov. visokošolskega dijaštva; d) Srednješolstvo in naraščaj; e) Obrambno delo; f) Samostalni predlogi včlenjenih društev. 4. Absolutorij in volitve. 5. Slučajnosti. — Tovariši abiturienti, ki bodo v tekočem letu vstopili v »Savo« na Dunaju, »Triglav« v Gradcu ali »Ilirijo« v Pragi, se prosijo, da se skupščine polnoštevilno udeležijo.

Odbor O. S. N. N. D.

— **Detektiv Podreberšek** je zelo vnet privrženec klerikalne stranke in njegova presrečna želja je, da bi si zanj mogel dobiti kako posebno zaslugo. Zda je prišla ugodna prilika. Na katoliškem shodu so se gotovi duhovniki hudo kompromitirali. Naravno je, da bi bili klerikalci zelo veseli, če bi jim kdo vsaj toliko pomagal, da bi mogli tajiti. Gospod Podreberšek je menda pravi mož za to. No, bomo videli, kako bo to napravil.

— **Spremembe na zavodih družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.** Premeščene so otroške vrtarice: Minka Rekarjeva iz Save pri Jesenicah v Rojan, Marija Poglarjeva iz Jesenice na Savo, Margareta Podkrajškova iz Ormoža na Jesenice, Marica Črnogoj iz Rojana v Skedenj. — Imenovani so: Suplentka Pavla Pernatova za otroško vrtarico v Ormožu, suplentka Ana Črnogojeva za provizorično učiteljico na šoli v Trstu, radovoljka Josipina Svigljiva iz Ljubljane in kandidatinja Marija Vinškova iz Trsta za suplentke na šoli v Trstu. Suplent Rado Meršek v Trstu za provizoričnega učitelja v Trstu, praktikant Ivan Slavec v Trstu in provizorični učitelj Herman Ipavec v Nabrežini za suplenta v Trstu.

— **Preselitev mestnega knjigovodstva.** Mestno knjigovodstvo se je z večerajšnjim dnem preselilo iz dosedanjih prostorov v II. nadstropje nekdanje Gallettove hiše, Mestni trg št. 2, kjer je bil poprej mestni stavbni urad.

— **Poljsko tekmo fermačev** priredi Slov. lovsko društvo dne 8. septembra pri Mengšu. Zglasilni rok je do 6. septembra popoldne. Več pove današnji inserat.

— **Nova mostna tehnika** se je tekoči teden pričela graditi pri kolodvoru v Kranju. S to napravo je mestno županstvo veliki želji ne le meščanov, temveč tudi posestnikov iz bližnjih vasi ustreglo.

— **Nečloveški oče.** V sredo zvečer sprl se je delavec v valjčnem mlinu v Kranju Franc Tepina, sedaj stanujoč v Gorenjahi, s svojo ženo. V njegovi pobesnelosti zgrabil je nož ter je svojega enopolletnega otroka po životu zrezal in sicer tako hudo, da so ga morali oddati v deželno bolnico v Ljubljano ter je malo upanja, da okreva. Otrok je moral baje celo noč nag pri postelji stati, oče pa je v postelji ležal. Imenovani delavec je hotel že pred 2. letoma svojo ženo zadaviti. Orožništvo ga je aretvalo ter oddalo v zapore okrajnega sodišča v Kranju.

— **Umrli je v Litiji ga. Terezija Ledenik, roj. Vanič,** soproga gosp. c. kr. davčnega oficijala Viljema Ledenika. P. v m!

— **Pomlad v jeseni.** Zadnji topli dnevi so izvalili tudi cvetje. G. Ana

Juh iz Litije nam je poslala lep cvet jabolane. Hvala!

— **Prememba posesti.** Zaloška graščina z velikanskimi zemljišči vred je zopet prešla v drugo roko. Kupil jo je od »Ljudske posojilnice«, ki je izdružila to posestvo na javni prisilni dražbi za 225.000 K, nek inženir, vitez Langer, sorodnik tistih Langerjev, ki imajo gradiček v Bršlinu in ki so bili že pred davnimi leti posestniki in lastniki Zaloške in Poganske graščine. Inženir vitez pl. Langer se je vrnil pred kratkim z Angleškega, kjer je bil nastavljen kot inženir. Pred kakimi tremi leti je prodal to graščino nek Reiner znane ljubljanskemu katehetu Smrekarju, od tega jo je kupil Poljak Olkučnik, kateremu so jo prodali upniki, ker ni mogel plačati kupnine. Na javni dražbi jo je kupila »Ljudska posojilnica«.

— **Cvet in sad.** Gdčna. Krista Kamenskova nam je poslala na eni večici lepo rdeče jabolko in sveže jabolčno cvetje iz Dvora pri Žužemperku.

— **Na meščanski šoli v Postojni** bo vpisovanje učencev od 13. do 15. septembra t. l. Učenci, ki so dovršili 5. šolsko leto na ljudski šoli, se sprejemajo brez preizkušnje. Šolnine ni na tej šoli plačati nobenemu učencu. Učni jezik je na meščanski šoli v Postojni slovenski. Ta zavod priporočamo posebno staršem, ki so namenili svojega otroka za trgovski ali obrtni stan.

— **Varnostne naprave proti koleri.** Da se ne zanesne kolera iz Romunije, se je poleg kontrolne štabije Itzkany na predlog c. kr. deželne vlade v Černovicah aktivirala kontrolna štabija tudi v železniški postaji Synoutz. Vse druge vstopne štabije so zaprte.

— **Naredbe proti koleri.** Kakor naznanja c. kr. ministristvo za notranje zadeve, je bosansko-hercegovinska vlada za potnike z Balkana kot vstopne štabije določila Bosanski Brod, Uvac in Metalko; za provenienco iz Slavonije pa razven Bosanskega Broda še Dobrljin in Brčko. Da se mora tudi v tostranski državni polovici ukreniti vse varnostne naredbe, dobivala bodo oblastva tekom petdnevne opazovalne dobe brzojavna sporočila o potnikih, ki so namenjeni v naše kraje.

— **Kinematograf »Ideal«.** Spored za soboto 30., nedeljo 31. in ponedeljek 1. avgusta: 1. Veselo ženitovanje. (Humoreska.) Samo popoldne. — 2. Oči na steno. (Drama.) — Samo popoldne. — 3. Gaumontov teden. (Kinematografska poročila o najnovejših dogodkih, sportu, modi, literaturi itd.) — 4. Ociganjeni oči. (Krasna amer. veseloigra.) — 5. Papan Viljema roman. (Italijanska drama v 2 dejanjih.) — 6. Bumke je zadel glavni dobiček. (Komično.) — 7. Puščavnik Adolar. (Veseloigra.) Samo zvečer. — 8. Povrnjena ljubezen. (Plesni poem.) Samo zvečer. — 9. Soproga na deželi. (Italijanska veseloigra.) Samo zvečer.

— **Rop ali tatvina?** Danes ponoči je natak Friderik Suštar v družbi nekega svojega tovariša izvalil nekega lesnega trgovca v Trnovsko predmestje, kjer sta mu ali ukradla ali mu izvalila ali pa ga celo oropala za 70 kron. Policija je Suštara po ovadbi takoj aretovala in se bode cela zadeva natančno pojasnila šele pred sodiščem. Sumljivo je poposebno to, da je bil lesni trgovec po obrazu opraskan.

— **Ne vozite nezrelega sadja v Ljubljano.** Tržno nadzorstvo je o tem prinašalce sadja že svarilo, a ker ni nič pomagalo, je danes moralo seči po predpisih do skrajnosti in je konfiskovalo 126 kg nezrelih češpelj ter jih potem uničilo. In to se bode iz zdravstvenih ozirov vedno vršilo. Ali bi ne bilo bolje, sadje še par dni pustiti na drevju in potem zrelega pripeljati v Ljubljano? Saj se tako sadje tudi lažje in dražje proda.

— **Tržne cene.** Danes so trije Vipavci pripeljali na trg 126 škatelj sadja in grozdja, katerega so naglo razpečali. — Krompirja je bilo na trgu 4 voze in je bil 100 kg po 6 kron, zeljnatih glav je bilo tri voze in so jih prodajali 100 glav za 10 K. — Drv je bilo 8 voz in so veljala seženi do 19 K. — Druga živila so imela približno enake cene kakor v sredo, le domače sadje je bilo precej cenejše. — Tržno nadzorstvo je ta teden preiskalo 9618 jajc, med katerimi je bilo 21 pokvarjenih.

— **Ljubljanski mesarji, združeni v Zadrugi mesarjev in prekajalcev,** ki prodajajo meso po prodajalnah, vlnudno naznanjajo slav. občinstvu mesta Ljubljane, da bodo goveji mesu znižali cene s 1. septembrom t. l. sledeče: I. vrste do zdaj 2 K, zdaj pa 1 K 92 v, II. vrste do zdaj 1 K 80 vinarjev, zdaj pa 1 K 72 v, III. vrste do zdaj 1 K 60 v, zdaj pa 1 K 48 v.

Narodna obramba.

— **Rodoljub priporoča,** da bi se zbiral umetno zobovje za družbo sv. Cirila in Metoda. Ker bi znalo to zbiranje prinašati družbi znaten prispevek, prosimo, pošiljajte staro umetno zobovje pisarni družbe sv. Cirila in Metoda.

— **Nabiralniki v Trbovljah** naj bodo vzgled marljivosti. Podružnica v Trbovljah pošilja redno vsak mesec zbirke iz nabiralnikov. Za avgust smo prejeli znesek 23 K 37 v. Marljiva gđc. Ocepke ima s svojim nabiralnikom prvenstvo.

Društvena naznanila.

— **Nogometna tekma Ljubljana: Kranj.** Jutri popoldne ob 3. uri se vrši na igrišču poleg Lattermannovega drevoreda nogometna tekma med moštvom ljubljanskega športnega kluba »Ilirije« in med sestavljenim moštvom Kranj - Radovljica. O rezultatu te tekme se ne more vnaprej soditi, komu v dobro da konča. Moč ljubljanskega moštva namreč poznamo, ne pa moči vnanjih igralcev. Po zadnjem športsmanov je to moštvo večinoma sestavljeno iz igralcev, ki drugače igrajo v klubih na Dunaju, v Gradcu in Trstu, in je sedanje sestave, kakor tudi kombinacije že precej vajeno. Pričakovati smemo torej zanimivo tekmo, pa naj konča tako ali tako. Tekma se vrši pri vsakem vremenu. Začetek točno ob 3. uri. Vstopnina običajna, namreč sedeži 1 K, stojišča po 40 v, dijaške vstopnice po 20 v.

— **Izleta slov. pevskega društva »Ljubljanski Zvon«** dne 7. septembra t. l. v prijazno mesto Kamnik se ne udeležijo le pevski zbor, marveč so vabljeni vsi prijatelji petja. Pevci in pevke se odpeljejo iz Ljubljane z opoldanskim vlakom, lahko pa tudi s popoldanskim, ker se koncert, čigar zanimivi spored bomo v kratkem približili, začne šele ob petih popoldne. V Ljubljani imajo ljudje brez števila izgovorov za žalosten obisk resnih koncertov, zato je hvalevredna misel »Ljubljanskega Zvona« ponesi nove slovenske pesmi na deželo, kjer je ljudstvo žejno kulturnih prireditev. Poleg pevskega toka bo pa obsegal spored tudi orkestralne skladbe, ki jih izvaja Kamniški salonski orkester pod vodstvom skladatelja Emila Adamiča. Njegovo ime nam jamči za lep uspeh in umetniški užitek! Po koncertu bo svobodna zabava, z zadnjim vlakom pa povratek izletnikov v Ljubljano. Udeležite se izleta!

— **»Sokol« Kamnik - Preserje.** Dne 31. t. m. ob pol 2. in pol 3. sprejem bratskih društev na postajališču Preserje in odhod v Kamnik, tam pozdrav in nagovor pred gostilno br. Petelina ter odhod v vas Preserje in nazaj v Kamnik. Po javni telovadbi velika ljudska veselica (pavilioni za jestvine, pivo, vino, cvetke, tobak in razglednice; srečolov, šaljiva dražba in ples). Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina 50 v, sedeži k telovadbi 20 v.

— **Telovadno društvo Sokol na Vrhniki,** ki razvije v nedeljo dne 7. septembra t. l. svoj prapor in ob kateri priliki — kakor smo včeraj poročali — priredi ljubljanska sokolska župa s sodelovanjem bližnjih žup sokolski zlet na Vrhniki, nam naznanja, da se mu je posrečilo dobiti godbo Narodne delavske organizacije iz Trsta, ki je jako dobro igrala na kongresu strokovnih organizacij v Ljubljani.

— **Na sokolski zlet na Vrhniki** dne 7. septembra t. l. bo vozil poseben vlak tja in nazaj in sicer za jako nizko ceno. Čas odhoda iz Ljubljane in z Vrhnike bomo pravočasno naznanili. Spored sokolskega zleta in razviti prapora na Vrhniki je jako obširen in izbran. Objavili ga bomo v prihodnjih dneh. Vse priprave za zlet so v zanesljivih rokah, da bodo pravočasno in dobro izvršene. Plakati, ki naznanjajo ta zlet bodo razposlani na posamezna sokolska društva te dni. Sokolska društva naj poskrbijo, da bodo plakati nalepljeni na vidnem mestu. Kdor jih še želi naj se zgasi pri Sokolu na Vrhniki.

Prosveta.

— **Koncert »Zaveze avstr. jugoslov. učit. društev«**, ki ga priredi učitelstvo, zastopano v tej zavezi v proslavo srebrnega jubileja danes teden, dne 6. septembra v veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani, obeta po svojem programu, ki ga priobčimo v prihodnjih dneh, izreden užitek. Sodelovali bodo poleg ad hoc sestavljenega učiteljskega zbora nekdanja tovarišica ga. Costaperaria-Devona, ljubljancem dobro znana izborna koncertna pevka, ki bode izvajala 6 prelepih sopranskih samo-

spevov, koncertni pianist in glasb. učitelj g. Anton Trost ter njegov brat, sedaj gojenec c. kr. akademije za glasbo in vpriparajočo umetnost, g. Ivan Trost, ki sta po svojih briljantnih nastopih slav. občinstvu znana tako doma kakor že drugod. — Napredno občinstvo opozarjamo na ta koncert že sedaj ter mu priporočamo ga v obilnem številu obiskati, da tako izkažemo svoje simpatije do naprednega učiteljstva.

Izpred sodišča.

— **Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.**

— **Opeharjeni romarji v Rim — tajnik romarskega odbora in svete vojske Janez Sajovic — goljuš.** Danes se vrši zanimiva obravnava, ki nam pokaže v javnosti lepo in jasno sliko, kako se dela v klerikalni stranki, kadar je treba prirediti kako romanje, katera romanja naši duhovniki in klerikalci brez izjeme stanu in šarž od škofa do kaplana navzdol kaj radi prirejajo. Tudi letos so priredili naši klerikalci pod protektoratom škofa Antona Jegliča romanje in sicer so peljali verne kranjske ovčice k svetemu očetu papežu v Rim. To romanje pa se ni tako lepo obneslo kot bi se moralo in kot so reditelji pričakovali. Prekrižal jim je namreč račun njihov zaupnik, tajnik svete vojske in tajnik romarskega pripravljalnega odbora, današnji obtoženec Janez Sajovic.

Sajovic je služil kot pisarniška moč pri dr. Rožiču, tajniku S. L. S. obenem pa je delal tudi pri konsistorijalnemu svetniku župniku Kalanu v Ljubljani, ki je prevzel vodstvo pripravljalnega odbora za romanje v Rim. Moč je izrabil zaupanje svojih mogočnih klerikalnih zaščitnikov in je opeharil romarje, odnosno pripravljalni odbor in fond za romanje za najmanj 2500 K. Toliko se namreč lahko spriča, mogoče pa je in tudi skoro gotovo, da je pomeveril Sajovic več denarja in da se lahko računa pomeverjena vsota na okroglo 10.000 kron. Pripravljalni odbor seveda niti sam ne ve, za koliko je bil ogoljufan in tega tudi ne pove, ker mu to gotovo ni ljubo, ne samo zaradi izgube, marveč tudi zaradi tega, ker nudi ta slučaj predobro reklamo za prirejanje takih, našim duhovnikom tako priljubljenih romanj.

Obtoženec pripozna, da je pomeveril res 1800 kron, vendar pa trdi, da ni kriv. Kako si on to predstavlja, tega sam ne more pojasniti. Obtoženi Janez Sajovic je star še le 21 let. Študiral je v Kranju, kjer je že kot dijak pomeveril svoji gospodinjici ge. Sirčevi manjše vsote, za kar ga je gospodinja ni ovadila. Sajovic je pustil študije in šel prostovoljno k vojakom. Služil je na Češkem. Po dovršeni vojaški službi je služil v raznih pisarnah in prišel končno pod zanj ugodno klerikalno krilo. Služil je pri dr. Rožiču, tajniku S. L. S. kot pisarniška moč in je bil zelo poraben za razne posle. Obnem se je znal prikupiti konzistorijalnemu svetniku župniku Kalanu, ki mu je poveril zaupne posle v izvrševalnem odboru romarskega pripravljalnega odbora. Moč je živel dobro, zaslužil je veliko, skotil si je udoben kotiček, kratko, bil je komplet klerikalec na dobrem zaupnem mestu in čakala ga je lepa klerikalna bodočnost. Moč se je tudi ženil in je imel za svojo zaročenko neko Kodričevo iz Čateža. Toda ravno pred poroko ga je zadel usoda. Mesto, da bi mislil na ženitovanjsko potovanje, se je spomnil, da bi bilo bolj udobno, ko bi poigral sam po svetu dr. Rožiča, posebno še ker se mu je nudila prilika, da lahko poceni potuje in sicer na stroške romarjev v Rim ali na stroške romarskega fonda, ki je bil itak zelo bogat in je obetal kljub udobnosti potovanja v Rim še lep dobiček. Na veliko soboto in na veliki ponedeljek župnika Kalana ni bilo doma, in v pisarni v Alojzijevejši je gospodaril mladi Sajovic. Že v soboto je nabral precej denarja, v nedeljo je šel na obisk k svoji zaročenki, v ponedeljek se je vrnil, nabral je zopet denar, zvečer je še malo pokrokal in drugi dan se je odpeljal z ekspresnim vlakom v Benetke, od tod čez Milan v Curih in iz Curiha v Ameriko. — Janez Sajovic je pretkan dečko in se precej dobro zagovarja. On pravi, da se ne čuti krivega, odnesel pa je s sabo 1820 kron tujega denarja. Pravi pa, da ej bil takrat ko se je odpeljal popolnoma zmešan. Sklep, da pobegne se mu je porodil v kavarni »Central«, denar pa pravi, da je zato nosil s sabo, ker se je bal zanj in sicer zato ker so učenci glasbene šole v Alojzijevejši pomeverili nekoč deklirani denarja. V Benetkah, v Milanu in v Curihu se je dobro imel, denarja je imel dovolj in igral je finega kavalirja g. dr. Rožiča, in se izdajal za žurnalista in za prvoboritelja svete vojske. V Curihu, kjer bi bil rad

ostal stalno, pa ga ni pustila na miru policija, ki ni hotela samo dijaški legitimaciji, ukradeni dr. Rožiču, popolnoma verjeti in je zalutevala domovinski list. Kuriozni dr. Rožič je rekel gospodinjici, da gre v Prago, v resnici pa se je odpeljal v Ameriko, kjer ga je dohitela usoda. Med vožnjo v Ameriko se je dobro zabaval, bil je vesel član »omizja št. 13.«, katerega je tvorilo 13 veselih samcev, ki so hoteli v novi svet.

Pričevanje.

Župnik Kalan prizna žalostno in bridko resnico, da mu je zmanjkalo denarja, ne ve pa koliko. Romarski fond, ki bi bil ekscentno izhajal je oškodovan po njegovem mnenju za približno 5 do 7000 kron in so morali vsled tega potniki med potjo nabrati milodare za ta odbor.

Sajovicu so vplačale na veliko soboto in ponedeljek za romarski fond sledeče priče: Roza Črkovič, kuharica v Ljubljani, Marija Kalan, potovka iz Škofje Loke je plačala zase, za Marijo Dolinar in za branjevko Marijo Alič v Ljubljani, Jožeta Stanovnik mu je plačala tudi za tri osebe, Ana Gešek, postrežnica v Ljubljani zase, Ivana Kos, tov. delavka v Notranjih gorah za moža, Smrtnik Janez v Ligojni zase, za Marijo Krašovic in za Terezijo Oman. Urša Zontar, zasebnica v Ljubljani za Marijo Posavec, Zontar pravi, ko ji pokažejo obtoženca: »Takele sorte je bil; ja ta-le, pa glih ta-le je bil.« Matej Vidmar, frančiškan v Ljubljani mu je plačal zase in še za enega patra in končno Marija Zidan zase. Ves ta denar je Sajovic kasiral in z njim pobegnil. Ni se zmenil za uboge romarje in za romarski odbor, ki je moral, mesto da bi napravil dobiček, popotnike prosjati med vožnjo za nove milodare. — Franc Pravhar, praktikant dež. odbora, dober prijatelj in tovariš Sajovicev pravi, da je Sajovic izborni živel in zelo dobro izhajal. Zadnje noč, ko sta skupaj krokala, se mu je zdel obtoženec malo sumljiv in rekel mu je celo, da naj pazi, da ne naredi kake neumnosti in da ne gre tja za grad. Kaj je mislil z besedami tja za grad, obtoženec ne ve, priča se pa teh besedi ne spomni. — Oče in mati Sajovičeve neveste zakonska Kodričeva iz Čateža sta povedala, da sta se s početka branila zvezi, toda ko jih je Sajovic uveril, da ima lepo stališče in da lahko preživlja veliko družino, sta se udala in privoila v zaroč. Ana Koch, Sajovičeva gospodinja v Curihu pove, da je najel obtoženec, katerega je spoznala po fotografiji, pri nji stanovanje in hrano in ji je plačal za 14 dni naprej. Fant se je izdajal za dr. Rožiča, ter je rekel da je žurnalista in najet propagator svete vojske. Živel je dobro in je rad bahal z denarjem. Imel je precej papirnatega in zlatega denarja.

Janez Sajovic je bil že večkrat kaznovan in sicer zaradi zapeljavanja in krivemu pričevanju, zaradi obrekovanja, psovanja, žaljenja časti (enkrat celo na dva meseca) itd. Tudi goljufal je že, kar smo omenili že uvodoma. In vse to so klerikalci gotovo vedeli, toda kljub temu je bil njihov zaupnik, izročali so mu denar in nudili naravnost priliko, da jih ogoljufa. Pri vodstvu romarskega odbora je vladal strašen nered, župnik se ni dosti brigal in le slepo zaupal temu mladiču, ki mu je znal jako sladko govoriti.

Po pričevanju je skrič državni pravdnik obtožbo glede 390 K, katere je plačal Stanovnik, ker se je dognalo, da je plačal ta denar Stanovnik na cvetno in ne na veliko soboto. Pomeverjena vsota znaša torej glasom izpovedi pri 2110 kron. Toliko se je dognalo, za koliko pa je Sajovic pravzaprav klerikalce in uboge rimske romarje nabiral, se pa ne bo nikdar zvedelo, ker bržkotne Sajovic še sam ne ve.

Državni pravdnik

dr. Kaiser je imel lahko stališče. Kar se je mlademu možu dokazalo, je priznal. Vse priče razum Kalanove so izrecno potrdile, da so izročile denar njemu. To je bilo dokazano tudi s pobotnicami, katere je obtoženec usodna dva dneva lastnoročno spisal in izročil strankam. Večji del teli pobotnic, katere obtoženec prizna za svoje, je bil predložen porotnikom. Romarski denar je mož kasiral, ga obdržal zase in se odpeljal z njim po svetu, kjer je precej časa dobro živel.

Zagovornik

trdi, da nosi ta slučaj na sebi nekaj čudnega. Tako mlad fant, zaročenec, pa gre s par tisočaki po svetu. On ne more najti motiva za dejanje. Celotno zadevo smatra za otročarijo, mladi mož je šel po svetu, da malo poigra vlogo dr. Božiča.

Sodni dvor je stavil porotnikom eno samo glavno vprašanje.

Po kratki repliki predsednika senata so se umaknili porotniki v posvetovalnico.

Skoro po tridesetletnem posvetovanju so se vrnil v prvomestni porotnikov je proglasil sklep porotnikov. Porotniki so vprašanje glede krivde potrdili

z 8 glasovi, izvemši vsoto, ki jo je plačala Kalanova, ker ta ni mogla natanko pod prisego potrditi, kdaj je zase svoto plačala. S tem se zniža poverljiva vsota na 1910 K, torej pod 2000 kron.

Državni pravdnik je predlagal zakonito obsodbo, vpoštevši kot olajševalno okolščino priznanje, kot obteževalno pa večkratne predkazni obtožbe. — Zagovornik je prošil za milostno sodbo in poudarjal, da so dali mlademu možu preveliko priliko za goljufijo njegovi šefi sami, pred vsemi seveda župnik Kalan, ki se prav nič ni brigal za gospodarstvo, da je mlademu obtožencu slepo zaupal. Tudi obtoženec je prošil jokaje za milostno sodbo.

Po kratkem posvetovanju senata je razglasil predsednik

obsodbo,

glasom katere je bil Janez Sajovic, pisarniški uradnik tajnika S. L. S. dr. Rožiča, bivša desna roka notarija Hafnerja, tajnik Svete vojske in zapnik župnika Kalana v zadevi romarskega fonda, obsojen zaradi duodelstva poverbe, na 10 mesecev ječe.

V kazen se mu vstaje samo 45 dni preiskovalnega zapora. Obenem je dolžan Janez Sajovic povrniti romarskemu odboru 1910 kron.

Sajovic je bil s kaznijo popolnoma zadovoljen in veselega obraza, smehljaje izjavil, da bo kazen takoj nastopil.

Razne stvari.

* **Požar.** Iz Brescije poročajo, da je pogorela v Maroni velika predilnica tvrdke Christin. Ogenj je nastal vsled električnega toka. Škoda znaša čez po milijona lir in je za polovico krita z zavarovalnino.

Ušel je majhen, kakih 8 tednov star prašček (mrjasec), bele barve v četrtki z Drenikovega vrha. Najditelj se prosi, da ga odda proti primernemu plačilu na Drenikovem vrhu ali pa tudi v parkhotelu »Tivolij«.

* **St. O. Josif**, znani romunski lični pevec je umrl v Bukarešti, star še le 38 let. L. 1900 je objavil Josif svoje prve pesmi. Od tega časa je postal ugleden sodelavec uglednih romunskih listov. Prelagal je tudi nemške klasične in moderne pesnike.

* **Avtomobilska nesreča.** Iz Madrida poročajo: Avtomobil, v katerem je sedel mondonedonski škof z dvema spremljevalcema, se je prevrnil na cesti v Santiago. Škof se je poškodoval, eden njegovih spremljevalcev je bil ubit, drugi pa težko ranjen.

* **Monte Carlo v stari Indiji.** Da je igrala strast vedno in povsod obvladovala ljudi, za to je najboljši dokaz igralnica, ki jo popisuje prvi znani romanopisec indijske literature, Daudin (v 16. stoletju), v knjigi »Dasakumaracarita«. Eden izmed junakov tega romana slika obisk v igralnici sledeče: »Sel sem v igralnico ter se vmešal med igralce s kockami; nikakor se nisem med njimi čutil svobodnega. Mnogo sem moral prenesti. Moglo se je tu opazovati vseh 25 vrst sleparkske igre...«

* **Morilec Jankubowicz obsojen na smrt.** Dunajski poročevalec »Berliner Lokalanzeigerja« poroča svojemu listu: »Morilec gardnega stotnika Eisenkolba in grofice Bolze, častniški sluga Jankubowicz še dolgo ne bo ozdravil od poškodb, ki jih je dobil, ko je padel skozi okno, in od dveh strelcev. Navzlic temu ga je v sredo vojaško sodišče obsodilo na smrt na vešalih. Smrtne obsodbe v tem slučaju ne bodo predložili cesarju v podpis, temveč jo bo podpisal kapitan trabantske telesne garde, Karl grof Auerperg, ki mora tudi za to skrbeti, da se obsodba izvrši. Cesarjevemu pomiloščenju se delikvent ne bo priporočil.

Telefonska in brzojavna poročila.

Grof Stürgkh in češko-nemška sprava.

Dunaj, 30. avgusta. Ministrski predsednik grof Stürgkh se je izrazil napram odposlanstvu nemških obrtnih zadrug na Češkem, da vlada ne namerava oktroirati volilne reforme za češki deželni zbor. Deželnozborna volilna reforma tvori poglavitni del cele pravne materije in se more izvesti torej samo sporazumno s strankami. Spravna pogajanja, ki se prično meseca septembra, se bodo pač tudi bavila s tem vprašanjem in vlada bo storila vse, da pospeši ta

pogajanja. Priznal je upravičenost zahteve, da se trgovina, industrija in obrt pri volilni reformi upoštevata enako kakor poljedelstvo. Morda bo treba vzeti v pretes ustvaritev deželnega obrtnega sveta z dvema narodnima sekcijama.

Komisija na Češkem. — Knez Thun. — Nemci in Čehi.

Praga, 30. avgusta. »Union« poroča: Kampanja proti cesarjevemu namestniku knezu Thunu vzbuja tu tem več presenetenja, ker je vladal med knezom in nemškimi člani pravne komisije do zadnjega trenutka najboljši sporazum. Treba je zato smatrati nemški nastop proti Thunu kot taktično sredstvo. Še ko je zborovala zbornica, se je govorilo, da namerava ministrski predsednik za jesen delno rekonstrukcijo kabineta. Dr. Hochenburger sam je baje sprožil to misel s tem, da se je skliceval na svoje omajano zdravje. Če bi bil odstopil justični minister, bi se to bilo lahko tolmačilo kot zmaga Čehov. Knez Thun naj bi torej tvoril nekako kompenzacijo za justičnega ministra.

Praga, 30. avgusta. Ko je sprejel knez Thun permanentno komisijo bivših čeških deželnih poslancev, je vprašal kako stališče zavzemajo bivši češki deželni poslanci napram zopetnim pravnim pogajanjem. Predsednik permanentne komisije Svehla je odgovoril, da so vse v komisiji zastopane stranke pripravljene udeležiti se teh pogajanj. Poslanec Choc očita sedaj Svehli, da bi ne smel dati take izjave.

Nemški Nationalverband.

Dunaj, 30. avgusta. Nemški Nationalverband se v Chomutovu ne sestane več. Pač se bodo številni poslanci sestali 6. in 7. septembra povdom državnega rokodelskega dneva, da bi pa cel Nationalverband zavzel stališče, za to ni povoda.

Predzrne zahteve.

Dunaj, 30. avgusta. Včeraj je prišla deputacija nemških »slavistov« pod vodstvom poslanca dr. Schreinerja k naučnemu ministru v zadevi poduka češčine na nemških srednjih šolah. Zahtevali so, da naj podučujejo češčino samo kandidati nemške narodnosti, ki naj bodo imenovani kot suplenti. Naučni minister je odposlanstvu obljubil, da se bo želja Nemcev izpolnila.

Zvišanje rekrutnega kontingenta.

Dunaj, 30. avgusta. »Dunajska delavska korespondenca« je baje izvedela iz parlamentarnih krogov, da popolnoma pojmi v avstrijskih vladnih krogih težkoče, ki jih bo premagati pri uresničenju zvišanja rekrutnega kontingenta v jeseni. Vladni krogi so prepričani, da bo spomladi 1914 mnogo več upanja, da se reši rekrutni kontingent.

Trgovinske pogodbe z balkanskimi državami.

Dunaj, 30. avgusta. Avstro-ogrski poslanik v Draždanih, grof Forgach je bil poklican za intermistično službovanje v zunanje ministrstvo. Zatrjuje se, da ima izdelati predela za nove trgovinske pogodbe z balkanskimi državami.

Hrvaško vprašanje.

Budimpešta, 30. avgusta. V ministrskem svetu, ki se vrši prihodnjo sredo, bo grof Tisza poročal o izidu pogajanj komisarja Skerleca. Ministrski predsednik bo sporočil tudi minimum koncesij, ki jih smatra baron Skerlec za neobhodno potrebne za sklep miru. Po ministrskem svetu se bodo zopet pričela pogajanja s hrvaškimi politikmi.

Kolera v Budimpešti.

Budimpešta, 30. avgusta. Tu je zbolel za kolero neki delavec, ki se je vrnil iz Belgrada.

Mehika in Zedinjene države.

New York, 30. avgusta. Brzjavka iz Veracruz potrjuje, da je sporočil Huerta Lindu, da je pripravljen zopet začeti s pogajanj s predsednikom Wilsonom.

Washington, 30. avgusta. Predsednik Wilson je dobil od Linda dolgo brzjavko, v kateri govori o možnosti mirne rešitve spora. Zdi se, da bo prišlo do sporazuma.

Dogodki na Balkanu.

Novi zapletitaji na obzorju. — Londonske pogodbe ne veljajo več.

Belgrad, 30. avgusta. Srbska vlada je naročila vojaškim oblastim, naj izpraznijo one pokrajine Albanije, ki pripadajo po sklepu sondonske reunije avtonomni Albaniji. Srbski poveljniki pa so izjavili, da nočejo tega storiti, češ da londonski traktati po drugi balkanski vojni ne obstajajo več. Velešile so s tem, da nočejo ničesar več vedeti o odstopu Odrina Bolgarski, same raztrgale londonsko pogodbo.

Bolgarska in Turčija. — Direktna pogajanja.

Sofija, 30. avgusta. Na kompetentnem mestu zatrjujejo, da so velesile nasvetovale bolgarskemu kabinetu, da naj se sporazume v trakijskem vprašanju direktno s Turčijo. Demarša velesil je tvorila predmet večurnega kronskega sveta, ki se je končal brezuspšno. Danes se posvetovanja nadaljujejo v navzočnosti voditeljev opozicijskih strank. Politični krogi so prepričani, da se bo bolgarska vlada odločila k direktnim pogajanjem, zlasti ker se je pridružila velesilam tudi Rusija ter tako uničila zadnje upanje, ki so jih stavili v pomoč Rusije nekateri bolgarski krogi. Splošno mnenje je, da bo najbližnjem času proglašen oficijozni začetek pogajanj.

London, 30. avgusta. »Times« poročajo iz Sofije, da je kronski svet sklenil nemudoma začeti s oficijoznimi pogajanj. Kronski svet je prišel do te odločitve v prepričanju, da ne preostaja nobena druga pot preprečiti nadaljnje prodiranje Turkov in zlasti v zavesti, da Bolgarska Turkov z orožjem v roki ne more ustaviti. Do sedaj je bolgarska vlada pričakovala, da se bo velesilam vendar posrečilo v odrinskem vprašanju doseči, da odneha Turčija, zato je bolgarska vlada tajila pogajanja delegata Načovića. Sedaj se je izkazalo to upanje za prazno.

Kelmoraj, 30. avgusta. »Kölnische Zeitung« poroča iz Carigrada, da se je mislija turškega zunanjega ministra Talaat bega v Odrinu, da doseže od mladoturških krogov ustavljenje nadaljnjih operacij, in omogočiti pogajanja z Bolgarsko, posrečilo.

Enver beg vztraja na tem, da naj zahteva Turčija mejo Enos-Svilen in da naj prodro turške čete na Južno Bolgarsko, kjer naj v Plodivu narekujejo mir.

Prebivalstvo v Gevgeliju za razširjenje srbskega ozemlja.

Belgrad, 30. avgusta. Prebivalstvo Gevgelija je brzojavno zaprosilo srbsko vlado, da izposluje, da se potegne meja med Srbijo in Grško bolj južno od tega kraja, ker bi sicer mesto Gevgeli izgubilo potrebno zadledje.

Tramvaj za Valono.

Valona, 30. avgusta. Provizorična albanska vlada smatra za neizogibno potrebno, da se zveže Valona s pristaniščem in pristanišče s predmestjem Platinom s tramvajem. Proga bi bila kakih 5 km dolga in bi ležala popolnoma v ravnini. Neki avstrijski konzorcij je že vložil ofert, kmalu nato tudi neki italijanski konzorcij. Rok za oferte poteče prihodnji teden. Najbrže dobe delo Italijani.

Kolera v romunski vojski.

Bukarešta, 30. avgusta. Do 24. avgusta je umrlo v romunski vojski skupaj 1155 vojakov za kolero. Med njimi je 6 častnikov. Oficijalna poročila dokazujejo, da kolera pojema.

Skerlec.

Zagreb, 30. avgusta. Zdravstveno stanje barona Skerleca se je tako izboljšalo, da se je včeraj že deli časa izprehajal po vrtu bolnišnice. Komisar Skerlec bo zapustil že prihodnji teden bolnišnico.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril-Metodovo družbo: Ante Zvonimirovič iz Škofje Loke 30 kron, nabrala gospa dr. Zakrajškova v ožjem krogu pri Francetu zbranih prijateljev odhajajočega, vsem pri-

ljubljenega družabnika, hribolazca in zvestega svetovalca »Šipkasovcev«, g. ravnatelja Ivan Macherja in Milan Senčar iz Senožec 11 K, nabral v veseli družbi pri Mlakarju v Senožecah s spomin Babiča. — Skupaj 41 kron.

Za Narodni sklad: Fran Jelenc, Brdo pri Lukovici, 4 K, nabral v veseli družbi v Krtni v spomin na dne 24. avgusta 1913. za ta prepotrebni sklad.

Za »Slovensko Sokolsko Zvezo« dr. E. Bretl v Ljubljani 15 K, mesto venca na krsto prijatelja Hutha.

Za srbske ranjence: Viktor Zalar v Ljubljani 2 K.

Za Stavbni sklad ljubljanskega Sokola: Anton Virant v Ljubljani nabral 4 K.

Živeli nabiralci in darovalci!

Današnji list obsega 16 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Za prebivalce mest, uradnike itd.

Proti težkočam prebivanja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni »Moll-ov Seidlitz prašek«, ker vpliva na prebavljanje trajno in uravnavno ter ima olajševalen in topilen učinek. Skatljica velja 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJU, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati Moll-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

3 33

Pri katarjih gorenjih sopil, pri zopernem trdovratnem zaslezenju, pri mučnem kašlju in izmetavanju pomaga Sirolin Roche, ki spaja staropreizkušene zdravilne kvalitete vseh kreozotovih preparatov z absolutno nedržljivostjo in nestrupenostjo. Pri tem pa je tako dobre slasti, da ga po cele mesece radi uživajo.

Globoke žalosti potrti naznanjajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znanec, da je preljubi, nepozabni soprog, oziroma oče, dedek in tast, gospod

3063

Franc Robič

deželni odbornik, posestnik v Lembahu, vitez reda železne krone III. vrste itd.

dne 29. avgusta 1913 ob 3 1/2 uri zjutraj po kratkem trpljenju v 73. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Telesni ostanki dragega pokojnika se bodo v nedeljo, dne 31. avgusta popoldne ob pol 4. uri v deželni bolnici v Mariboru slovesno blagoslovili ter prepeljali v Lembah, kjer se bodo na tamšnjem pokopališču ob pol 5. uri položili k zadnjemu počitku.

Sv. maša za pokojnika bo v ponedeljek, dne 1. septembra v župnijski cerkvi v Lembahu ob 8. uri zjutraj.

Maribor, dne 29. avgusta. 1913.

Karolina Robič, soproga. — Feliks Robič, dr. Hugo Robič, sinova. Marica Gorisek, hči. — Dr. Franjo Rosina, dr. Milan Gorisek, zeta. — Milovana Rosina, Igor Rosina, Fedor Rosina, Milan Gorisek, Boris Gorisek, vnuki.

Krajni šolski svet v Lembahu pri Mariboru naznanja prežalostno vest, da je danes zjutraj ob 1/24. uri preminil njegov dolgoletni in zaslužni načelnik ter največji dobrotnik lembaške ljudske šole, gospod

3007

Franc Robič

deželni odbornik itd.

Pogreb nenadomestljivega rajnika se v nedeljo, dne 31. t. m. ob 1/24. uri popoldne v bolnišnici v Mariboru blagoslovi in se prepele na to v Lembah, kjer se ob 1/25. uri izroči rojstni gruči.

Slava spominu vrlega moža!

V Lembahu, dne 29. avgusta 1913.

Anton Černko, načelnikov namestnik.

Šimen Vodenik, šolski vodja.

Vse obolezosti sopil, pljučne bolezni,

dušljivi in navadni kašelj, katarje, influenco in naduho

zdravijo premnogi zdravnik in profesorji vsak dan s SIROLINOM „ROCHE“. Izberni, dobrodojni učinek se začuti prav kmalu. Tako zopno nočno potenje izgine. Dvigne se tek in telesna teža. Sirolin „Roche“ lastna zdravilnost je že 15 let preizkušena. Manjvredne ponaredbe in takolimenovane nadomestne preparate odločno zavračate in zahtevajte izrecno Sirolin „Roche“ v originalnem zavrtku.

Sirolin „Roche“ se dobiva po vseh lekarnah po 4 K.

Viljem Ledenik, c. kr. davčni
oficijal javlja vsem sorodnikom, prijateljem in znancom prežujočo vest, da je njegova, iskreno ljubljena soproga, gospa

Terezija Ledenik roj. Vanit

po dolgi mučni boleznici v petek, dne 29. t. m. preživljena s sv. zakramenti za umirajočo, mirno v Gospodu zaspala. Zemeljski ostanek prerano umre se bodo v nedeljo, 31. t. m. ob 8. uri zjutraj iz hiše žalosti na litijski kolodvor in odtoč prepeljali v Krško na ondolno pokopališče.

Sv. maše zadušnice se bodo služile v farnih cerkvah v Litiji in na Krškem. Bodi rajnici blag spomin!

Litija, dne 30. avgusta 1913.

Izborna varstveno sredstvo

MATTONIEV
GLESSNÜBLER

alkalična kislina
proti vsem
infekcijskim
bolezni; izvir iz čiste
granitne skale.

Pri mnogih epidemijah sijajno preizkušeno.

Zaloge v Ljubljani: Michael Kasper, Peter Lassnik in A. Sarabon

Kemik dr. ing. Hirsch, Olomuc. Kemično-tehnična preiskava je izpričala, da je „Seydlin“ prav izvrstno uporabna ustna voda, ker so njeni podatki popolnoma neskladni in se z njo lahko razkužuje.

Velik zaslužek

doseže vsak s prodajanjem naših predmetov, urna nihalo itd. — Vzorci s kovčgom proti primerni varnosti. — Prospekti za 20 vinarjev v znamkah. 3021

Kath. Versand, Dunaj XVIII., Schöffelg. 6.

Gospodične ali dijaki

iz boljše hiše 3069
se sprejmejo v dobro in vestno oskrbo. Več se izve v upravnistvu »Sl. Nar.«.

Dijaki

se sprejmejo ceno 2949
na stanovanje in hrano pri boljši rodbini na zračnem in mirnem kraju. Vprašati je v Kopaljski ulici št. 12.

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje pri boljši rodbini po nizki ceni. Zračno stanovanje in skrbno nadzorstvo. Židovska ulica št. 1, 3. nadstropje. 2951

Lepo pritlično

stanovanje

obstoječe iz 4 sob z vsemi pripadki se odda za november 1913 v Knafljevi ulici 5. Podrobnosti v upravnistvu »Nar. tiskarne«.

Zdravnik za očne in vratne

bolezni 3068

dr. Josip Pogačnik
ne ordinira 14 dni.

Dijak

iz boljše rodbine, 3073
se sprejme na lepo stanovanje in hrano Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda«.

Eno leto staro deklico

oddam dobri rodbini, ki jo vzame za svojo. Naslov pove upravnistvo »Sl. Naroda«, 3050

Ogaja varna 3070

blagajnica

že rabljena, se kupi. Ponudbe na upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod št. „100“.

Učenca in učenko

boljših staršev 2946
sprejme takoj trgovina s Specerijo in železnino. Anton Butara, Novo mesto.

Vrtnar

popolnoma zmožen v sadjarski in zelenjadni stroki, se išče. Vstop takoj. Ponudbe na oskrbnistvo graščine Jmpolca, p. Radna pri Sevnici.

Išče se

učiteljica za domači pouk

dveh letos šoloobveznih otrok uradniške rodbine na Dolenjskem. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe z označbo plače pod „Učiteljica 3058“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda« 3058

Zaradi odpotovanja se prodaja:

pohištvo, Mayerjev leksikon, pralni stroj, aparat za pralno kopel, Singerjev stroj za šivanje (šepanje) usnja, plinov ognjišče, peč za likanje na plin, plinova svetiljka, čevlarsko orodje. — Več se izve v Trzinu, Gorenjsko, Glavna cesta 138 I. 3072

Učiteljica

želi menjati svoje službeno mesto na 5 razrednici v zelo lepem kraju na Dolenjskem blizu mesta in železnice. Stanovanje je prosto, za dobro hrano preskrbljeno. — Pisma je poslali do 4. septembra z naslovom: Gosp. Šibenik, Ljubljana, Breg 20., II. nad.

Blagajničarka

sprejme v trgovino z meš. blagom Oton Homan v Radovljici. Ofertu naj se priloži prepisi izpričeval in naznani mogoči nastop. 3066

Vešja tvornica za mlekarne stroje in orodje ter za ledne stroje namerava oddati 3017

samozastopstvo

za Kranjsko

in naj gospodje, ki se za to zanimajo pišejo (če mogoče v nemškem jeziku) naravnost na J. & W. Dunaj XX., Passettistrasse 29-31.

Velik koncert

se vrši jutri, v nedeljo 31. avgusta t. l. na prostornem vrtu pri Travnu na Glincah - Viču. Začetek ob 4. uri pop. Vstopnina prosta. za dobra gorka in mrzla jedila ter pristno pijačo bode preskrbljeno. K obilni udeležbi vjudno vabi J. Traut. Pri neugodnem vremenu se vrši koncert valsonu. 2124

Na rojo vzame

2 — 3letno punčko
zdravih staršev, boljše rodbine, zak. ali nezak., proti zmerni odškodnini uradnikova soproga brez otrok. Ponudbe pod: „Ljubljana“ na upr. »Slov. Nar.«. 3015

Brivnica

13 let obstoječa, mesečno 250—300 K zaslužka, se zaradi preselitve v tuji kraj pod jako ugodnimi pogoji proda. Pismene ponudbe pod „Priložnost“, Ljubljana, Glavno poštno ležeto.

Dve hiši v Kamniku

na prvem mestu s korporacijsko pravico se prodaja pod ugodnimi pogoji. Več pove iz prijaznosti upravnistvo »Slovenskega Naroda« pod št. „3043“.

Učenec

poštenih staršev, večš slov. in nemščine, se sprejme v trgovino z meš. blagom Ponudbe pod „J. V. R.“ Sv. Križ pri Kostanjevici. 3044

Sprejme se spretna nad 22 let stara

plačilna natakaraica

za večjo restavracijo v Ljubljani. Nastop po dogovoru. 3038
Ponudbe pod „Natakaraica/3038“ na upravnistvo „Slov. Naroda“.

Deklice

iz boljše hiše se sprejmejo na dobro hrano in lepo stanovanje, klavir v hiši. Natančnejša pojasnila pri 3036

gospo Antoniji Kasch, Gosposka ulica št. 4., II. nadstr. desno.

Odvetniška pisarna dr. Josipa Willana in dr. Janka Šavnika v Trstu, Nova ulica 11/I. išče izvežbanega 3061

solicitatorja.

Trgovskega pomočnika

treznega in solidnega, popolnoma izurjenega v trgovini mešanega blaga in zmožnega obeh deželnih jezikov, sprejme 3040

Franc Vodenik v Poljčanah, Štajersko.

Stalno prijateljsko znanstvo

želi 35 let star, samostojen, jako soliden podjetnik s kako inteligentno, ako mogoče samostojno gospodično ali gospo, ki ne bi ljubila samo svojih interesov. 3041

Dopisi naj se blagovolijo poslati pod „Sch. 77“ poste restante Ljubljana, glavna pošta.

Odgovor na večkratna vprašanja!

Imam v zalogi še precej starega

vina

najboljših vrst, specialno takih za buteljke po dogovoru.

IVAN MALUS, posestnik na Bizeljskem.

Dijaki

ali dijakinje se sprejmejo na lepo stanovanje in hrano v sredini mesta, po nizki ceni. Naslov L. Verbošek, Gradišče št. 15., III. nadstr.

Sprejmeta se dva dijaka

iz boljših rodbin na dobro hrano in lepo stanovanje, Gosposka ul. št. 9., II. nadstr. Prej sem imela deklice. 3052

Odvet. koncipijent

s sodno prakso išče mesta. Ponudbe pod „Koncipijent“ Gradec, glavna pošta.

V najem se odda dobro vpeljana

trgovina in trafika

pod jako ugodnimi pogoji 3064

J. Lapajne v Cerkljah pri Kranju.

Mesar

z lastno koncesijo in potrebnim kapitalom, tudi oženjen, lahko takoj prične v prometnem kraju. — Naslov se izve v upravnistvu »Slovenskega Naroda«. 3023

Keil^{ov} lak

3059 Dobiva se vedno pri Leskovcu & Medenu v Ljubljani.

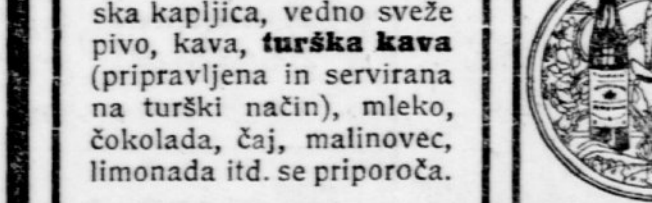
Kranj: Franc Dolenz. :: Idrija: Valentin Lapajne. Novo mesto: Ivan Picek. Radovljica: Oton Homan. Kočevje: Franc Loy. :: Zagorje: R. E. Michelčič. Črnomelj: Anton Zurt.

Kamnik: I. Petek

„Podgrajska restavracija“ (Milchmariandel)

Nadv. Friderika (prej Gruberjeva) cesta 3 — za gradom

kjer se dobiva pristna vinska kapljica, vedno sveže pivo, kava, turška kava (pripravljena in servirana na turški način), mleko, čokolada, čaj, malinovec, limonada itd. se priporoča.

Na razpolago so vedno gorka in mrzla jedila. — Najmodernejše urejeni, popolnoma novi restavracijski prostori in krasen senčnat vrt. Romantična lega s krasnim razgledom.

Odvetnik

Dr. Janko Šavnik

je otvoril svojo pisarno

v Trstu

Nova ulica št. 11/I.

3962

Odvetniško pisarno

otvori v Ljutomeru

s 1. septembrom 3057

dr. Marko Stajnko.

SANATORIUM „EMONA“

v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. Porodnišnica. Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Derganc, primar. I. kir. odd. dež. boln.

Prodajalka

ki je službovala v večjih trgovinah manufaktur in špecerijske stroke išče službo. Gre tudi v slaščičarno, pekarno ali mlekarstvo. Nastopi takoj ali pozneje. Ponudbe pod „Prodajalka 3049“ na upravnistvo »Slovenskega Naroda«. 3049

Iščem sobo za damo

s 15 mesečno deklico, katera bi bila čez dan za oskrbovati. — Ponudbe pod „A. B.“ poštno ležeto, Ljubljana. 3045

Dober brusar žag

dobi delo na parni žagi pri Fr. Šviglju na Bregu pri Borovnici. Plačilo po dogovoru. 3026

Hiša v Ljubljani

enonadstropna, 14 let davka prosta, z dobrodočo gostilno kot kantina, z žganjetom, trafiko, stekl. salonom, kegljiščem in lepim sončnatim vrtom, se ugodno proda. Potreben je le majhen kapital. Naslov pove upr. »Slov. Nar.«. 3006

Obleke po meri **B. Götzl** Ljubljana

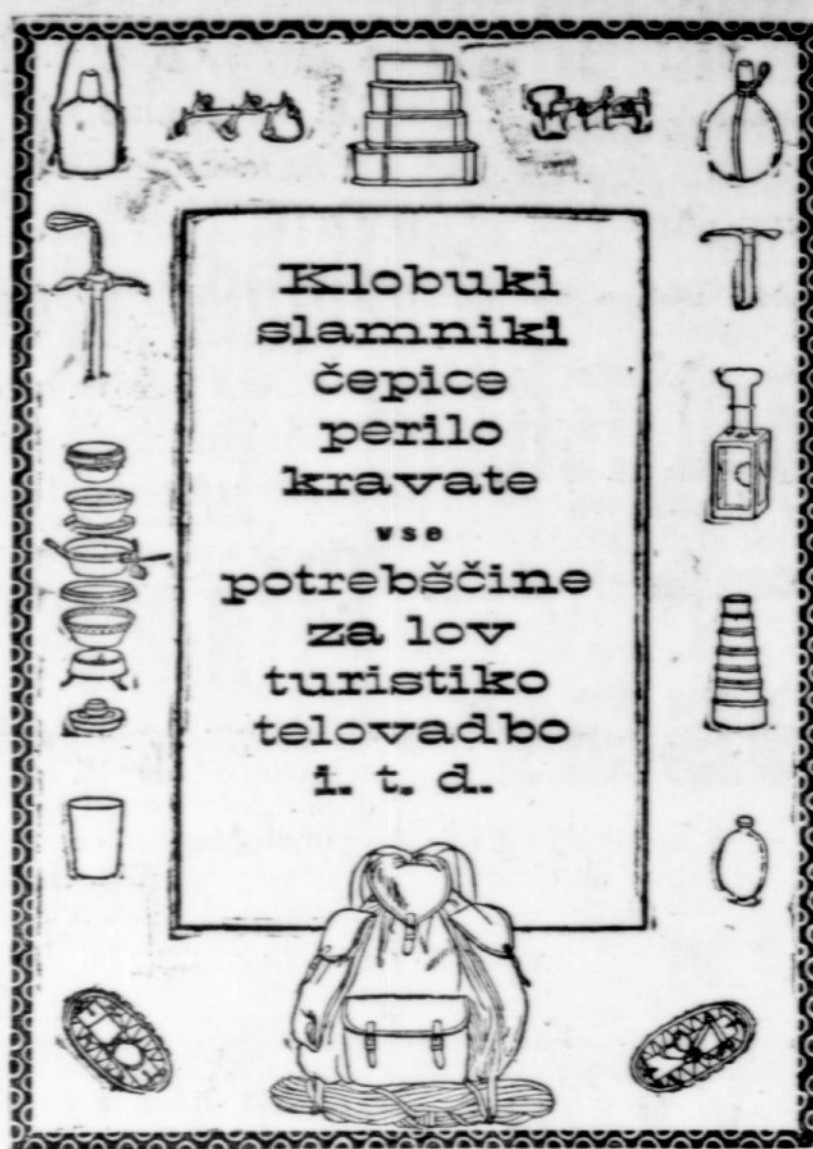
najnovejše oblike pri: Mestni trg 19 — Stari trg 8.

J. C. MAYER

Zaloga vseh vrst sukna,
platna ter manufaktur-
:: nega blaga. ::

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Specijalna modna in športna
trgovina za gospode in dečke

J. KETTE, Ljubljana, Franc Jožeta cesta 3.

Stanovanje

v I. nadstropju z eno veliko sobo, kuhinjo, delom vrta in drugimi pritliklinami se odda za novembrov termin na Dunajski cesti 71. Poizve se v pritliklinju. 2880

Angleške kostume različne toalete

priporoča in izvršuje
damski modni atelje
Josipina Šetinc-Bersin
Ljubljana, Kongresni trg 6.
Naročila z dežele se točno izvršujejo. 2120

PATENTE

vseh dežela izposluje inženir
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

Najboljši češki nakupni vir.

Ceno posteljno perje!

1 kg. sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80 K; belega 4 K; belega puhastega 5-10 K; kg vefinega snežnobelega, puljenega, 6-40 K, 8 K; kg puha, sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prsni puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franko.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, monkinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dlj, 60 cm šir, polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50, 4 K. Perna, 200 cm dolga, 140 cm šir, 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir, 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir, 12 K 80, 14 K 80. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za nengajajoče se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franko. **S Benisch, Dešenice št. 767, Češko.**

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA

JAS. HENNESSY & CO, COGNAC
LE VIZIRNI POLNITVI.

A. Hauptmann-a nasledniki

A. ZANKL SINOVI

LJUBLJANA.

Tvornica kemičnih barv, lakov in firnežev, priporoča:

Oljnate
barve

Suhe
barve

Emajlne
barve

Fasadne
barve

Marijin trg št. 1.

Vse vrste:
:: firnežev, ::
:: čopičev, ::
:: lakov, ::

Mavec
(Gips)

Olje za pode
in stroje

Karbolinej

Naslov zadostuje:

A. Zankl sinovi v Ljubljani.

Ceniki zastonj!

Ceniki zastonj!

! Superfosfat !

obsega v vodi topljivo fosforjevo kislino! najučinkovitejša, zato najcenejša

gnojilo s fosforovo kislino
Zajamčeno največji donosi na tleh vseh vrst, za vse sadežne in kulturne stroke! Zajamčeno najhitrejši učinek! Superfosfat prekaša vsako drugo gnojilo s fosforovo kislino. Posebno učinkuje mešan s kalijem, amonjakom in solitrom. Dalje amonjakove, kalijeve in solitrove superfosfate dobavljajo vse tvornice umetnih gnojil, trgovci, kmetijske družbe in društva. Predznanbe za gnojilne poskuse sprejema.

Centralna pisarna društva
avstr. superfosfat, tvornice

Praga, Příkopy 17.

Strogo solidna najstarejša domača tvrdka.
Juveli, zlatnina,
srebrnina ter razne ure.

Popravila in
nova dela po
najnižji ceni.

Edina zaloga ur
z znamko

„TUP“

Ceniki zastonj. Ceniki zastonj.

Lud. Černe,

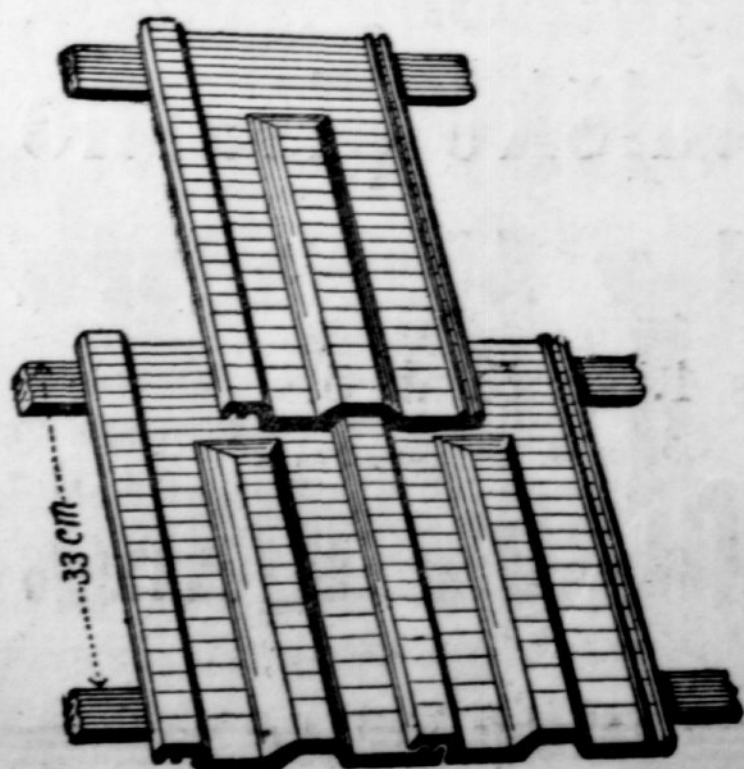
juvelir, trgovec z urami ter zapriseženi sodni cenilec. 234
Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

MOËT & CHANDON

JE ŠAMPANJEC
NAJVIŠJEGA
DVORA IN
ARISTOKRACIJE

USTANOVljENO
1743.

P. F. Vidic & Komp., Ljubljana

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo posijemo takoj vzorec in popis.
Spretni zastopniki se sprejmejo.

Slovenska zemlja.

Besede, ki stanejo 500 K. — Letošnja sezona — in politični Savinjske doline — pričela se je z dopisi iz Velenja o narodni ogroženosti. Kot mlinsko kolo vili so se taki dopisi v »Slov. Narodu« in »Narodnem Listu« — pa brez konkretnih slučajev. Vsakdo je pričakoval, kaj pride. Pa vse to je bilo prepariranje. Dokaz temu »Slov. Narod« št. 173 in istočasni »Nar. List«. Teden dni za njim šele mariborska »Straža«. To je pomembno za leto kuhavičnih jajc najprej v tuje — za tem šele v svoje zastraženo gnezdo. Koncem koncev je tudi »Dan« v št. 591, nasledel, a kakor drugi listi, lojalno tudi on takoj v prihodnji številki dal potrebno korekturo. Nas ujemete, mojster Skaza! Tako postopanje ni le na sebi samem, nego že po načinu izkoriščanja — narodne ogroženosti v osebno dobičkarstvo — sramotno za inspiratorja dopisov, kaj celo za izrodek človeka — dopisuna. Ta niti član ni enega narodnega društva — pa se profesionalno izklicuje na narodno ogroženost! Savinjska dolina ni ogrožena po dejstvih statistike — nego po takih skaznih zastopnikih! V dokaz temu naslednje izjave:

Izjava I. Lastnoročno podpisani izjavljajo, da je stal dne 13. julija t. l. pri komisijskem ogledu pred takozvano Wirtovo usnjarno prav neprestano in tudi v sobi županske pisarne v najožji bližini g. A. Prevca in da je izključeno, da bi bil g. A. Prevca one — toliko mene kot vsakršnega člana komisije izjavljajoče, tendenciozne besede: Tukaj je nemška komisija, tukaj morate govoriti nemško! — rabil bil, v to tudi ni bilo povoda. Resničnost te izjave je podpisane pripravljen tudi s prisego izpričati. Velenje, 22. avgusta 1913. Iv. Goll, nadpoštar, Velenje 11.

Izjava II. Lastnoročno podpisani izjavljajo in je pripravljen to vsakčas s prisego potrditi, da je ob priliki komisijskega ogleda dne 13. julija t. l. na licu mesta pred Wirtovo usnjarno v Velenju stal neprestano v neposredni, komaj dva koraka obsegajoči bližini od g. A. Prevca in da slednji cel čas, kar je bila komisija pred Wirtovo usnjarno ni niti ene besede govoril z Brglesom, vulgo Čuješom, tem manj pa, da bi besede: Hier ist eine deutsche Kommission, hier muss deutsch gesprochen werden! ali proti Brglesu ali sploh proti komu drugemu izustil bil. Kdor nasprotno trdi, tega imenuje lastnoročno podpisani lažnjivca in to brez vsakega pridržka. Velenje, 22. avgusta 1913. Anton Pečecnič, posestnik, Velenje 8.

Izjava III. Lastnoročno podpisani izjavljajo, da ob komisijskem ogledu dne 13. julija t. l. nisem z Brglezom, vulgo Čuješ niti besedice govoril, kaj celo, da bi nasproti njemu ali sploh komu drugemu rekel: tukaj je nemška komisija, tukaj se mora nemško govoriti. To sem pripravljen vsakčas izpričati s prisego. Alojzij Prevec, posestnik, Velenje 9.

Opomnja. Ob grdi laži in nesramnem obrekovanju v dopisu »Slov. Naroda« št. 173 in istočasne »Nar. Lista« pisalo se je o gosp. Prevcu, da je animozne besede o potrebi nemškega govorjenja v nemški komisiji govoril zgolj le v »brezmejnih osebni koristi, da kaptivira nemške glavarstvene funkcije« — tedaj spriči funkcijonarjev glavarstva Slovenji Gradec. Obrnili smo se tozadevno na kompetentni urad in dobili zaželjeno pojasnilo z zagotovilo, da kakor hitro se sodnijskim ali drugim uradnim potom reklamuje oblastvena izjava o tej stvari, ugodi se takoj prošnji z deciderano izjavo, da ni res, da bi ob navzočnosti oblastvenih funkcijonarjev po kateremkoli izrečene bile besede: tu je nemška komisija, tu morate govoriti nemški — in prav v svrhu protidokaza ni res, da bi te ali pripodobne besede po g. Prevcu izrečene bile!

Preludij tragike je tu. Začeli ste in končate prvo dejanje tragike s krivopriskom! Za danes je kratka pripomnja k stvari mojster Skaza, vulgo Spenk! Na nas naslovljeno — pa od nas odbito, za to pa o stvari neinformiranemu »Dnevnu« št. 591 ponudeno izjavo Brgleza, vulgo Čuješ, ki pa le v »oklepajih« (?) obljublja prisego — podkrepili ste vendar z uradno stampiljo županstva in županstvenim podpisom. Seveda da bi javnost lože mistificirali — v drugič. To ni več le grdobija, to je izrazovita zloraba županske oblasti, pa celo »in propria causa«, to se pravi po domače: v namenu osebne dobičkarje! Isto tako je ta zloraba neizpodbiten dokaz, da ne le inspiratorstvo, nego prav vse niti v to-

zadevni intrigi se stekajo v županstvenem uradu in celo vise ob stampiljah župana-dobičkarja! Seveda takim načinom je že vaš intus poslanec Vrstovšek opravičeno rekel, s Spenk-Skazo se je težko »bosti«, kot da niste človek, nego krvoločna zivina, ki ne obstaja niti pred pragom svete prisege — spominjate se pri tem vi prekanjenec afere Kranjc iz St. Ilja? — Isto tako sodil je o vas razboriti g. Goričar, ki vam je že prekucaval županski stolec in kaj celo rajnik zdravnik-župan g. Škubic, katerega so v posmrtnicah vsi slovenski listi proslavljali kot stebra Južnoštajerske in posebej Savinjske doline, ki je padel — in prav ta radi vaših redkih simpatij vas sploh ni pripustil na županski stolec. Vi pa ste pred par tedni še renimirali o sebi in rajnikom županu g. Škubicu dobesedno: To je bil mož, ne en trenutek naju medsebojnega občevanja nisva se sporekla ali celo razdružila, v medsebojni ljubezni in spoštovanju pravih prijateljev. Kein Augenblick der Trübung echter Busenfreundschaft! Je li mogoče večje hinavstvo in laž kot leži v tem renimiranju — zgolj le iz dobičkarje, da kaptivirate g. Prevca-Škubica pred komisijskim ogledom kovačnice! Ves trg in okolica vas postavlja na laž. Ravno rajnik župan g. Škubic izvrgel vas je radi redkih simpatij — vaše neodoljive sebičnosti, zanikrne duševne izobrazbe in nezmožnosti združene z domišljavo častilakomnostjo — kot svojega naslednika v županstvu in s svojim odločilnim glasom volil za župana razboritega moža-poštenjaka g. Ježovnika, bivšega poslanca. Kaka zamera takrat in leta dolgo mej hišami Skaza - Škubic in Skaza - Ježovnik. Pa pustimo v stran detajle vaše idile, ki bi koncem koncev primerjati se dale nemški »Der Bauernfänger«. Posebno v nadaljevanji preludja »mej oklepaji« z »župansko stampiljo« zaobljubljene prisege s krivopriskom!

Vi niste na mestu župana ogroženega okraja. Namesto družiti — odbijate celo svoje! Ogroženost okraja vam je le ljuba v svrhu osebne dobičkarje. To pričajo dejstva tudi najnovejše dobe — karikatura občinske hiše v osebno dobičkarstvo — karikatura nove kovačnice v osebno dobičkarstvo. Ako pri svojih omenjenih duševnih zmognostih ne razumete, kaj hočemo, postanemo jasnejši. Najširša javnost slovenske zemlje — za ceno 500 K — udomači se v vaški idili Velenja — v spodbudo in pouk kakov župan v ogroženih krajih ne bodi — in v spomin na krasne epopeje tega okraja, v svitu svoje pesniške nadahnutosti v tem kraju naseljenega Gorazda, rajkega Aškerca, ki žal da že takrat toži o krasoti sveta in nečimernosti ljudi, ali kakor Nemec pravi: Die Welt ist so schön, nur die Menschen sind es nicht! Tožite gospod župan. Prav ljubo bi nam bilo, da v solnčnem svitu porote scedi se vam maslo z vaše tolste glave.

Pri gospodinjstvu 50% prihranka

lahko doseže vsaka gospodinja, ako namesto presnega masla rabi edini polnovredni nadomestek za presno maslo: margarinu Blaimscheinov »Unikum«. Margarina »Unikum« se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolsče v zvezi z najfinjšo smetano ter rumeni in se peni kakor navadno presno maslo. Kraje, kjer se dobiva v vsakem mestu ali v vsaki vasi, naznani na vprašanje edina izdelovalnica svetovne znanke Blaimscheina margarina »Unikum« združene tvornice margarine in presnega masla, Dunaj XIV. 2052

Proti 22 zoboholu in gnijilobi zob izborna deluje dobro znana antiseptična Melusine ustna in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Rešnjova cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajn juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod. lekarnar!
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobohol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

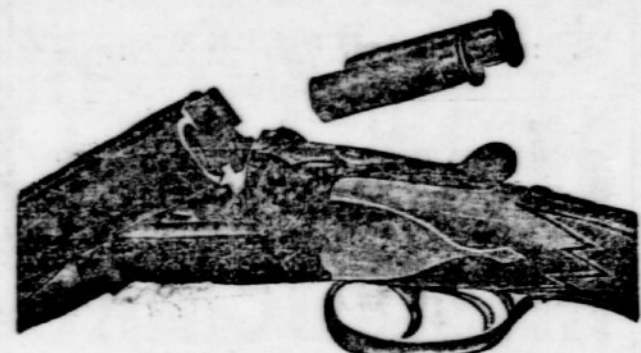
Perje

za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
EMIL KRAJEC
preje F. Hiti
Pred Skofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Ustanovljeno 1848.
Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apertura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

F.K. Kaiser, puškar

Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6

priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lovskih potrebščin, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi
umetelni ogenj po najnižjih cenah.
Popravila pušk, samokresov in biciklov
točno in solidno.
Cenovnik zastoj in poštine prosto.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov i. t. d.
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Fr. T. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.
IZPRAŠANI OPTIK.
NAJVEČJA ZALOGA OČAL, ŠČIPALNI-
KOV, TOPLOMEROV, ZRAKOMEROV,
DALJNOGLEDOV, ZEIS, BUSCH, GOERZ
ITD. MIKROSKOPOV, INSTRUMENTOV
ZA INŽENIRE ITD. ITD.
DELAVNICA Z ELEKTRIČNIM
OBRATOM. ČENIKI BREZPLAČNO

Fran Sax, elektrotehnik

Ljubljana, Rimska cesta št. 19

oblastv. konc. inštalater za električne naprave, luči, prenos
sile; dalje hlčnih zvonil, telefonov itd. Strelododne naprave!
Poprava v stroko spadajočih del. V zalogi blago prve vrste, pro-
računi na razpolago. Opremljen sem z najboljšimi in najno-
vejšimi preskuševalnimi aparati. — Cene in delo solidno!

Kolesarji, zahtevajte

v lastnem interesu nemudoma brezplačno in pošt-
nine prosto prvi slovenski pravkar izšli

bogato ilustrovani cenik 1913
za kolesa in posamezne dele.

Poglejte ga pazljivo ali pa se osebno prepričajte v naših
trgovinah in uvideli boste, da vodimo prvoravno
blago po najnižjih, brezkonkurenčnih cenah.

Karel Camernik & Ko., Ljubljana, Dunajska cesta 9-12.
Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli, mehanična delavnica in garaža.

Brez konkurence!
F. L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam
najbolj priležni, lični in najboljše
kakovosti. Naprodaj samo pri

JULIJ STOR, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični
čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

K 12.50—16.50.

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej) :

Fr. Kapus

Ljubljana,
Marije Ter.
cesta št. 11
: (Kolizej) :

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

:: v različnih najnovejših slogih. ::

Vsakovrstno drugo pohištvo.

Priznana solidno blago

ter najnižje cene.

Zajamčeno trpežni izdelki.

Otomane, divani in žimnice

— različne kakovosti. —

Velika izbira 3408

otroških vozičkov,

vsakovrstnih slik, ogledal itd.

Priporočamo specialno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne tvrdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Krasno Fine Moderne
KOSTUME, PRASNE PLASCE, NOČNE HALJE, KRILA, STEZNIKE, SPORTNE KAPE, OTROSKE CEPICE, PERILO.

OTROŠKE obleke — obleke za MLADENKE

Higijenične perile in druge potrebščine za novorojenčke.

Pošilja na izbiro tudi na deželo.

500 kron !

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin balsam Rla Vaših kurjih oces, bradavic, otisancev ne odstrani v 3 dneh brez bolečin. Cena lončka z garancijskim pismom 1 K. Komeny, Košice 1., Postfach 12/64 Ograko

Dijaki

se sprejmejo na brano in stanovanje. Kje pove iz prijaznosti upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3018

Kontorist

zmožen slovenskega, hrvaškega in nemškega jezika, slovenske in nemške stenografije ter strojepisja želi stopiti v službo. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Naslov pove upr. »Slov. Narod«. 3022

Išče se abiturijent

ali abiturijentinja, (od učiteljstva), ki bi pomagal učiteljski kandidatinji pri pripravljanju za zrelostni izpit do 20. septembra. — Ponudbe pod »V. S. 3022« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3022

Dobro izurjen žagar

ki se razume na lesene jame žagati na več klinj, kakor tudi na polne jame in na vsa žagarska popravila, želi prevzeti delo na kakoli boljši žagi kot žagarski mojster, kjer bi bilo več let trajno delo. — Naslov pove upr. »Slov. Narod«. 2981

Na obroke zlata verižica

60 gramov težka, K 140—, mesečno 4 K. Prve vrste srebrna ura s 3 srebrnimi pokrovcji 14 K. Pošilja se na vse strani. Kdor bi rad ceno kupil uro in verižico, naj piše takoj: R. Lechner, Brצלava (Lundenburg) 299 trgovina z zlatino. 2993

Kontoristinja

s popolnim znanjem slovenskega in nemškega jezika v govoru in pisavi, strojepranja in dobra računicarica se sprejme. Reflektira se le na boljšo možnost. Začetnice imajo prednost. Pismene ponudbe z navedbo doseganja službovanja pod »Zmožnost« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3000

Ali ste oženjeni?

Potem zahtevajte nove vzorce 3 za 1 K, 6 za 1 K 80 h, 12 za K, 3-42. Ilustrovan cenovnik i, zdravniški nasveti gratis in franko (zaprt 30 h). — I. Singe, higienična manufaktura, Dunaj I, Wiesingerstr. 8 F

Trgovski učenec

iz poštene rodbine se takoj sprejme. Prednost imajo tisti, kateri imajo nekaj razredov srednje ali meščanske šole. Franc Lapajne, Idrija.

Trgovska oprava

(za špecerijko trgovino) skoro popolnoma nova (ker le kratek čas rabljena) se takoj proda. Več se izve pri trdki 2439

A. Krisper, Ljubljana, Mestni trg.

Kemična tvornica Traiskirchen pri Dunaju, Lieblein & Co. Cementna malta, beton, apnena malta napravi neoprodne za vodo samo

STEARIT

(obl. varovano.) 2291 Najidealnejše sredstvo za osušenja vseh vrst zadržanje talne vlažnosti. Nepremočljive fasade z apneno malto. Zastopstvo in zaloga: F. P. Vidic & Comp., Ljubljana

Ledenice z izbi no hladilnic, močno cinkasto pločevino, vložene s steklenimi ali mramornatimi deskami, nadajlje hladilnice za gostilne, mesarje in mlekarne izdeluje strokovna trdka I. K. Rudolf, c. in kr. dvor. dobavitelj v Piznu.

Dijaki

ali gospodične se sprejmejo na stanovanje in hrano pri boljši rodbini. Vprašati je na Mestnem trgu št. 25. I. nadstr.

Dobro vpeljana trgovina specer. blaga

v večjem mestu na Stajerskem, z dobrimi odjemalci, se zaradi preselitve takoj da v najem. 3047

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda« pod »1390/3047«.

Ponudijo naj se Slovenci.

Hiša na deželi v celjski okolici.

Priložnostni nakup. 2960 4 sobe, 2 kuhinji, 2 jedilni shrambi, 2 drugi čimnati in različni postranski prostori, pralnica z dvema kotloma, velike drvarnice, 2 svinjaka, vse z opeko krito, dvorišče za perutnino, velik izboren zelenjadni vrt, vse prisojno ležeče, brez prahu, z lepim razgledom na okoli ležeče gozdovite vrhove in na 10 minut oddaljeno mesto, 10 let davka prosta se proda. Cena 12.000 K, na roko 2 do 3500 K. Pojasnila daje g. Mihael Maček, čevljarški mojster v Celju, Cerkevni trg št. 1.

Jabolčnica

prav dobra domača

Muskatin

Muskatin je zlahten naradni prepat za pripravo dobre domače pijače. Iz Muskatina narejena pijača, da moč, poživni in krepi živce. Muskatin stane liter na 4 do 5 vin. Muskatin se pošilja vsak dan po pošti in železnici po povzetju. Muskatin se dobi samo v glavni zalogi Ivan Andrasehitz v Mariboru, Koroška ulica. 2685

1995 Prva domača tovarna

omar za led Simona Praprotnika

v Ljubljani, Jenkova ulica št. 7. Prevzemajo se vsa v stavbo in pohištveno: mizarstvo spadajoča: dela, katera se točno in po najnižjih cenah izvršujejo. Velika zaloga gostilniških okroglih miz. Ceniki se pošiljajo na zahtevo brezplačno in poštino prosto.

Pozor kolesarji!

Namesto K 120 samo kron 80. Franko na vsako postajo.

V reklamne namene razpošljam 200 novih svetovno znamenitih graških dvokoles model 1913, elegantnih in čvrstih, s torbo in orodjem namesto za K 120, za 80 K. Storpednim prostim tekom K 95—s poštino vred. Ze rabljena kolesa od K 40—naprej. Nova čvrsta guma po K 5—, 6—, 7—, 8—, zračne cevi po K 3—, 4—, 5—. Svetiljke, zvonci, pedalji in vsa ostala pritiklina po cenah na debelo. Popravila, emajliranje in ponikanje v lastni delavnici hitro in ceno. Razpošiljanje po povzetju. Na dvokolesa naplačila K 20—. Plačevanje na obroke izključeno. Cenovniki gratis in franko. Srbo-hrvaško dopisovanje. 1069

Tvorniško skladišče dvokoles in šivalnih strojev A. Weissberg, Dunaj II. Untere Donaustrasse št. 23/III.

Zajamčen uspeh ali denar nazaj. **Zdravniški izkaz** o izvršnem učinku. **Bujne, lepe prsi** dobite ob rabi med. **Dr. A. Rixa kreme za prsi** oblaščeno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanemljiv uspeh**. Rabi se zunanje. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8—, Razpošiljanje strogo diskretno. 2680 Kos dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Bergasse 17/E Zalogo v Ljubljani: Lekarne pri »Zlatem juncu«, drogeriji Kanc in »Adrija«.

Stampilije vseh vrst za urade, društva, trgovce itd. Anton Černe, graver in izdelovatelj kavčakovih stampilij Ljubljana, Šelenburgova ulica 1. Ceniki franko.

Blaž Jesenko Ljubljana, Stari trg 11 priporoča **klobuke, slamnike cilindre, čepice itd.** najnovejše fasone po najnižji ceni. Ilustrovani ceniki zastoj in poštine prosto

dežnike in solčnike domačega izdelka priporoča tvornica dežnikov in solčnikov **Jos. Vidmar** Ljubljana Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Teodor Korn (poprej Henrik Korn) pokrivalec streh in klepar, vpeljalet strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8. Priporoča se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z asbest-cementnim štriljem (Eternit) patent Hatschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko. Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi. Mišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda. Poprave točno in ceno. Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Najboljši in najcenejši nakup! **Fr. P. Zajec** Ljubljana, Stari trg 9. Predno se obrnete drugam, oglejte si moje bogato zalogo pravih, najfinjših švicarskih ur iz zlata in srebra, ure za dame z diamanti in briljanti, zapestnice, uhane, vratne verižice, poročne in druge prstane, krasne nastavke iz kina srebra, namizna orodja itd. Zahtevajte cenik, pošljem ga zastoj! Vsa popravila izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno.

Vinko Majdič valjni mlin v Kranju (Kranjsko). Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmišč izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelok, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Zastopstva in zaloge: 65 V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Tratu, Polju, Reki, Zdr. Spiloti, Ercegovcu, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inocencu, Solcenu in Tridontu. Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

Redek prilagodni nakup. **Milinsko posestvo** poleg mesta z velikim prometom na Stajerskem, ob železnici, vedno ledu prosta vodna moč, prav dober zaslužek. Cena z gospodarstvenimi posloji in zemljišči K 30.000. To posestvo se samo zaradi starosti in bolehnosti lastnika proda iz proste roke. Naplačilo K 8000. Dopisi pod »Golegenheit št. 65629« na anončno ekspedicijo Schalek, Dunaj I, Wollzeile 11. 3007

Pristen dober brinjevec se dobi pri 41

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

Učenec

ki ima veselje do trgovine 13—14 let star, čvrst, nekoliko tudi nemščine zmožen ter poštenih staršev sprejme se v polno oskrbo ali pa

učenka

v starosti 14—15 let, s hrano in stanovanjem, drugo od doma, sprejme v trgovino z mešanim blagom Jv. Razboršek v Smartnem pri Litiji.

Ljudevit Borovnik puškar v Borovljah (Ferlach) na Koroškem. se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovcve in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi prodajo stare samokresnice, sprejema vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preskuševalnici in od mene preizkušene. — Ilustrovani ceniki zastoj.

G. Flux Gosposka ulica 4, I. nadstropje, levo. 3020

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb je v udobnost cenj. občinstva zopet v središču mesta.

Priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste kakor sluga v grofovsko hišo, zelo dobro mesto za takojšnji nastop. Pri vnanjih vprašanjih se prosi znakma za odgovor.

Proda se v Ronkih pri Tržiču (Monfalcone) 3005

dve hiši s hlevom, velikim skladiščem in prostorom primernim za tovarno v obsegu 3000 m² skoro v sredi vasi, primernim za skladišče, trgovino ali sploh za industrijo. Posestvo je oddaljeno 5 minut od južne železnice na eni in toliko na drugi strani od drž. železnice. Od Tržiča, kjer je središče industrije je oddaljeno 2 km. Cena po dogovoru.

Posestvo v izmeri 25.000 m² pripravnost za veliko industrijo tudi sredi vasi z velikim prostorom na trgu, kjer je hiša in hlev. Pripravnost za industrijo. Pojasnila daje naravnost g. G. Olivetti, farmacist v Ronkih pri Tržiču, Primorsko.

Vinko Majdič valjni mlin v Kranju (Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmišč izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelok, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Zastopstva in zaloge: 65 V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Tratu, Polju, Reki, Zdr. Spiloti, Ercegovcu, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inocencu, Solcenu in Tridontu. Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

Vinko Majdič valjni mlin v Kranju (Kranjsko).

Največja proizvajanja priznana najboljših pšeničnih mok in krmišč izdelkov ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelok, kar je zlasti za gospode pekovske mojstre neprecenljive vrednosti. Zastopstva in zaloge: 65 V Ljubljani, Cerknici, Trnovem, Podgradu, Tratu, Polju, Reki, Zdr. Spiloti, Ercegovcu, Kotoru, Sv. Luciji ob Soči, Beljaku, Celovcu, Inocencu, Solcenu in Tridontu. Brzjav: Valjni mlin, Kranj.

Krojaškega pomočnika sprejme takoj

Fr. Vidmar, krojač, v Železnikih.

Žoplice cesarja Franca Jožefa kopališče Laški trg 2783

postajališče brzovlakov, natoplejši vrelci Stajerske, enakega učinka kakor Gastein s stalnim dotokom, torej zvišana radioaktivnost, veliki zdravilni uspehi, gozdovita pokrajina, tudi ravna izprehajališča. Ob veliki seziji vsak dan vojaški koncert, civilne cene, prospekti gratis. S 1. sept. znižane cene.

Napredaj je pes fermač

posebno dober vodni aportér. Izve se v restavraciji Schmidt (Friedl), Ljubljana. 3013

Iščem samostojno 3029

kuharico

v trgovsko hišo v mestu na deželi. Plača po dogovoru, vstop takoj. Ponudbe pod »Kuharica 3029« na upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3029

Vrtnar

se sprejme v službo pri graščini v Ribnici.

Plača in drugo po dogovoru. Ponudbe (z navedenimi zahtevami) je poslati na »Oskrbništvo graščine v Ribnici«. 2993

Sveže koroške 3024

brusnice

(Preiselbeeren) razpošilja po povzetju 5 kg K 3/40, razpošiljalnica sadja

O. STREIT, Beljak. Trgovci, zahtevajte ponudbe.

Izurjen uradnik

se sprejme 2996

v pisarni notarja Kazimira Bratkovič v Ptuj. Plača po dogovoru. — Vstop takoj.

Gospodična

katera je sedela v nedeljo z materjo in sestro z zelenkasto obleko na veselici v Ljubljani dne 17. t. m. v bližini vinskega šotora, je naprosena, da blagovoli poslati svoj naslov pod šifro »Vis-a-vis« na glavno pošto v Trst v svrhu korespondence pod ugodnim pogojem. 3032

Kontoristinja

z večletno prakso 2992

želi spremeniti službo.

Pismene ponudbe pod »spremena« na uprav. »Slov. Narod«. 3030

Drva

mehka in trda, (suha); radi pomanjkanja prostora znižane cene. Dostavijo se na zahtevanje tudi na dom. 257

Parna žaga SCAGNETTI, za skladiščem državnega kolodvora.

Proda se iz proste roke zelo ugodni pogoji nova Petrolinova motorna

žaga in mlin

Cena po dogovoru; kapitala je treba le 2000 do 4000 K. Žaga leži v zelo prometnem gozdov bogatem kraju na Kranjskem. Ponudbe in nadaljna pojasnila pod: »E 14/3030« na upr. »Slovenskega Naroda«. 3030

Slovanske Luhačovice.

(Kopališče pod Karpat.)

Bogve, kje so bili zadnji čas moji znanci in prijatelji. Nekateri morda v Italiji, drugi na Tirolskem, v Monakovem, ali še dalje kje na Nemškem...

Jaz pa sem krenil tja pod zelene Karpat, kjer se Čehi in Slovaki družijo v en češko - slovanski narod.

Moji znanci in prijatelji so šli morda na pot brez cilja, samo tako, da bi se razmislili, ali pa so odšli v letovišča in kopališča...

Jaz sem šel za izvestnim ciljem v češko - slovansko kopališče Luhačovice, kjer je dne 11. in 12. avgusta »Češkoslovenska Jednota« imela svoja posvetovanja.

Luhačovice so kopališče na Moravskem prav ob ogrski meji. To je svet sv. Cirila in Metoda in domovina Komenskega. V Ogrskem Gradišču, odkoder dosežeš po eni uri hoda na zapad slavnega Velehrada, krene stranska železnica proti iztoku ter pride mimo Ogrskega Broda, ki se imenuje kot rojstni kraj Komenskega, do postaje Ujezd; ko bi se vozil naravnost dalje, bi prišel kmalu na Ogrsko, ob reko Váh, v mesto Trenčin itd. V Luhačovice pa nas pripelje privatna železnica iz Ujezda v kaki pol uri.

Nekdaj navadno selo, so Luhačovice sedaj skupina vil in hotelov. Leže v bujno zeleni Karpatski dolini, tam, kjer dolina polagoma prehaja v gorovje. Divne, gostosencate šume te sprejmejo v svoj globoki hlad, ko si se približal pravemu kopališču. Tu ti kaže znamenje k »Vincentki«, tam k »Amandki«, ondi k »Janovki« in zopet k »Aloiski«. Tako se imenujejo viri slatine, ki izvirajo v Luhačovicah, viri »luhačovske slatine«, ki se več nego uspešno meri z Gleichensbersko, Selters - vodo itd.

Pa meni ni bilo za močno slatino; bilo mi je za Slovanstvo. In Slovanstvo je v Luhačovicah močno. Taka-le imena imajo vile: Vila Slavata, Slavica, Zora, Milica, Nadžda, Dubravka, Vesna, Vojtěška, Božena, Svetlana, Hrvatica itd. Napisi so češki; le tu in tam najdeš na drugem mestu nemški napis. Na najvažnejših stavbah in na najelegantnejših mestih so napisi trojezični, in sicer — strmi Slovence! — češki, poljski in ruski! Luhačovice so in hočejo biti slovansko kopališče in njih vnanji značaj je brezdvomno tak.

Slovanski značaj so Luhačovice dobile, odkar je kopališče last »Delniške družbe kopališča Luhačovic v Brnu«, kjer tvorijo češki lečniki večino (1901). Od tedaj pa tudi rase stalno število gostov (l. 1908. jih je bilo čez 5000).

Luhačovice niso tuj otok sredi slovanskega prebivalstva, kakor so kopališča na Slovenskem; ne, okoličnica slovanska, kopališče slovansko in v kopališču se zrcali narodno življenje pokrajine.

Najlepši zgled tega so posvetovanja »Češkoslovenske Jednote«, ki se vrše že več let v Luhačovicah.

»Češkoslovenska Jednota« ima namen, Čehi in Slovake družiti, Slovake s češko pomočjo krepiti in s tem ustvarjati en narod, če tudi z dvema dialektoma. (Prim. slovensko - hrvaško - srbski »problem«.)

Za taka posvetovanja so Luhačovice kakor nalašč. Čisto blizu ogrske Slovaške so; a iztočni Moravani, (kjer leži Ogrsko Gradišče, Ogrski Brod, Luhačovice), se sami smatrajo za Slovence in govore o »moravskem Slovenskem«. Zbirališče je torej na »Slovenskem« (= Slovaškem) in vendar umaknjeno nezakonitostim ogrskega »zakona«.

O posvetovanjih samih bom poročal v »Slovenskem klubu«. Tu podarjam le to: Čehi hočejo, da naj bodo Luhačovice slovansko kopališče, in imajo tudi moč, to voljo obistiniti.

Dr. Fr. Ilesič.

Potopisne črtice iz Savinjske doline.

Z namenom napraviti izlet v slovenski raj savinjskih planin, stopil sem iz kupeja s kolegom, trdim in poštenim Nemcem, v Rečici na Paki. Ubrala sva jo po prašni česti do Mozirja. Tu se podava v poznato, na glasu strogo narodno gostilno. Čudil sem se, koliko se je v tej gostilni nemškutarilo. Ne le natakarica, nego cela obitelj je govorila po eno besedo slovenski in po dve nemški, baš tako, kakor je bilo v Ljubljani pred 25 leti običajno. Mojega kolega je ta spekdрана mešanica na popolnoma slovenskih tleh presenetila in celo veselila, mene je bilo pa sram.

V Mariji Nazaretu sva se odpočila v gostilni gosp. veletrgovca Turnška, kjer sva naletela na večjo slovensko družbo. Prav veselilo me je, ko sem slišal, da g. T. vsem trdram, bodisi v Avstriji ali v inozemstvu principijelno edino le v slovenskem jeziku dopisuje.

Naj bi ga posnemali naši slovenski trgovci! S tem si služijo kruh naši dijaki po večjih mestih kot prevajalci. Pri Sv. Frančišku Ksaverju sva si ogledala bogato cerkveno zakladnico. Presenetil me je kras mašnih plašev in drugega cerkvenega orodja, katere stvari nam je cerkovnik razkazal. Le čudil sem se, da nimamo Slovenci konservatorja, ki bi povzročil, da bi te zgodovinsko znamenite in krasne dragocenosti ne visele v zaprašenih omarah, nego da bi se hranile v omarah s steklenimi vratmi, da ne bi bilo treba cerkovniku radi vsakega obiskovalca na tisoče vrednih mašnih plašev itd. jemati iz omar. Zelo neprijetno me je dirnilo, ko sem zagledal v cekveno steno vzdignjen spomenik našega preljubljenega narodnega pesnika Orožna. Spomenik je namreč popolnoma zanemarjen in od križa pa do tal počekan in pomazan. Nekdaj pozlačene črke so pobledle...

Ostudna in barbarična je naveda, ponesnažiti spomenike s podpisimi in različnimi neslanimi opazkami. Spomenik bi se dal s toplo vodo in krpo oprati in očistiti, a za to delo ne preostaja časa gostobesednemu cerkovniku. Župnik pa tudi nima nikake pijetete; če že ne za umrlega slovenskega pesnika, bi jo moral imeti vsaj za duhovnega tovariša! — Zopet me je bilo sram pred kolegom Nemcem!

Potovaršči dalje, dospelva v prijazni trg Ljubno ob Savinji. Vljudo so naju pozdravljali plavičarji in drugi tržani. To vljudo vedenje napravi na tujca najboljše vtisk. Šolarji in šolarice pa niso podučeni, da se spodobijo mimoidočega popotnika pozdraviti. Debelo so naju gledali, ko sva jo krenila mimo šole. — V tretjič me je bilo sram.

Prav dober vtisk napravijo na potovalca tudi čedni in skrbno pobeljeni domovi; vsako okno, tudi najbornejši kajžice, je okrašeno z bujno cvetnimi cveticami. Krasen običaj, ki naj bi služil v posnemanje Slovence. V Ljubnem so nama v gostilni prav dobro postregli. Jeli so izvrstne, tudi vino okusno in cene ne pretirane. Iz Ljubnega naju vodi izvrstna cesta po romantični Gorenji Savinjski dolini proti Solčavi.

Prekrasna je tu narava in srce se te krasote veseli. V Lučah sva srečala slučajno iz šole idočega šolarja. Vsak otrok naju je bistro pogledal v oko in s krepkim glasom pozdravil. Morata pač blago vplivati na mladino učitelj in duhovnik, da se privadi manir.

Iz Luč sva jo krenila preko Solčave in divnoromantične Logarske doline na Okrešelj in od tam na Ojstrico in na druge velike Savinjskih planin.

V interesu turistov ne smem zamolčati zanikrnost nemškega avstrijskega planinskega društva. Ko sva došla s kolegom pod vodopad Rinke, zapazila sva dve markaciji — eno rdečo-modro, ki vodi na levo od Rinke, in rdečo zaznamovano pot, ki vodi na desno od Rinke na Okrešelj.

Krenila sva jo po rdečo zaznamovani poti, toda ko prideva kakih 300 m visoko, ne najdeva nikake markacije več, niti pota. Velikanski plaz je podrl pot in široko strugo s kamenjem zasul. Ko stopiš na kamen, se ti izpodrsne in mogočni val kameneja se vdere. Z nogo se ni mogoče opreti nikamor. Po jako nepoznanem in nevarnem tavanju sva plaz prekoračila, toda na drugi strani plazu tudi ne najdeš več markacije, tavati moraš okoli in je enkrat prekoračiti plaz. Kmalu naju bi bila noč dohitela in morala bi na mestu prenočiti. Ko sva došla že v temi do Frischaufovega doma na Okrešlju, podučil naju je oskrbnik koč, da sva zašla na napačno in opuščeno pot nemško - avstrijskega planinskega društva. Usojam si torej vprašati celjsko sekcijo nemško-avstrijskega planinskega društva, zakaj ne napravi pri vodopadu Rinke napis, da je pot opuščena in zakaj ne da izbristati rdeče markacije? To početje je velika brezobzirnost nasproti turistom, kajti tudi kak Nemec si prav lahko zlomi vrat.

Na Okrešlju sva našla veselo družbo čeških, slovenskih in hrvaških turistov. Frischaufov dom je v vsakem obziru izvrstno, da, idealno urejena planinska koč, ki služi slovenskemu planinskemu društvu v čast. Turistom vseh narodnosti je odprta in mnogo obiskana. Mojem nemški tovarišu kar ni mogel prehlaviti vso vzorno upravo koč. Upravnik Frischaufovega doma mi je pa povedal, da ga še ni bilo letošnjega turista, ki bi ne bil zadovoljen in polno hvale zapustil Frischaufovega doma. Bog nam ohrani Slovensko planinsko društvo in mu privedi prav mnogo novih udov.

V Solčavi, meseca avg. 1913.

Podvrhar.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.

Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na zalogi.

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zazuamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovoli vzorce poslati. 40

Dobro blago se samo hvali!

G. F. JURÁSEK

lastnik zaloge prvovrstnih glasovirjev, pianin in harmonijev, zavod za vglasevanje ter popravila glasovirjev in vseh glasbil.

Ljubljana, Poljanska c. 13.

S 1. avgustom povečam in razširim svojo zalogo ter jo prenesim iz Ljubljane v prodajalne prostore v isti hiši. Prodajal bom tudi vse glasbene instrumente, ter vse potrebščine. Posojevalnina ter mesečni obroki. Najnižje cene. Ko je instrument izplačan, ne zahtevam obresti. — Iščimo rešne trdke.

Dobro blago se samo hvali!

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo vprežno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse druge v sedlarsko obrt spadajoče potrebščine, že obrabljene vozove in konjske oprave.

Svoji k svojim! Zastonj

dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako naenkrat naroči 6 plošč. ::

: Zastonj :

dobi vsakdo 1 album in 200 igel, ako naenkrat naroči 10 plošč.

Gramofoni že od 21 K naprej

Avtomati že od 80 K naprej

tudi na prav primerne mesečne obroke.

Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje. Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji lastni delavnici točno in solidno. — Glavni zastopnik največjih tvornic, kakor znamke Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.

Preprodajalci dobijo popust.

Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.

Fr. P. Zajec

Ljubljana, Stari trg 9.

Specialna trgovina

finih

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Zidovska ulica št. 5.

Originalni

starokranjski vzorci

porabljeni v usnjati aplikaciji na blazinah, torbah in pasovih.

Kot specialiteta samo pri meni.

V Solčavi, meseca avg. 1913.

Podvrhar.

Franc Kos

Ljubljana,

Sočna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nogavice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za prve vrste in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogavice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Šivalni stroji od 70 kron naprej.

Pletilni stroj patent »Wiedermann« je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo sigurno. Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje.

Kadar hočete kupiti dobro blago, obrnite se na trdko

Katinka Widmayer

„pri SOLNCU“ za vodo,

ki ima v zalogi dobre in trpežne čevlje za dame, gospode in otroke. Izdelovanje suhih šopkov, nagrobnih vencev, trakov z napisi. Bluze, vrhnja in spodnja krila, nogavice, rokavice, vsakovrstno perilo itd. — Postrežba točna. — Cene najnižje. Prosim prepričajte se! 3440 Prosim, prepričajte se!

Prodajajo se tudi narodne peče.

Potniki v Severno in Južno Ameriko se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst — New York, Buenos Aires, Rio de Janeiro, Santos itd.

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vijakoma, električno razsvetljavo, brezčim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

ODHOD PARNIKOV: V Severno Ameriko vsako soboto, v Južno Ameriko vsakih 14 dni.

Voznja iz Trsta v Kanado: (Portland, Quebec, Montreal) vsaki mesec enkrat.

Vsakovrstna pojavnost daje radevolje brezplačno in prodaja vozne liste glavni zastopnik za Kranjsko, Štajersko in Koroško

SIMON KMETETZ, Ljubljana, Kolodvorska ul. 26.

Berson

gumijeve podpetnike

pozna in hvall ves svet. ::

Bersonovi gumijeve podpetniki so dokazano trpežnejši od usnjatih, radi tega tudi cenejši.

Bersonovi gumijeve podpetniki so zelo elastični in zato varujejo vaše in vaše okolice živce.

Bersonovi gumijeve podpetniki zabranjujejo spodrsenje.

Bersonovi gumijeve podpetniki zabranjujejo pokvaro peta ter dobijo čevljem eleganco.

Zahtevajte pri čevljarnih izrecno samo prave nove Bersonove gumijeve podpetnike v pozlačenih zavojih ter zavračajte vsako ponaredbo.

Bersonwerke, Dunaj VI.

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana, Kolezijska ulica št. 16

priporoča slavnemu občinstvu svoje bogato opremljeno vrtnarstvo, kakor tudi okusno

izdelane vence, šopke in trakove.

Dalje ima na razpolago :: za izposojevanje :: ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice, kakor tudi najljubše dekorativne cvetlice za dverane in balkone.

Imam tudi vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetlic in zelenjadi. Sprejemam tudi naročila za na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno. Brzojavke: I. Bizovičar, vrtnar, Ljubljana.

Sukna in modno blago za gospode in gospe dobe zasebniki najboljše iz prvovrstne izvozne hiše
Prokop Skorkovský & Sin
Humpolec, Češko.
Velika izbira. Vzorci na zahtevo franco.
Na željo damo napraviti moške obleke tukaj.

Dva

3014

pekovska vajenca

sprejme takoj pokarila

Schrey v Ljubljani, Gradišče št. 5.

Cigaretni papir in stročnice „OTTOMAN“
se hvalita sama in ne potrebuje reklame.

„SLAVIJA“

... vzajemno zavarovalna banka v Pragi. ...
Rezervni fond K 58.461.432-56 — Izplačane odškodnine in kapitalije K 123.257.695-77
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.
Vsa posojila daje: čigar pisarne so v lastni bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljše sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte!

Dekliški penzionat Mladika

sprejme deklice od 6. ozir. 7. leta naprej ter jim nudi vestno vzgojo. Higijenične razmere so izredno ugodne. Velik park obdaja poslopje, ki leži v najlepšem delu mesta proti tivolskem gozdu. Z penzionatom je združena petrazredna ljudska šola in kuharsko-gospodinski tečaj. — Vpisovanje učenk za ljudsko šolo bo dne 15. septembra t. l. od 9.—12. ure dopoldne v šolskem poslopiju mestnega deklškega liceja.

Za penzionat in kuharsko-gospodinski tečaj se vrši vpisovanje vsak dan pismeno ali ustmeno v društveni pisarni v Šubičevi ulici št. 9, kjer se tudi dobivajo natančnejša pojasnila.

PALMA

Prosim samo podpetnike PALMA! najtrdnjeje od vseh!

Kranjsko društvo za varstvo lova.

P. n. člani se tem potom najvljudneje vabijo k obilni udeležbi

poljske tekme frmačev

prirejene po „Slovenskem lovskem društvu“ v Ljubljani
dne 8. septembra 1913 pri Mengšu

in pripoznane od „Avstrijske zveze kinologov“.

Priglasje sprejema »Slov. lovsko društvo« v Ljubljani; zadnji zglasilni rok je 6. septembra opoldne.

Odhod iz Ljubljane je ob 7³⁰ zjutraj na Jarše-Mengeš.

Sestanek ob 9. uri dopoldne v gostilni pri »Gregorcu«.

Odbor.

Vsaka gostilna, sploh vsaka hiša,
: : ki mora kdaj streči gostom : :
potrebuje nujno bogato opremljeno strokovno knjigo
„Nauk o serviranju“.
ki stane v platno vezana K 5.—, po pošti K 5-50 in po povzetju K 5-70.
Pošilja se samo proti naprej nakazani naročnini ali po povzetju. Naroča se pri upravnistvu „Gostilničarskega Vestnika“ v Ljubljani.

Prva slovenska izdelovalnica mostnih, žitinskih in drugih tehničnih za trgovino in obrt, stavbeno in umetno ključavničarstvo
IV. Rehak
Celje, Poljski ul. št. 14, priporoča svoje tehnice. Ceniki na razpolago brezplačno in franco.

Gramofonske plošče
z novimi slovenskimi pesnetki so zopet izšle in se dobe edino pri
A. Rasberger, Ljubljana
Sodna ulica št. 5.

Največja tovarniška zaloga naj-novejših gramofonov in godbenih automatov na Kranjskem.

Glavni zastopnik tvrdi: Avstrijske gramofonske družbe na Dunaju z znamko „Angel“ in Homophon Comp. v Berlinu, znamka „Homokord“.

Plošče: Odeon, Jumbo, Favorit itd. vedno v zalogi
10.000 vsakovrst. plošč.
Lastna delavnica za izdelavo in popraviljanje gramofonov in godbenih automatov vseh vrst. Posamezna dela, igle, peresa in cela kolesja.
Ceniki zastoj in franco

Že od l. 1868 sijajno preizkušeno
Bergerjevo medicinsko kotranovo milo
tvrdke G. HELL & COMP.

prilagojeno od najodličnejših zdravnikov, se v skoro vseh evropskih državah s sijajnim uspehom rabi proti izpuščajem vsake vrste

zlasti proti kroničnim in letajem na glavi in paraitarnim izpuščajem. Bergerjevo kotranovo milo obsega 40 odstotkov lesnega kotrana in se bistveno razlikuje od vseh drugih kotranovih mil, kar jih pride na trg.

Pri trdovratnih boleznih se obrnite na jako učinkovito Bergerjevo kotranovo - žvepleno milo.

Mlečno kotranovo milo za odstranitev vseh nečistoč poiti, proti izpuščajem na koži in na glavi pri otrocih ter kot neprekosljivo kosmetično, umivalno in kopalno milo za vsakdanjo rabo je:

Bergerjevo glicerino-kotranovo milo.
Za radikalno zdravljenje proti izpuščajem las in boleznim lasišča rabimo

Bergerjevo tekoče kotranovo milo.
Izvrstne uspehe kot odlična kožna sredstva dosežajo nadalje Bergerjeva medicinska mila brez kotrana:

Bergerjevo boraksovo milo
proti ogrozi, pogani in priduhi ter kompozicije s ben-
coem, žveplom, žveplanim mlekom, naftolom in timolom
in druga v brošuri pripravljena.

Cena komadu vsake vrste 70 h z navodilom vred. Zahtevajte pri nakupu izvirno Bergerjevo kotranovo milo in boraksovo milo in glejte na tu vprodajeno varstveno znamko in na poleg stoletni podpis firme G. Hell & Comp. na vsaki etiketi.
Odklikano v častno diplomu na Dunaju leta 1893 in z zlato svetinjo v Parizu leta 1905.
Dobiva se po vseh lekarnah in zadetnih trgovinah
Na debelo: 1383
G. Hell & Comp., Dunaj, I. Sibenstrasse 8.
V Ljubljani se dobiva v lekarnah:
Milana Louiska dodič, Ph. Mr. Josip Čičmar, J. Mayr, G. Piccoli, Ubald pl. Trakofsky in v vseh drugih lekarnah na Kranjskem

Izboljšajte promet v svoji gostilni
z izvrstnim cenim
plzenjskim pivom

iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejovicah. :
Največja čisto slovanska pivovarna. 2505

Zaloga v Ljubljani: V. H. Rohrmann. :
zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru itd.

Poskusite to pivo v slovanskem grandhotelu „Balkan“ v Trstu, Via della Caserma in v slovanskem hotelu „Lacroma“ v Gradežu.

Peter Lassnik
najstarejša trgovina v Ljubljani,
priporoča različne
špecerijske predmete
in mineralne vode
vedno sveže zaloge po najnižjih cenah
ter najsolidnejši postrežbi.
Peter Lassnik, Ljubljana
Marijin trg — Wolfova ulica.

Samo 5 cen!
Goodjearwelt čevlji
so najboljši na svetu.

Visoki čevlji za gospode in dame
10-50
12-50
14-50
16-50
19-50

Nizki čevlji za gospode in dame
9-
10-50
12-50
14-50
16-50

Trpežni čevlji za otroke, visoki ali nizki.
Velikost . 21-25 26-28 29-31 32-34
na zadrgo . 5-90 6-90 7-90 8-90
z gumbi . 6-50 7-50 8-50 9-50
rjavi 1 krono dražji.

Zaloga čevljev H. KENDA
Ljubljana, Mestni trg št. 17. 1148

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1912:

:: K 214,160.979.— ::

C. kr. priv.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vagal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Stanje denarnih vlog na hran. knjižice 30. julija 1913:

:: K 70,963.302.— ::

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.
Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Najkulantnejše izvrševanje bančnih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa zrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike. 1680

Brzjavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41.

Offa šivalni stroji
so priznani najboljši.
Pouk šivanja in vezenja na stroj brezplačen.

NOVOST: Najnovejši brzošivalni stroj za krojače, obrtnike, brez činička, do 3000 vbodljajev v 1 minuti. Dobi se le pri

Ign. Vok specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ulica šte. 7.
Desetletno jamstvo. — Ceniki zastoj in poštno prosto.

Emanuel & Oskar Kraus
Trst, Via S. Nicolò št. 2.
Tehnična pisarna.

Uredba popolnih industrijskih naprav vsake vrste, dalje električne luči in silo. Glavno zastopstvo draždanske tvornice plinovitih motorjev prej Moric Hille v Draždanih. Najstarejša tvornica motorjev za nafto, sesalni plin, bencin, bencol in plin. Čez 10 000 motorjev v obratu. Sijajne odlike. Stroji za opekarnice vsakovrstni, za ročni obrat in na silo. Prve vrste stroji za obdelovanje lesa firme Adolff Al-dinger v Oberürkheimu pri Stuttgartu. Univerzalni stroji za oblanje, krožne žage, vrtni in skobeljni (Fräsmaschinen) stroji, stroji za rezanje čepov in za bru-senje. Popolne oprave mizarstev. Stroji za obdelovanje železa. Stružniki, vrtni stroji, skobeljniki (Fräsmaschinen) itd. — Proračuni, ponudbe in tehnične infor-marije zastoj in poštno prosto. 2684

Odvetnik
dr. Iv. Kimovec
ima sedaj svojo lastno pisarno
Trst, Piazza Caserma šte. 5, prvo nadstr.,
v hiši turškega konzulata napram vojašnici. 2956

Ivan Jax & sin
v Ljubljani, Dunajska cesta 17
priporoča svojo bogato zalogo
vozniških koles šivalni stroji
Brezplačni kurzi za
vezenje v hiši.
Pisalni stroji
„ADLER“,
Pletilni stroji
vseh velikosti.

Potniki v Ameriko!
ki so previdni, se vozijo dandanes samo z
najnovejšimi parniki „Velikani“ preko
Hamburga.

Največji parnik na svetu je
„Imperator“.
Dolg je 920 čevljev (280 metrov),
nosi 50.000 ton ter je prva ladja
na 4 vijake, dočim so bili dosedaj
največji in najhitrejši parniki samo
na 2 vijake. „Imperator“ je
široko morje preplul v 20 dneh
trikrat ter se je moral pri tem še
v Hamburgu in v New Yorku z
izkladanjem in nakladanjem po
poldrugi dan muditi.
Morska vožnja v 6 do 6 1/2 dneh
se popolnoma jamči.
O prvi vožnji „Imperatorja“
piše „Glas Naroda“ iz New-Yorka:
„Imperator“ je višek moderne
tehnike. Ropotanje strojev se čisto
nič ne sliši. Ladja pluje tako mirno,
da človek skoraj ne ve, da je na
vodi ter se niti malo ne da pri-
merjati z drugimi morskimi veli-
kani. Približno tako so urejeni
tudi drugi „Velikani“ Hamburg-
Amerika linije. Vsi imajo v III.
razredu sobe z 2, 4, ali k več-
jem s 6 posteljami. Hrana je
obilna in dobra. Taki „Velikani“ so
poleg „Imperatorja“: „Kaiserin
Auguste Viktoria“ (25.000 ton),
„Amerika“ (24.000 ton), „Cleve-
land“ in „Cincinnati“ (po 20.000
ton) itd. Važno! Vsak potnik dobi pri meni pismeno garancijo, da je prost
vseh stroškov za hrano in stanovanje, kakor hitro se pripelje v Hamburg. —
2558 Vsakojaka pojasnila daje brezplačno:

FR. SEUNIG, Ljubljana, Kolodvorska ulica,
velika številka 28.

Največja zaloga novodobnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadne do najfinjše

žime.
M. Pakić
v Ljubljani.
Kazanja svetlih in
poizja s povzetjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največjimi tvrdkami
glede finega kroja in ele-
gantne izvršitve.
Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.
Zavod za uniformiranje.

Zdrave, rdečelične otroke
hočete imeti?
Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično ribje olje iz lekarne pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperi duh in vonj. I steklenica K 1-80.

**Zoper kašelj, zaslize-
nost in prehlajenje**
je v tem času za otroke najboljše pre-
izkušeno in množično priporočeno
trpotčev sok. — I steklenica I krono.

Zaloga vseh tu- in inozemskih
specialitet ter preizkušenih doma-
ćih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.
Vedno sveže gumijske specialitete
Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolniških blagajn.
Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.
Josip Čizmar
lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

POZOR!

Cvetlični salon
Viktor Bajt
Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.
Sopki, venci s trakovi in napisi se
izdelujejo po najnižjih cenah. Delo
okusno vezano. Velika zaloga krasnih
suhih vencev.
Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.
Brzojavi: Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Triumph
Štedilnike, peči,
trajnogoreče vložke
(za uzidat v lončene peči)
varstvena znamka

ceniki zastoj!
Do bavi nastavi se usakemu naznani jo.

Triumph tovarna
Štedilnikov in peči z.z.o.z. Wels
Gorenje Avstrijsko.

Občinska štedionica v Obrovcu (Dalmacija)
sprejema hranilne vloge in jih obrestuje
1770
: : po 5% čisto.
Za vložke in njihovo obrestovanje jamči občina
Obrovac z vso svojo imovino in davčno močjo.

POZOR! NA OBROKE! BERITE!
Prva, največja, najstarejša in najposobnejša slovenska trdka in iz-
posojevalnica klavirjev in harmonijev na avstrijskem jugu. Velikanska
trgovina vsega glasbenega orodja, strun in muzikalij.

ALFONZ BREZNİK
učitelj Glasbene matice in sodno zapriseženi strokovnjak o. kr. dež. sodniče
»Zvezda« nasproti : nunske cerkve : Ljubljana, Kongresni trg št. 15 : »Zvezda« nasproti : nunske cerkve :

Klavirji, pianini in harmoniji
najslovitejših svetovnih tvrdk
Bösendorfer, Rudolf (ne An-
ton) Stelzhammer, (najboljši
: angleški sistem sedanosti), :
Hözl & Heitzmann (neprekos-
ljivi pianini z Lexovo mehaniko),
Bratje Stingl, Czapka, Laub &
Gloss (koncertni 7/4 okt. pianini)
in Hörögel (amer. harmonij od
90 K naprej), imam lo jaz, njih
edini zastopnik za Kranjsko v
velikanski zalogi in izbiri (vedno 30 do 40 instrumentov).
Zato svarim pred nakupom event. falsifikatov ali navidezno
cenega bofelna zlasti, ker vsakdo kupi pri meni na obroke od K 15 naprej prvovrsten in-
strument goraj omenjenih najboljših tvrdk z resnično 10letno postavnoobvezno garancijo.
Tudi preigrani klavirji v zalogi. Zamena najugodnejša. Uglaševanje in popravila sol. in ceno.
Nobena druga trdka ne zamore nuditi tako cenega, ugodnega in zanesljivega nakupa že zategadelj,
ker goraj označene prve tovarne ne dajo svojih klavirjev na Kranjskem nikomur v zalogo kakor
edino meni in drugič pa zato, ker je ta kupčija moj postranski zaslužek in brez vsake težje.

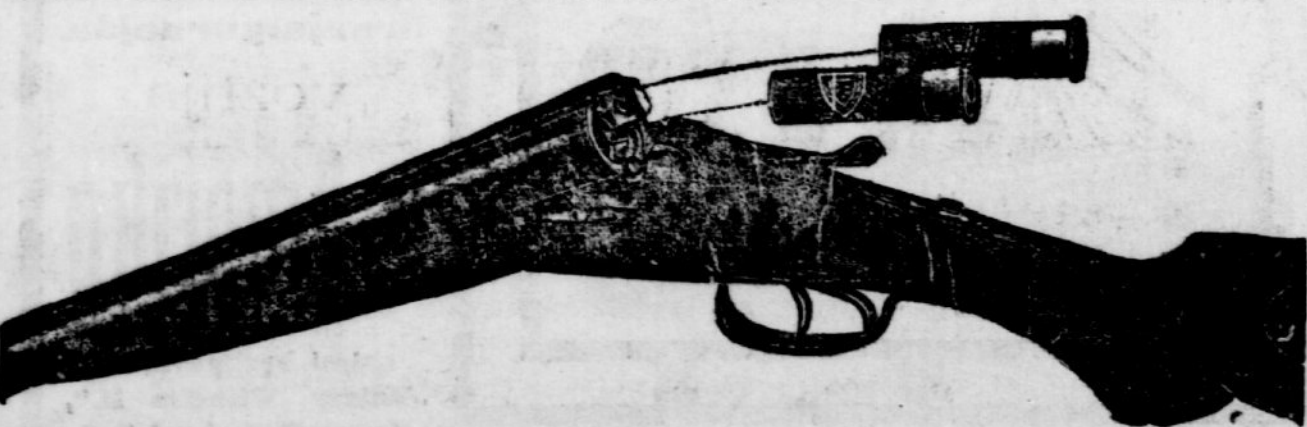
C. kr. moško in žensko učiteljsko v Ljubljani.

Razglas.

- A. Vpisovanje v I. razred deške, oziroma dekliške vadnice in v otroški vrtec
je v ponedeljek, dne 15. septembra, v II., III. in IV. razred obeh
vadic v torek, dne 16. sept. od 8. do 2. v dotičnih učnih sobah.
- B. Zglasila za pripravljalni tečaj na moškem učiteljsko se sprejemajo v po-
nedeljek, dne 15. septembra od 9. ure dalje.
- C. V začetku šolskega leta 1913/14 ne bo sprejemnega izpita za I. letnik
moškega in ženskega učiteljskega.
- D. Gojenici in gojenke, ki so bili sprejeti meseca julija v I. letnik in do-
zdanji gojenici in gojenke II., III. in IV. letnika naj se zgledajo v torek,
dne 16. septembra in sicer gojenici ob 8. uri, gojenke ob 2. uri.

3016

Ravnateljstvo.

Ljubljana **Fr. Ševčik** Zidovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, salskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke treceve in puške Beck s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštno prosto.

Hotel Lloyd.

Restavracijo in najlepši gostilniški vrt

priporoča slavnemu občinstvu

2106

KAROL TAUZES, hotelir na Sv. Petra cesti št. 7.

Gospice za pouk v kuhanju se vedno sprejemajo.

„PFAFF“ Pozor! Pozor!

Kdor si želi kupiti v resnici dober šivalni stroj, naj kupi samo pravi

PFAFFOV STROJ

ki nosi na glavi in stoja ime „Pfaff“ in se zanj 10 let jamči.

Velika zaloga koles

kakor Waffenrad, Puch, solidno ljudsko kolo Kosmos in Ilirija kakor tudi vsi posamezni deli in popravila po najnižji ceni pri trdki:

Franc Tschinkel, Kočevje št. 240.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Cenik brezplačno in poštne prosto.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petra c. 16

priporoča svojo

veliko zalogo gotovih oblek za gospode in dečke, jopice in plašče za gospe, nepremišljenih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in najnižjih cenah izvršujejo.

Vsak dan svež
sladoled
in
ledena kava

se dobi

v slaščičarni
J. ZALAZNIK
Stari trg št. 21.

G. Čadež
v Ljubljani
Mestni trg št. 14
poleg Urbančevega muzeja, trgovine
priporoča
klobuke
slamnike
čepice, razno moško perilo,
kravate, ovrtnike itd. itd.
Blago imam solidno, cene
zmerne. Postrežem točno.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izber
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Radioaktivno termalno kopališče Toplice na Kranjskem

Sezija od 1. maja do 1. oktobra.

Postaja dolenske železnice Straža-Toplice. Akratov vrelec 38°C., ki daje vsak dan čez 30.000 hl radioaktivne termalne vode. Zdravljenje s pitjem in kopanjem, izredno uspešno proti putiki, revmi, neuralgiji (trganju), ženskim boleznim in drugim. Velika kopališča, posebne in močvirne kopeli. Elektroterapija in masaža. Ravnateljstvo: Kopališki zdravnik dr. Konstantin Konvalinka. Zdravo podnebje. Gozdna okolica. Bogato opremljene sobe. Izborno in cene restavracije. Prospekte in pojasnila daje brezplačno **kopališka uprava**. 1178

Za njive in travnike, za sadje, zelenjad, za žito, vinograd, moraš žlindre pričati.

Tomasova žlindra
zvezdne znamke

je priznana najboljša in po ceni fosfatokislo gnojilo za jesensko setev.

Gotov učinek! — Bogat donesek!

2885

Pozor! Tomažova žlindra zvezdne znamke se prodaja le v plombaranih, z zvezdo zaznamovanih vrečah. Za vsebino fosforove kisline, ki je na vrečah označena, se da popolno jamstvo.

Zalogo zvezdne znamke Peter Majdič v Celju. Naročila na debelo in ima veletrgovina »Merkur« drobno se takoj izvrše.

Idrija - Logatec, kolodvor.

Avtomobilna zveza

Idrija - Logatec, kolodvor.

Odhod iz Idrije:	Prihod v Logatec:	Odhod iz Logatec:	Prihod v Idrijo:
ob 6— zjutraj	ob 7:50 zjutraj	ob 8:30 zjutraj	ob 10:20 zjutraj
12— opoldan	1:40 popoldan	2:30 popoldan	4— popoldan
3:30 popoldan	5:10 popoldan	6:30 zvečer	8:15 zvečer

Cene z avtomobilnim omnibusom:				Cene s kombiniranim avtomobilom:			
4649		za osebo		za osebo		za osebo	
I. razred	II. razred	I. razred	II. razred	I. razred	II. razred	I. razred	II. razred
Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—	Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—	K 2—	Idrija - Logatec ali nasprotno	K 3—
Idrija - Godovič	1:50	1—	Idrija - Godovič	1:50	1—	Idrija - Godovič	1:50
Godovič - Hotedrška	1:50	1—	Godovič - Hotedrška	1:50	1—	Godovič - Hotedrška	1:50
Hotedrška - Logatec	1:50	1—	Hotedrška - Logatec	1:50	1—	Hotedrška - Logatec	1:50

Označena vožnja se vrši vsak delavnik, omnibus vozi vsak dan opoldan, ob nedeljah in praznikih vozi le opoldan omnibus.

Točnost se po možnosti vzdržuje, vendar pa ne prevzamemo nobene odgovornosti za morebitno zamudo.

Valentin Lapajne v Idriji.

Imate li peska?

Upotrebite ga mešanega s cementom za zidne kamene, strešno opeko, votle kotle, cementno zidno opeko, hodniške plošče, cevi, stopnice itd.

Mi dobavljamo

vse stroje in oblike za to donosno industrijo.

Tvornica strojev

Dr. Gaspary & Co., Markranstädt pri Lipskem.

Obisk dobrodošel.

Korespondenca češka.

Katalog št. 24 zastoji.

Najnižje cene.

Tovarna pohištva J. J. Naglas

Ljubljana, Kongresni trg št. 12.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti, žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najsolidnejše blago.

Najhitrejša
in najsigurnejša
vožnja

v Ameriko

je z ekspresnimi cesarskimi brzoparniki:

„Kaiser Wilhelm II.“, „Kaiser Wilhelm d. Gr.“,

„Kronprinz Wilhelm“, „Kronprinzessin Cecilie“, in z največjimi brzoparniki

„Princ Friedrich Wilhelm“, „George Washington“, „Columbus“ itd.

Vožnja 5 do 6 dni!

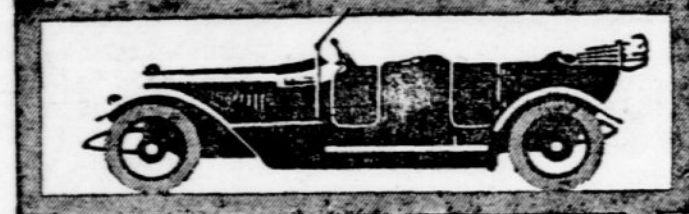
Posebno opozarjam na novo vpeljane kajute (kabine). — III. razr. I V teh je prostora za 2—4—6 oseb, opremljene so čim najudobneje. Potniki dobivajo v posebnih jedilnih dvoranah ob pograjenih mizah izborna hrana. Na razpolago imajo poleg družabnih in kadilnih dvoran tudi posebni šatni krov, kopeli itd. Na krovu im igra vsak drugi dan godba. — Odhod potnikov iz Ljubljane vsak torek in četrtek. — Potnik, ki kupi pri meni vozni list, dobi hrano in stanovanje v pristanišču brezplačno! — Edino veljavne vozne listke za te parnike, kakor tudi za vse proge ameriških železnic pri

EDVARDU TAVČARJU v Ljubljani, Kolodvorska ulica 35

nasproti občeznane gostilne „pri Starem Tišlerju“.

Izdajanje voznih listov tudi za proge: Baltimore, Filadelfija, Galveston, Kanada, Avstralija. — Zabavna potovanja v Italijo, Egipt, na severni rt itd.

ELKA

Modely 1913

7/20 HP 43/3, 11 HP

16/40 HP

Automobily

Laurin & Klement

del. dr.

Tvornica v Mladí Boleslavi.

Naročila sprejema A. Parzer-Mühlbacher,

Imperialgarage, Gradec, Pestalozzistrasse 37.

Brizgalnice

cevi, telovadno orodje in avtomobile

kupujte samo pri

R. S. Smekal, Zagreb

katera tvrdka se zdaj glasi:

2093

Središčna prodaja ognjegasnih brizgalnic in potrebnih, telovadn. orodja in avtomobilov d. s. o. j. Praga-Smilchov

R. A. Smekal. V. I. Stratilek. V. K. Smakal.

Opozarjamo

da v zadnjem času razpošiljajo različne nemške tvrdke po svojem zastopniku v Zagrebu na gasilna društva nemške cenike in ponujajo svoje blago. — Ne podpirajte jih, ker imate svojo slovansko tvrdko.

Štajersko slivovko
tropinovec, brinjevec, vse vrste likerjev ter
medicinalna žganja
in sicer štajerski konjak, borovničev, vinsko žganje, žganje iz šipkovih jagod priporoča

edina žganjarna
ROBERT DIEHL v Celju

48
urah

ozdravi brez vbrizganja pri
gospodih in damah vse bo-
lezni spolov, iztok, kapa-
vico, bolezn v mehuru, kjer
drugi pomočki odpovedo.

Hernial - Dragée

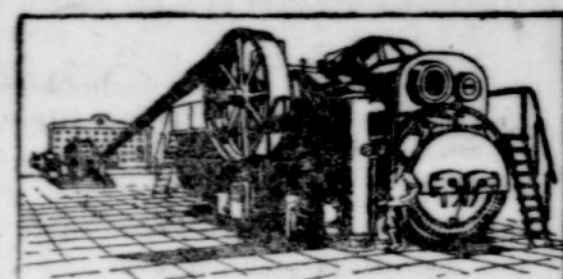
Škatlja (100 kom.) K 5.—. 2 škatli za
13 eno zdravljenje. — Izdeluje
Della Laboratoire de Produits Chimiques à Paris
Dobiva se pri gen. zalogi za Avstro-Ogrsko:
Lekarna Mariabill, Budapešta, W. Liszt Ferenc-tér 20
po povzetju ali ako se znesek pošlje napre.

R. WOLF

Devin - Buckau.

Podružnica:
Dunaj III., Am Heumarkt 21.

Bruselj, Buenos Aires 1910, Roubaix,
Turin. Drazdani 1911: 8 Grands Prix.

Lokomobili z nasičeno in preogreto paro.

Originalna konstrukcija Wolf 10—800 k. s.

Najizdatnejša poraba sile za vse obrti.

V celem izdelanih okoli 1 milijon k. s.

MARXOVE EMAIL

in glazure za tla izborne
specialite, ki se hitro suše
in jih vsak lahko rabl.

Zaloga tovarne za lake

Ludvika Marxa

pri tvrdki brata Eberl, Ljubljana

POZOR! Ker izdelujejo enako se glaseče, ničvredne ponaredbe, zahtevajte torej
izrecno **gozdni biser** iz izdelovalnic gozdnega bisera, Erno-Hazovice.

G. Skrbic

Zagreb, Ilica 40.

Tvornica žaluzij
rolet, lesenih in
železnih vetrnic

Telefon 492.

Ceniki in troškovnik
na zahtevo brezplačno.

Usta-
novljeno
L. 1842. **Tovarna oljnatih barv, laka in firneža** Telefon
Številka
154.

BRATA

EBERL

črkoslikarja, lakirarja, stavbna

in pohištvena pleskarja

Prodajalnica:

Miklošičeva ulica št. 6.
nasproti hotela „Union“.

Ljubljana

Delavnica:

Igriška ulica št. 6.
Električna sila.

NAZNANILO.

Podpisani oddam z zadnjim decembrom 1913. svojo na državni cesti
v predmestju — dobro obiskano

trgovino z mešanim blagom

z vso opravo in dvoje skladišč pod zelo ugodnimi pogoji v najem.

Najemniku je na razpolago tudi blago, ako bi ga hotel po dnevni
ceni prevzeti, siljen k temu ni.

Obenem sprejemem **gospodično** s primerno kavcijo, staro okoli 30
let, ki je dobro izurjena trgovine z mešanim blagom, večja knjigodstva ima do
trgovine veselje in je zmožna jo sama voditi.

Istočasno sprejemem tudi **gospodinjo** (Wirtschafterin) z isto staro-
stjo, primerno inteligentno, a delavno, dobro, varčno kuharico, izurjeno v pisavi,
ki bi obenem opravljala gostilniška dela in imela za njo odgovornost.

Matko Kobal, vinotrzec, Idrija.

Razpis.

Na c. kr. državni obrtni šoli v Ljubljani

se prične pouk z dnem 17. sept. v naslednjih oddelkih:

- 1.) Delovodska šola za mehanično tehnično (kovinske) obrte; 2.) delo-
vodska šola za elektrotehniko; 3.) mojstrska šola za mizar-
stvo; 4.) strokovna šola za lesno in kameneno kiparstvo; 5.)
ženska obrtna šola (za šivanje perila, za izdelovanje oblek in za
vezenje.)

Na novo vstopajoči učenci, ozir. učence, se morajo zgledati v spremstvu starišev
ali njih namestnikov dne 15. ali 16. septembra zjutraj od 9.—12.
ure.

- 6.) Stavbno obrtna šola (za zidarje, tesarje in kamnoseke) otvori pouk z dnem
4. novembra. Vpisovanje novih učencev se vrši zadnje tri dni meseca
oktobra.

- 7.) Javna risarska in modelirska šola se prične v nedeljo, dne 5. oktobra
Vpisovanje vsako nedeljo, tudi med šolskim letom.

- 8.) Specijalni tečaji 1.) tečaj za strojezanstvo in strojno risanje, 2.) tečaj za
elektrotehniko, 3.) tečaj za opravilnike pri parnih kotlih, trajajo od 1.
oktobra do 30. aprila, ozir. 31. januarja. Vpisovanje v te tečaje, ki se
vrše le pri zadostni udeležbi, je zadnje tri dni meseca septembra.

Podrobna pojasnila stoji na črni deski zavoda; dobe se pa tudi vsak čas pri
podpisaneu ravnateljstvu.

Ravnateljstvo c. kr. državne obrtne šole v Ljubljani,

dne 26. avgusta 1913.

Lasne kite

najfineje kakovosti po 5, 7, 9 in
12 kron — vse vrste lasne pod-
lage in mrežice — barva za laso
in brado „Neril“ po 2 in 4 K —
toaletne potrebščine — lasulje,
brade in druge potrebščine za
maskiranje, vse po zelo zmernih
cenah priporoča

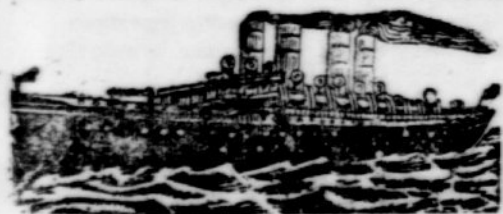
Štefan Strmoli
brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vogal Mestnega in Starega trga).

Izdeluje vsa lasničarska dela solidno in
okusno. Kupuje zmešane in rezane ženske lase

V Ameriko in Kanado

CUNARD LINE.

Pannonia iz Trsta dne 7. septembra 1913.

Carpathia iz Trsta dne 14. septembra 1913.

Ivernia iz Trsta dne 28. septembra 1913.

Iz Liverpoola:

Lusitania dne 13. septembra, 4. oktobra 1913.

Mauretania dne 30. avgusta, 20. septembra,

11. oktobra 1913.

Campania dne 6. septembra in 27. septem-
bra 1913.

Carmania dne 9. septembra, 18. oktobra 1913.

Caronia dne 23. septembra, 25. oktobra 1913.

Pojasnila, vozne karte:

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškova ul. 25

Dunaj I., Kärntnerring 4, Trst, Via Ghega 8,

pri vseh agenturah v deželnih glavnih

mestih, vseh potovalnih pisarnah, pri tvrdki

Thomas Cook & sin, pri vseh Lloydovih

agenturah in agentih Dalmatije. — Cene:

III. razred Trst-New York: za v Kanado po-
tujoče K 120 za prostor, za v Združene

države potujoče K 140 s pristojbino za osebo.

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
Ljubljane čez Antwerpen v New-York

je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

Na naših parnikih **Finland, Kroonland,**
Vaderland, Zeeland, Lapland in Samland,
ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.

Odhod iz Ljubljane vsak torek popoldne.

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnila daje vladno potrjen zastopnik

Franc Dolenc
v Ljubljani,

Kolodvorska ulica odslej **stev. 35,**

od južnega kolodvora na desno poleg predilnice.

Peter Kozina & Ko.

tovarna čevljev v Tržiču, Gorenjsko

na najmodernejšo podjetje naše monarhije

Varstvena znamka.

2042

otvori meseca septembra

lastno prodajalno v Ljubljani

na drobno **BREG 20** na debelo

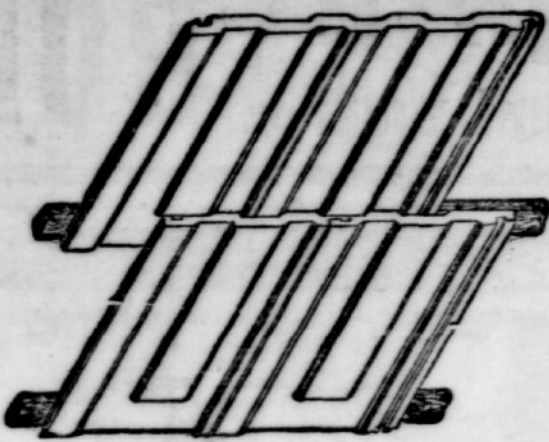
v Zoisovi hiši.

Luserjev oblič za turiste.

Zahtevajte pri nakupu vedno izrecno Luserjev oblič za turiste

po K 1-20 najboljše in najzanesljiveše sredstvo proti kurjim ušesom in žuljem. Dobiva se po vseh lekarnah. Glavna zaloga L. Schwenk, lekarna, Dunaj, Meidling. — Premnoge ponaredbe, ki nikdar ne dosežejo Luserjeve originalne znamke, dokazujejo izborna kakovost Luserjevega obliča za turiste. — Pozor pred ponaredbami!

Parna tovarna opeke v Brdu p. Vič, tvrdke I. Knez v Ljubljani

priporoča svoje izdelke strojne zidne in vsakovrstne zarezne strešne opeke garantirano dobre in trpežne kakovosti po znižani ceni. Vzorce pošilja brezplačno. 579 Sprejema zastopnike.

Samo K 4-85 ura, verižica, vžigalo s 6 užigalniki.

Krasna fantazijska srebrna remontoarska ura za gospode.

Soliden, ploščnat in bogato graviran oklop z jako dobrim anker-delom, točno idoča z triletnim pisanim jamstvom, z elegantno ameriškansko double-zlato kavalir-verižico in modernim nikelnastim žepnim vžigalom s 6 rezervnimi vžigali, zadostujoči eno leto. Vse skupaj proti povzetju za samo K 4-85.

Pri naročilu 6 garnitur, se da 1 garnitura zastopj.

Trgovina ur Schaechter Leopold

Dunaj 194-XVI 2 Lerchenfeldergürtel 5. — Zamenja ali denar vrne.

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in

zaloga štečnikov

se nahaja:

535

Ambrožev trg šte. 9.

Pozor!

Pozor!

Drože (Presgerm)

Naznanjam vsem odjemalcem za Drože, da sem preselil svojo znano tovarno v lastno hišo na Krakovski nasip št. 26 ter jo uredil na vodno silo s turbino, zato mi je mogoče, postreči brez konkurence po nizkih cenah in z najboljšim blagom. — Opozarjam pa, da moje materične drože so za 50%, boljše od vsakih spiritalnih drož. Spiritalne so mehke in vsebujejo vodo, zato jih nudi konkurenca po 80 vin.

Pričakujem cenjenih naročil in beležim s spoštovanjem

Makso Zaloker

tovarnar drož

3627

v korist družbi sv. Cirila in Metoda.

Mnogo milijonov
konzervnih steklenic
vkuhalnih aparatov

2276

poceni domače konserve.

Nova iznajdba: Dreyerjevi aparati za sadni sok „REX“.

Dobiva se povsah zadostnih trgovinah

„REX“, družba za konzervno steklenice

Homburg a. d. H.

Glavna zaloga: Dunaj VII., Neubaugasse 41. Tel. 33435

Nekaj prodajališč se še odda.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

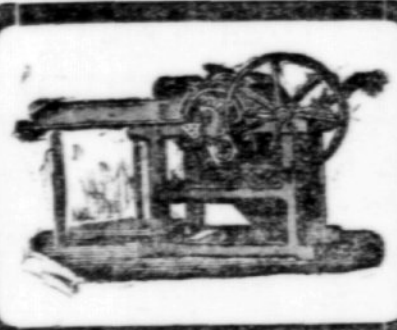
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

2307

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Mlatilnice, čistilnice in vse druge poljedelske stroje

najnovejšega izdelka po znižanih cenah

kupite pri tvrdki

Karol Kavšeka nasl.

Schneider & Verovšek

Ljubljana, Dunajska cesta št. 16.

Zrgovina z železnino in zaloga strojev.

Vsakdo naj se o tem prepriča in zahteva brezplačno slovenski cenik.

Trgovina z orožjem in c. kr. zaloga smodnika Lechner & Jungl, Gradec, Sporgasse 1.

priporoča po tvorniških cenah kot najboljše branilno orodje avtom. žepne pištole, točno zastreljene sistemov „Browning“, Steyr, „Mauser“ in „Bayard“ samokresi najbogatejše izbire že od K 5-50 naprej, floberti in karabinarice, dvocevne lovske puške od 36 K naprej. Patrone, patronske stročnice itd. itd.

Cenovnik gratis in franko.

4658

Cenovnik gratis in franko.

Perilo
za pranje
v zalogi.

Izdelovanje nevestinskih oprem.

Perilo
za deteta
v zalogi.

Ustanovljeno 1870.

Moško, damsko in otroško

perilo

lastnega izdelka

daleč znano zaradi izbornega kroja, točnega dela, zmernih cen

priporoča

C. J. HAMANN

dobavitelj perila ces. in kralj. Visokosti, častniških uniformiranj, zavodov, samostanov i. t. d. v

LJUBLJANI.

Perilo po meri se izgotavlja najhitreje.

Istotam prva kranjska

pralnica in likalnica

moškega perila.

Motorni obrat.

Največje varovanje perila.

Najnovejši stroji.

Perilo se na način prve dunajske čistilnice zlika brezhibno kakor novo in se vse do srede poslano perilo zgotovi v soboto tistega tedna.

Ob čistilnem zaslužku K 6— se perilo pošlje franko nazaj in že ob zaslužku K 12— se vrnejo tudi stroški za sem, da stranke ne teže nobeni poštni izdatki.

Priznana najpoštenejša postrežba.

Posteljno perje, puh in kapok.

Kopano perilo :: Dr. Lehmann zdravstveno perilo.

Dr. Gustav Jägerovo volneno perilo. :: Perilo TETRA.

Posteljno perilo, puh in kapok.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 8,000.000 kron.

152

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fondii okroglo 1,000.000 kron.

Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun

4 3/4 0

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje

ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 0

vseh vrst po dnevnem kurzu.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.